

vrede

verschijnt tweemaandelijks | 44 e jaargang | nr.348 | maart-april 2001

afgiftekantoor Gent X

Vrede - Galgenberg 29, 9000 Gent

T. 09 233 46 88 F. 09 233 56 78 e-mail: vrede@ngonet.be

internet: www.democratisch-links.be/vrede

DE WINNAARS

De multinationale ondernemingen uit de petroleumindustrie hebben het oliecrisisjaar 2000 succesvol achter de rug. Er werden recordwinsten geboekt.

Exxon-Mobil (USA) spant de kroon met een winst van 720 miljard BF. BP Amoco (GB) volgt met een winst van 607 miljard BF, een stijging van 130% of de hoogste winstgroei die ooit in Groot-Brittannië genoteerd werd.

Shell (GB-NL) is nummer drie met 529 miljard BF.

TotalFinaElf (FR-Belg) volgt op vier met 294 miljard BF.

Chevron en Texaco (USA) die eerstdaags gaan samensmelten noteren respectievelijk 222 en 108 miljard BF winst.

Britse kranten en consumentenorganisaties rekenden uit dat BP vorig jaar, ondanks de productiedaling, 19260 Bf per seconde won. Vertegenwoordigers van Labour stellen voor een belasting uit te vaardigen voor buitengewone winsten, maar de woordvoerder van Tony Blair verklaarde dat de regering in geen enkel geval een dergelijke beslissing zou nemen.

(ads)

INHOUD

EDITORIAAL	Alleen voor wie kan betalen	3
UITKIJK	De prins en zijn schoonvader	4
INTERVIEW	Met Sharon dreigt nieuwe verdrijving Palestijnen	5
MIDDEN-OOSTEN	Israël : Waanzin aan de macht	7
U.S.A.	Bombardementen op Bagdad	9
	De stille oorlog of doofpotoperatie	10
	Star wars	12
LATIJS-AMERIKA	De Europese buitenlandse politiek ten aanzien van Cuba ..	14
AFRIKA	Angola aan zet in Congo-Kinshasa	16
MONDIALISERING	De gevolgen van de mondialisering	18
	Porto Alegre: een stap voorwaarts	20
	Wereldbijeenkomst Porto Alegre	21
VROUWENSTRIJD	8 maart 2001, de eerste internationale vrouwendag	22
CIJFERS	25
DOSSIER	VU of de crisis van de geloofwaardigheid van de goeden ...	27
	VU en lage stralingsdosering: de wetenschap...	31
EERLIJKHEIDSHALVE	35
AFRIKA	Ontwikkeling versnellen, ongelijkheid versneld ontmantelen	36
	Zuid-Afrikaanse wapens	37
	Welke weg naar vrede in Soedan?	39
AZIË	Hereniging Korea op de lange baan?	42
EUROPESE UNIE	Het comité 133	45
BELGIË	Turkije en de ethische politiek van Louis Michel	47
CULTUUR	Websitebespreking	48
	Boekbespreking Kapitalizm,.....	49
	De Holocaust,.....	50
VARIA	Kruiswoordraadsel – Vredesfonds	52
	Agenda	53
VOOR DE VUIST	Voor een rechtvaardigde regeling van het conflict tussen Israël en Palestina	55
TE ZOT OM LOS TE LOPEN	56

vrede

sedert 1957
tweemaandelijks tijdschrift
vrede vzw
studie- en informatiecentrum internationale
politiek, vredes- en ontwikkelingsproblematiek

REDACTIE-BEHEER-PUBLICITEIT

Galgenberg 29 9000 Gent
prk 000-0956015-80
tel 09 233 46 88
fax 09 233 56 78
e-mail: vrede@ngonet.be
www.democratisch-links.be/vrede

LEESGELD:

140 BF/ 3,47 euro: los nummer
800 BF/ 19,83 euro: 6 nummers/jaar
900 BF/ 22,31 euro: instellingen met factuur
1000BF/ 24,79 euro: Nederland en E.U.
1200BF/ 29,75 euro: rest vd wereld
Nederland:
54 gulden op postbankgiro nr 5267830 van
Ad Woudeberg/VREDE
postbus 923111 1090 AH Amsterdam
steunabonnement: 1200 BF/ 29,75 euro
combinatie-abonnement met vredescahiers:
1400 BF

ABONNEMENTENDIENST: L. Verwest

wordt gedrukt op kringlooppapier
OFFSET DRUK: Nevelland, B.W. 9850 Nevele
LAYOUT: Filip Coopman
FOTO OMSLAG: Tineke D'Haese
(Oxfam - Solidariteit)

HOOFDREDACTEUR: André De Smet

KERNREDACTIE:

Ludo De Brabander, André De Smet, Jan Olsen,
Georges Spriet, Marie-Jeanne Vanmol, Antoine
Uytterhaeghe

REDACTIELEDEN:

Lucien Bollaert, Tim Bracke, Paula Burghgraeve,
Merel De Smet, Claudine Huyghe, Mohamed
Kabbar, Yordi Lesaffer, Karin Lievens, Francine
Mestrum, Marleen Renders, Victor Stuyck, Peter
Schepers, Jennie Van Lerberghe, Paul Vanden
Bavière, Wouter De Vriendt

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:

Michel Vanderborght Beukendreef 15
9401 Pollare-Ninove

...

De ondertekende artikels beantwoorden niet
noodzakelijkerswijze aan ons standpunt.
Overname van artikels is slechts toegelaten
mits bronvermelding en toezending van een
presentexemplaar.

Werkten mee aan dit nummer:

Georges Spriet, Willy Courteaux, Paul Vanden Bavière, Ludo De Brabander, Georges Goeminne, Xavier Declercq, François Xavier Verschave, André De Smet, Marie Jeanne Vanmol, Antoine Uytterhaeghe, Mohamed Kabbar, Raoul Jennar, Roel De Coninck, Merel De Smet, Jordi Lesaffer, Jozef Van Dromme.

EDITORIAAL

I Georges Spriet I

ALLEEN VOOR WIE KAN BETALEN

Mocht u het nog niet weten dan volgt hier nogmaals voor alle goed begrip en duidelijkheid de waarheid van de eeuw: "geneesmiddelen dienen niet om iemand te genezen, maar om verkocht te worden en winst op te brengen". De vrijemarktkeizer van zijn kleren ontbloot: kapitalisme. Bekijken wij een en ander even samen.

Brazilië wordt namelijk door de geneesmiddelenindustrie voor de rechtbanken van de Wereldhandelsorganisatie (WTO, World Trade Organisation) gedaagd omdat ze goedkope geneesmiddelen op de markt brengen buiten het circuit van de farmaceutische handelsregels. Om dezelfde reden zijn er ook juridische stappen tegen Zuid-Afrika. Door die reglementering kan een hoge prijs worden gegarandeerd die – volgens de industrie – moet dienen om de hoge kosten van onderzoek en ontwikkeling te dekken. De hoge prijs is dus in het voordeel van de mensheid, zegt men daar. Maar ik vrees dat men eigenlijk wil zeggen, een dekking voor de hoge kosten voor marketing en publiciteit, en een garantie voor enorme winsten. Kennis, wetenschap, technologie hebben al altijd kort bij het kapitaal gezeten. De kerngebieden van het kapitalisme (het 'noorden' in klassieke derdewereldtermen) concentreren deze elementen in hun schoot ter meerdere eer en glorie van de accumulatie van kapitaal. De rest van de wereld moet daar ten dienste van staan: grondstoffenleverancier, productiepool, afzetmarkt. Dat is ook zo in de geneesmiddelensector. Sedert de mondiale institutionalisering van de "vrije handel" zijn er allerlei rechten, voordelen en beschermingsregels opgesteld voor de transnationale ondernemingen. Een van de plaatsen waar dit gebeurt is precies de bovengenoemde Wereldhandelsorganisatie. Meer in het bijzonder het akkoord over intellectuele eigendomsrechten (TRIPS, in het jargon). Dit akkoord verplicht elke staat ertoe minimale beschermingsmaatregelen te treffen voor auteursrechten, copyrights, merken en octrooien. Zeker in de geneesmiddelensector hebben bepaalde ontwikkelde landen hun eigen industrie beschermd tegen de mogelijkheid lokale (derdewereld-) producten te kunnen aanbieden aan een lagere prijs dan de geïmporteerde westerse goederen. Zo signaleerde Artsen Zonder Grenzen dat India voor 4 dollar een behandeling tegen malaria op de markt kan brengen, die in de

Verenigde Staten 37 dollar kost. Het Aids-behandelingspakket dat een Indisch bedrijf aanbiedt kost 600 dollar, dat van de farmaceutische industrie 2500. Zo heeft de Braziliaanse overheid zelf een bepaalde geneesmiddelenproductie opgestart, waardoor het betaalbaar werd om HIV-patiënten gratis medicatie te verlenen. Het resultaat van deze politiek is een halvering van het aantal Aids-doden in een

tijdsspanne van enkele jaren. Deze investering werd gecompenseerd door de verlaging van de uitgaven voor de verminderde hospitalisatie van Aids-patiënten. Nu de Braziliaanse regering ook aan export begint te denken, is er hommeles met de farmaceutische wereldindustrie, die de nieuwe Amerikaanse regering voor haar kar kon spannen om de zaak voor de geschillencommissie van de WTO te brengen.

Deze WTO-regels (de TRIPS) versterken het machtsmisbruik van de westerse privé-bedrijven uit de farmaceutische industrie en de biotechnologie. Volgens het Ontwikkelingsprogramma van de V.N. (UNDP) "blokkeert een uitbreiding van de intellectuele eigendomsrechten de toegang van de ontwikkelingslanden tot de economie van de kennis. (...) De handelsbelangen hechten meer aandacht aan de winst dan aan het menselijk individu."

Maar gelukkig groeit de tegenstand. Nieuw-Zeeland was de koploper bij de doorgedreven neo-liberalisering van haar samenleving. Vandaag stellen de regeringsleiders en dat zeker op gebied van onderwijs en gezondheidszorg de vrije markt moet worden ingedijkt. Er is ook de tegenbeweging vanuit de basis. In de verklaring van de wereldbijeenkomst van Porto Alegre staat te lezen: "Leven en gezondheid moeten worden erkend als fundamentele rechten en de economische beslissingen moeten daaraan ondergeschikt worden gemaakt".

Vrede is inderdaad veel meer dan de afwezigheid van oorlog of militaire operaties. Vrede is een resultaat, een gevolg van rechtvaardigheid en democratie op zoveel maatschappelijke vlakken. Dat is ook een deel van de boodschap die we onze premier meegaven in ons memorandum over het Belgisch EU-voorzitterschap. Daaraan werken is een opdracht die we ons stellen.

Ik weet zeker, beste lezer, dat we mekaar in deze strijd zullen ontmoeten. ■

DE PRINS EN ZIJN SCHOONVADER

| Willy Courteaux |

Nederland staat op stelten. Kroonprins Willem-Alexander wil trouwen met de dochter van een van de steunpilaren van het Videla-regime dat in 1979 in Argentinië een bloedige militaire dictatuur installeerde. Nederland is in tweeën gespleten. Aan de ene kant de mensen die Maxima Zorreguieta zo'n knap snoesje vinden dat Willem met haar moet kunnen trouwen en dat het barbaars zou zijn te verbieden dat haar vader bij dat huwelijk aanwezig zou zijn. (Gerrit Komrij behoort tot die categorie.) Aan de andere kant de mensen die tegenstander zijn van het huwelijk om redenen die geen toelichting nodig hebben.

Er worden nu al vergelijkingen gemaakt (door de voorstanders van het huwelijk) met de heisa toen kroonprins Beatrix zich verloofde met de Duitser (stel je voor!) Claus. De vergelijking gaat niet op. De hetze tegen Claus was louter en alleen gebaseerd op het feit dat hij een Duitser was - een smet die in Nederland door een aantal mensen nog altijd wordt aangerekend. Noch aan Claus (een kind onder het Hitler-regime) noch aan zijn ouders kon iets verweten worden. Met Zorreguieta ligt dat anders. Zoals gebleken is uit een grondig onderzoek van "Trouw" en het televisieprogramma "Netwerk" heeft Zorreguieta wel degelijk een pak boter op z'n hoofd. Hij was vanaf het begin betrokken bij de samenzwering tegen het politiek regime van Isabel Perron. Hij was op de hoogte van de bloedige repressie tegen "subversieven". Hij heeft nooit enig protest laten horen. En dat hij een gedetineerde die tot zijn kennissenkring behoorde en die "bij vergissing" gearresteerd was, heeft vrijgekregen, bewijst dat hij in de regering Videla wel degelijk over invloed en macht beschikte. Hij was dus heel wat meer dan een louter "technische" minister van landbouw. Van dat verleden heeft Zorreguieta zich

overigens nooit gedistantieerd.

Heeft dochter Maxima daar enige schuld aan? Natuurlijk niet. Ze behoort zelf wel tot de kaste van de grootgrondbezitters die een belangrijke rol speelde bij de putsch, maar daar stopt het mee. Waarom dan het protest?

Voorstanders van het huwelijk zijn van mening dat trouwen met de persoon van wie je houdt het "allerfundamenteelste recht" van elke mens is. Dat zal niemand tegenspreken. Niets verhindert dat Willem met Maxima trouwt. De vraag die daarop volgt is dan, of hij bereid is troonsafstand te doen om zijn hart te kunnen volgen. Het is nog niet gebleken, dat hij daartoe bereid is.

Wat is immers de situatie? Laat ik even terzijde laten, dat monarchie vandaag de dag een voorbijgestreefd en vermolmd iets is, en deze instelling beoordelen op basis van haar eigen pretenties. De monarchie wordt, in alle landen waar ze nog bestaat, beschouwd als het symbool van de nationale eenheid en identiteit. De koning of koningin staat buiten en boven het maatschappelijke en politieke leven. Ze worden niet verkozen. Ze zijn koning of koningin omdat ze telgen zijn van hun ouders, waarvan een ook koning of koningin was. Deze situatie bevat het meest totale privilege dat een sterveling kan bezitten. Tegenover dat opperste en onbetwistbare recht staan echter ook plichten. Als een koning of koningin erkend wil worden als het opperste symbool van de natie, sluit dat in dat de hele natie (of toch een grote meerderheid) die positie als dusdanig erkent. Als een troonopvolger op opvolgster iets wil doen wat ofwel in strijd is met die symbolische betekenis, of door een handelwijze de sympathie van een zeer groot deel van de bevolking verliest, moet hij of zij onvermijdelijk aftreden. Dat gebeurde met Leopold III in ons eigen land: Leopold haalde bij een plebiscliet weliswaar een meerderheid, maar koning

die regeert op basis van het principe de helft plus één verkeert in een onmogelijke positie. In Engeland moest Edward VIII afstand doen van de troon omdat hij wilde trouwen met de twee keer gescheiden Mrs. Simpson.

Nu kan men de redenen om afstand van de troon te doen belachelijk vinden, maar het principe van de monarchie zelf is daarvoor verantwoordelijk. De monarchie pretendeert immers het hele volk rond zich te verenigen. Als dat niet meer het geval is, komt de monarchie in tegenspraak met haar eigen basisprincipe.

De grondvraag die gesteld moet worden bij de herrie in Nederland is dus niet op de eerste plaats wie van beide kampen gelijk heeft, maar wel of bij een dergelijke tweespalt de monarchie zichzelf niet bedreigt door die tweespalt te negeren, en te doen alsof het wel zal koelen zonder blazen. Wie kwaaddenkend is, zou haast denken dat de voorstanders van het huwelijk verkapte republikeinen zijn die het koningshuis willen ondergraven door de helft van de Nederland afkerig te maken van het Huis van Oranje.

Uiteindelijk is het conflict in de publieke opinie in Nederland een symptoom van de aftakeling van de monarchie als politiek systeem. Troonopvolgers hebben steeds minder zin om een gearrangeerd huwelijk te accepteren. Maar als ze de rechten van de gewone burgers voor zich opelsen - wat begrijpelijk is - dan moeten ze consequent zijn en zich niet langer beroepen op het vorstelijke erfrecht. Men kan niet eindeloos van twee walletjes eten. Koningschap is een tegennatuurlijke status, en vroeg of laat zal dat zich wreken. In Nederland moet de derde troonopvolger zich momenteel verdedigen tegen de aantijging dat hij homoseksueel zou zijn. Want een koning kan en mag geen homoseksueel zijn. Arme Koning. ■

AUTEUR EN PALESTINA-KENNER LUCAS CATHERINE

“MET SHARON DREIGT NIEUWE VERDRIJVING PALESTIJNEN”

| Paul Vanden Bavière |

Palestina-kenner Lucas Catherine houdt zich al sinds 1969 met de Palestijnse problematiek bezig. Hij is een man van de wereld. Hij verbleef in Khartoem, Rabat, Dar es Salaam, en woont nu in Schaarbeek. Hij is de auteur van zowat een dozijn boeken, vooral over de Palestijnen, de Arabische en de islam-wereld. Onder zijn werken: Honderd jaar kolonisatie in Palestina (1978), De zonen van Godfried van Bouillon, De zionistische lobby in België (1980) Vuile Arabieren, bedlectuur voor Vlaams Blokkers, en Islam voor ongelovigen (1997), alle uitgegeven bij EPO. Hij is niet bang een mening te hebben en daar voor uit te komen. Hier volgt een korte neerslag van een gesprek.

Lucas Catherine: Ik vrees dat er met Ariel Sharon als eerste minister van Israël een nieuwe aanzet komt om nog meer Palestijnen weg te krijgen. Niet naar Jordanië noch Egypte omdat Israël daar vredesverdragen mee heeft en dit slecht zou overkomen, maar naar Libanon en Syrië. Door een nieuwe verdrijving zou Israël, dat onder druk van de Al Aksa-intifada staat, stoom kunnen afdelen. De eerdere grote verdrijvingen (of etnische zuiveringen in hedendaags jargon) van Palestijnen hadden plaats in 1948 en de nasleep van de eerste Arabisch-Israëliëse oorlog en tijdens en na de zesdaagse oorlog van 1967.

Ariel Sharon is niet alleen leider van de uiterst rechtse Likoeed-partij (die lid is van de Liberale Internationale!), maar zou indien het Internationaal Straftribunaal al eerder was opgericht waarschijnlijk veroordeeld zijn als oorlogsmisdadiger voor onder meer de slachtpartijen van zijn “Eenheid 101” in de jaren '50 op de Westelijke Jordaanoever (toen onder Jordaans bestuur) en voor de massamoord in de Palestijnse kampen Sabra en Chatila in 1982. In Israël werd hij nooit vervolgd. Sabra en Chatila kostte hem enkel zijn portefeuille van minister van Defensie, maar Sharon bleef in de regering! Toch werd de man ondanks zijn bloedig verleden op 6 februari met 62,5% van de stemmen tot premier van Israël verkozen. Een verpletterende overwinning op de

zetelende eerste minister van de Arbeiderspartij (Labour), Ehud Barak, die werd gedoodverfd als “vredeskandidaat”.

Met de verkiezing van Ariël Sharon wordt de mythe van het vredesproces in het Midden-Oosten doorbroken

Voor jou betekent de triomf van Sharon niet dat de Israëli's massaal achter Sharon staan.

Lucas Catherine: Het is zoals hier. Vele mensen stemmen voor het Vlaams Blok, zonder achter het hele programma te staan. Vele Israëli's zijn bang dat Barak, die voor een Palestijnse staat is, de bestaande toestand zou wijzigen.

Alhoewel de situatie jou “zeer pessimistisch” stemt, meen je dat de verkiezing de zaken opklaart, dat ze Europa met de neus op de feiten drukt.

Lucas Catherine: Met de verkiezing van Ariel Sharon wordt de mythe van het vredesproces in het Midden-Oosten doorbroken. Zolang de Arbeiderspartij aan de macht kwam kon de schijn worden opgehouden.

Labour was er zeer goed in de schijn op te houden. Het deed alsof er een Palestijnse staat was met een president, alsof er een vredesproces was. Sharon is daartoe niet in staat. Hij is als een olifant in een porceleinwinkel.

GEEN VERSCHIL

Lij treedt de mening bij van vele Palestijnen die menen dat er geen verschil is tussen Likoeed en Labour?

Lucas Catherine: Het was Labour dat de kolonisatie van Palestina begon, dat de ideologie van het land (de Bloed en Bodem-ideologie) uitwerkte, dat de oorlog van 1948 voerde en de Palestijnen verdreef, dat de kolonisatie van de in 1967 bezette gebieden startte.

Ik heb genoeg van mensen als de schrijver Amos Oz, die zich in opiniestukken begripvol opstellen tegenover de Palestijnen, maar als het op de essentie aankomt gewoon zionisten blijken te zijn. Amos Oz neemt het niet dat de Palestijnen blijven hameren op hun recht op terugkeer. Hij verdedigt in feite een “Bloed en Bodem”-ideologie waaronder

enkel joden recht hebben op die bodem terwijl er zoveel mogelijk anderen moeten van worden verdreven. Het 'vredesproces' is daar de voortzetting van: het moet dienen om zoveel mogelijk Palestijnen in Gaza te dumpen en zoveel mogelijk grond in handen te krijgen.

Amos Oz houdt in de westerse pers vol dat Israël democratisch is. Maar het is een democratie enkel voor joden. Democratie betekent dat de staat er voor iedereen is, van iedereen is, dat er gelijke rechten zijn voor iedereen, terwijl Israël niet de staat van al zijn burgers is maar enkel van de joden. De Palestijnen zijn een doorn in het oog van de Israëli's. Daarom heeft men, zoals wijlen premier Golda Meir, beweerd dat ze niet bestonden. Of dat ze er niet waren maar van de buurlanden kwamen.

En het vredesproces?

Lucas Catherine: Voor de Palestijnen heeft het vredesproces niets veranderd. Ze zijn er zelfs op achteruitgegaan. Vroeger leefden ze in één bezet gebied, nu in een mozaïek van gebiedjes, afgescheiden van elkaar, een twintigtal gettootjes waar ze niet buiten kunnen. De Palestijnse president Yasser Arafat boet, sedert het begin van Al Aksa-intifada verschrikkelijk aan macht in op de westelijke Jordaanoever: hij komt er niet meer. Pas ter gelegenheid van het bezoek van de nieuwe Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Colin Powell, kwam Arafat op 25 januari nog eens naar Ramallah. Het was zijn tweede bezoek – het eerste had plaats op kerstavond –

aan de Westoever sedert het uitbreken van die intifada na het bezoek van Sharon aan de Tempelberg eind september. Hij vermijdt Ramallah, nochtans zijn hoofdstad op de Jordaanoever. Er is daar dan ook geen gezag meer: de ministeries

Het ziet er dus somber uit voor Arafat, die zijn gezag op de Westoever kwijt is en financieel aan de grond zit sedert Israël als represaillemaatregel de invoerrechten – 60% van de inkomsten van de Palestijnse autoriteit – die het voor de Palestijnen in de

havens en op de luchthavens, niet meer doorstort. De Europese Unie weigerde in februari een nieuwe lening van 30 miljoen euro, zodat Arafat geen geld meer heeft om zijn ambtenaren te betalen – wat zijn gezag nog verder zal ondermijnen. De Arabische Liga beloofde wel een miljard dollar ter ondersteuning van de intifada,

Ik ben een man van de vrede, en dit is toch zo'n vredige plaats, niet?

staan er leeg bij omdat de ambtenaren niet meer komen opdagen.

ACHTERLIJKE TENDENSEN

Lucas Catherine: Het vacuüm wordt gevuld door de "zaïms", de plaatselijke leiders. Zoals tijdens de grote Palestijnse staking van 1936 begonnen de oude familiestructuren weer een rol te spelen. De grote families, de zaïms nemen de politieke macht op de Westoever voor een deel over. Dat betekent dat er versplintering is. Het systeem van de bloedwraak duikt weer op. De families beslissen over weerwraak. Het is niet om fundamentalistische redenen, maar om familieredenen dat er aanslagen worden gepleegd. Alle achterlijke tendensen komen weer boven.

Dat blijkt ook uit het feit dat het fundamentalisme, dat elders is weggewaaid, bij de Palestijnen nog de volle wind in de zeilen heeft.

maar de donors (vooral de Golfstaten) komen maar met mondjesmaat over de brug en geven hun geld niet aan Arafat, maar aan de fundamentalistische organisaties.

Lucas Catherine: Ik heb geen goed woord over voor Arafat. Hij is, zoals de mufti van Jerusalem, een Hussein, maar speelde een nog slechtere rol dan de mufti tijdens de Tweede Wereldoorlog. Zijn historische rol is alles behalve positief te noemen. Vroeger waren er naast Arafats Al Fatah nog organisaties als het Volksfront voor de Bevrijding van Palestina, het pro-Syrische Al Saika enz. Daar schiet niets meer van over. Er is nu alleen nog maar een club van oud-strijders, van oude krokodillen over. Er is geen opvolging.

(Uitpers, maart 2001)

ISRAËL: WAANZIN AAN DE MACHT

| Ludo De Brabander |

Op 6 februari hebben de Israëli's hun keuze gemaakt. Ariel Sharon is met een overweldigende meerderheid tot premier verkozen. Ehud Barak daarentegen werd verpletterend verslagen. Barak heeft het land eerst naar de chaos geleid en vervolgens het pad geëffend voor een oorlogsmisdadiger. Zelfs zonder Barak, lijkt de Arbeiderspartij nu met Sharon in zee te willen gaan.

Links heeft in Israël uiteindelijk gekozen om niet te kiezen. De Arabische burgers van Israël, die in 1999 nog 95 procent van hun stemmen aan Barak gaven, waren al gekwetst door het feit dat ze niet mochten deel uitmaken van zijn kabinet. De ontgoocheling sloeg om in woede toen de politie 13 Arabische demonstranten met Israëlische nationaliteit doodde in het noorden van Israël.¹ Velen van Baraks meest enthousiaste kiezers in 1999, vonden dat ze onmogelijk op een man konden stemmen die de hevigste repressie sinds 1967 in de bezette gebieden heeft georganiseerd.

Barak was heel de periode vooral een onbetrouwbare kameleon, die van in het begin de schijn hoog hield aan vrede te willen werken met de Palestijnen. In de praktijk zette hij in alle 'stilte' de kolonisatiepolitiek van zijn voorgangers verder. Daarvoor was een blik in de begroting van Baraks regering voldoende. In de begroting van 2000 was er 1,2 miljard frank voorzien voor de verdere uitbreiding van de joodse nederzettingen, 2,16 miljard voor de onteigening van Palestijns land, 270 miljoen voor de aanleg van by-pass roads. Zelfs het Apartheidsregime was niet zo vindingrijk om wegen aan te leggen 'for Jewish only'. In de begroting voor 2001 was er opnieuw 1,2 miljard Fr. voor huisvesting van joodse kolonisten voorzien. Dat was Barak, en daarom verloor hij ook de verkiezingen. Adam Keller van de vredesorganisatie The Other Israel zegt daarover: "Barak, de man die vrede preekte, maar oorlog voerde, werd niet zozeer verslagen door de oppositie maar door zichzelf."

BARAK: OPPORTUNISME EN CHAOS

Het regime van Barak is in chaos geëindigd. Omdat hij geen vredes-, maar een kolonisatie- en discriminatiepolitiek heeft gevoerd, sloeg hoop bij de Palestijnse bevolking om in woede en

Barak, de man die vrede preekte, maar oorlog voerde, werd niet zozeer verslagen door de oppositie maar door zichzelf

frustratie. Er was alleen nog een provocatie nodig, in de vorm van een bezoek aan de Al-Aqsa moskee door Ariel Sharon, om een opstand in de bezette gebieden te ontketenen die door harde repressie al tot honderden doden en duizenden gewonden heeft geleid. Chaos ook in Israël zelf waar Barak erin geslaagd is de bevolking diep te verdelen en vooral orthodox-rechts te versterken. Baraks plat opportunisme en machtsgeilheid hebben er voor gezorgd dat zelfs zijn eigen Arbeiderspartij er verdeeld en verweesd bijligt. Het begon met zijn tactisch ontslag op 10 december vorig jaar en zijn

kandidaatstelling voor het premierschap, die hij tegen beter weten in handhaafde, ook al bleek in de weken voor de verkiezingen dat hij geen enkele kans maakte de verkiezingen te winnen. Hij zorgde daarmee voor ongenoegen bij een deel van de Arbeiderspartij, omdat hij geen plaats wilde ruimen voor Shimon Peres die het volgens de peilingen wel kon halen van Sharon. Zelfs na zijn nederlaag en zijn aangekondigd vertrek uit de politiek, joeg hij partijleden de gordijnen in, toen hij plots doodleuk aankondigde dat hij het aanbod van 'aartsvijand' Sharon om minister van Defensie te worden in diens regering, aanvaardde. Pas nadat de hele Israëlische pers met een nooit eerder vertoonde hardnekkigheid Baraks kameleongedrag op de korrel nam, bond Barak in: hij trok zijn kandidatuur in en trad af als voorzitter van de Arbeiderspartij. Maar bij Barak weet je het nooit echt zeker.

REGERING VAN NATIONALE EENHEID?

Met of zonder Barak, het begint er op te lijken dat Sharon er inmiddels in zal slagen om een regering van 'nationale eenheid' te vormen. De legergeneraal/premier is zelfs bereid om 8 ministers van Avoda (de Arbeiderspartij) in zijn regering op te nemen. Genoemd zijn het ministerie van Defensie, Buitenlandse Zaken, Handel en Industrie, Wetenschap Cultuur en Sport, Communicatie en Gezondheidszorg. Avoda neemt het aanbod zeer serieus en heeft al een lijstje met kandidaten zoals Knessetvoorzitter Avraham Burg en ouderdomsdeken Shimon Peres, die graag

minister van Buitenlandse Zaken wil worden, maar door Sharon bij voorkeur op Defensie wordt gezien. Die politieke ontwikkeling zegt evenveel over het opportunisme van Avoda als van Sharon. Voor Sharon speelt echter ook dat hij zijn nieuwe regering zal moeten verkopen aan het buitenland. Hij heeft zich met zijn radicale uitspraken en bloedig verleden niet erg geliefd gemaakt in het buitenland. Vandaar ook de gretigheid waarmee hij de post van Buitenlandse Zaken aan de Arbeiderspartij aanbiedt, die nog altijd op veel krediet kan rekenen in bijvoorbeeld Europa. Maar de sluwe Sharon wil ook de Arbeiderspartij de hete kolen uit het vuur laten halen. Dat is dan weer de reden waarom hij eveneens Defensie wil afstaan, een post die in de vorige regering gecombineerd werd met het premierschap. De Arbeiderspartij beseft dat en hoopt Defensie alsnog te kunnen inruilen voor Financiën.

SHARON: WAANZIN AAN DE MACHT

Wanneer de Arbeiderspartij toetreedt tot het 'oorlogskabinet' van Sharon, zou ze wel eens voor goed de steun van de Israëlische Arabieren, die bijna 20 procent van de bevolking uitmaken, kunnen verliezen. Voor hen is Sharon niet meer of minder een oorlogsmisdadiger.² Sharon begon zijn bedenkelijke reputatie al begin jaren vijftig, als leider van de commando-eenheid 101, berucht voor haar brutale aanvallen tegen Palestijnen. Het bloedbad in het dorp Qibya op de Westbank op 14 oktober 1953 behoort wellicht tot de bekendste misdaden. Sharons eenheid blies er 45 huizen de lucht in, waarbij 69 burgers het leven lieten. Volgens de Israëlische historicus Avi Shlaim in zijn recent boek 'The Iron Wall', waren twee derden van de slachtoffers vrouwen en kinderen. Vier dagen later zou zelfs de VS-regering verklaren dat de verantwoordelijken ter verantwoording moesten worden geroepen. De VN-veiligheidsraad kondigde resolutie 101 af waarin de actie in Qibya "ten strengste" werd "afgekeurd" en in overtreding was met o.m. het VN-Handvest. In 1955 kreeg Sharon een officiële

berisping, omdat hij logistieke steun had verleend aan vier jonge Israëli's die in het wilde weg wraak namen op Bedoeïenen voor Arabische aanvallen op Israëlische nederzettingen. Tijdens de Suezcrisis in 1956, als commandant van een parachutistenbrigade zou hij door vier officieren beschuldigd worden jonge mannen naar de dood te leiden voor zijn eigen eer en glorie, waarop hij door Moshe Dayan geschorst zou worden wegens

VERKIEZINGSUITSLAG 30.01.01

In Israël wordt de premier door aparte verkiezingen aangeduid. Gezien Barak niet meer over een meerderheid beschikte in het parlement, gaf hij als premier ontslag om algemene verkiezingen te ontfopen.

Zo kwamen Barak van de Arbeiderspartij en Sharon van Likoud tegenover elkaar in het strijdperk. Volgens de officiële cijfers behaalde Ariel Sharon 59,5% van de stemmen, en Ehud Barak 40,5%. Sinds weken was via opiniepeilingen bekend dat Barak rond de 20% achterstond.

Volgens dezelfde opiniepeilingen bleek Peres gelijke tred te houden met Sharon. Maar Barak zou zijn plaats niet afstaan. Het verlies van Barak blijkt meer een afwijzing te zijn geworden door zijn vroegere kiezers, die hem verwijten zijn vredesbeloftes niet te hebben gehouden. Bijzonder de Arabieren met Israëlische nationaliteit, die 15% van het kiezerskorps uitmaken en de vorige maal voor 90% op hem hadden gestemd, verwijten hem zijn brutaal optreden in september jl., waarbij 13 mensen het leven lieten. Bovendien voelen ze zich als tweederangsburger behandeld, en verwijten ze Barak dat hij de moed niet heeft opgebracht een Arabier regeringsverantwoordelijkheid te geven.

Sharon tracht nu de Arbeiderspartij in zijn regering te halen om haar medeplichtig te maken aan zijn aangekondigde harde aanpak. Als hij er niet in slaagt binnen de 45 dagen een regering te vormen, moeten er nieuwe algemene verkiezingen worden gehouden. (ADS)

inbreuk op discipline. Sharon bleef echter doordoen. In 1971, tijdens de "pacificatie van Gaza", bevestigde Sharon zijn reputatie door de Palestijnen met brutale repressie te lijf te gaan. Huizen werden opgeblazen en verschillende burgers werden gedood of zwaar gestraft. Kort daarop zou Sharon carrière maken in de Likoedpartij. In juni 1981 werd hij minister van Defensie onder Menachim Begin. In die functie leidde hij een jaar later – 5 juni 1982 - de invasie in Libanon, onder de naam "Vrede voor Galilea". De invasie kostte vele duizenden slachtoffers en maakte bijna een half miljoen daklozen. Tegen eind juli verklaarde de Libanese regering dat de gevechten en bombardementen op steden en dorpen al aan 14.000 mensen het leven had gekost. Meer dan 90 procent waren ongewapende burgers. Op 12 augustus 1982, sindsdien bekend als zwarte donderdag, zouden 11 uur lange artilleriebeschietingen zo'n 500 Libanese en Palestijnse burgers doden. De campagne naderde zijn dieptepunt, toen Sharon op 15 september 1982 Beiroet binnenviel. Tussen 16 en 18 september richtten extreemrechtse falangisten een slachting aan onder de Palestijnse vluchtelingen in de kampen Sabra en Shatila, die onder controle stonden van het Israëlische leger. Naar schatting 2.000 mensen werden koelbloedig afgemaakt onder het oog van het Israëlische leger dat de Falangisten in de kampen had toegelaten. Sharon werd door een Israëlische onderzoekscommissie verantwoordelijk geacht omdat hij niets had gedaan om de slachting te vermijden, waarop hij verplicht was om als defensie-minister af te treden. Dat heeft niet verhinderd dat Sharon nog ministerposten zou bekleden en het uiteindelijk dus zou schoppen tot de hoogste post, het premierschap. ■

¹ Volgens de Israëlisch krant Haaretz gaf de bevelhebbende politieofficier opdracht om op de demonstranten te schieten

² Op de site van de in Jeruzalem gevestigde Alternative Information Centre (www.alternativenews.org) is een petitie te vinden die oproept om Sharon aan te klagen en te arresteren.

BOMBARDEMENTEN OP BAGDAD

| Georges Spriet |

De ploeg Bush staat bekend voor haar nauwe contacten met de petroleumwereld (zie Vrede nr 344). In de verkiezingspeeches was ook al gebleken dat het Midden-Oosten een groot aandachtspunt voor de beleidsmakers in Washington zou blijven. Dat men er keihard zou blijven optreden tegen Saddam Hoessein stond dus in de sterren geschreven.

“Onze piloten hadden het recht zich te verdedigen tegen de aanvallen van de Iraakse luchtafweer want deze luchtpatrouilles zijn verantwoord door het internationaal recht als een gewettigd optreden om een zware humanitaire crisis te vermijden”. Dat zijn de woorden waarmee de Britse minister van defensie, Baronnes Symons, het Hoger Huis in London uitleg verschafte over de bombardementen op Bagdad.

In Amerikaanse kringen is te horen dat de bombardementen moeten dienen om Saddam Hoessein inschikkelijker te maken en de VN-inspecteurs weer toe te laten na te gaan of Irak doorgaat met productieprogramma's voor massavernietigingswapens. Als Londen en Washington een probleem hebben met de massavernietigingswapens in het Midden-Oosten, waarom spreekt men dan nooit van de minstens 200 atoombommen van Israël?

Een beetje eigenaardig toch allemaal. In de resoluties van de VN-Veiligheidsraad is er nergens sprake van een na te leven zone waarin de Irakese luchtmacht niet mag opereren. Het is een eigengereid initiatief van Washington en Londen om de Koerdische bevolking in Noord-Irak, en de sjieten in Zuid-Irak te beschermen tegen aanvallen van het Irakese leger. Het is dus de eigen rechtsinterpretatie van de USA en Groot-Brittannië om deze zogenaamde no-fly zone in te stellen en militair te doen naleven.

Niet iedereen is het daarmee eens. De Franse minister van buitenlandse zaken, Hubert Védrine, meent dat er helemaal geen juridische grond is voor deze bombardementen. In scherpe

bewoordingen veroordeelt Frankrijk dit optreden van haar NAVO-bondgenoten en pleit voor een stopzetten van de economische sancties tegen Irak. Ook Turkije uitte haar ongenoegen. Net zoals de Arabische leiders die een grote eensgezindheid toonden in hun afwijzen van de raids.

luchtmachtbasissen van waaruit de bombardementsvliegtuigen vertrekken¹ Kassa, kassa, dus bij iedere 'sortie'. Maar het Bush team heeft wel wat anders met (of moet ik zeggen 'tegen') het Irak van Saddam Hoessein. Vader Bush was president toen de Golfoorlog werd opgebouwd en gevoerd. Vice-president

Als 't om de massavernietigingswapens gaat, waarom spreekt men dan niet over de atoombommen van Israël?

OLIELOBBY

Enkele jaren terug werd door Clinton beslist de intensiteit van de militaire afdwinging van de no-fly zone op te voeren. In 1999 ging het zelfs om zo'n 1000 vluchten. In 2000 was het wat kalmer geworden. Met G.W.Bush aan de macht, krijgen we een kwalitatieve verandering: de hoofdstad wordt gebombardeerd.

Het team Bush-Cheney staat kort bij de petroleumbaronnen. G.W.Bush zelf was een tijdje actief in de olieproductie, hij is gouverneur van de staat Texas geweest, toch de oliestaat bij uitstek van de USA. Dick Cheney is jarenlang topman geweest bij Haliburton, een onderneming en holding die leeft van activiteiten van de oliesector, en die in de heropbouw van Koeweit stromen geld heeft verdiend. Bovendien is een dochteronderneming van Haliburton, Brown & Root Services actief in de logistiek van de

Dick Cheney was toen minister van defensie. De huidige minister van buitenlandse zaken, Colin Powell, was toen de grote baas van de gezamenlijke legerstaven. Een beleid voer je ook met militaire middelen, zegt hun verleden. Gezamenlijk zitten ze met de politieke frustratie dat de man die zij hadden afgeschilderd als de baarljke duivel, nog altijd in het zadel zit.

SANCTIES

Bovendien waren er de laatste tijd bijzonder veel barsten gekomen in de toepassing van de economische sancties tegen Irak. Jordanië heeft van in het begin handelscontacten (en smokkel) blijven onderhouden. Maar er is meer. Walid Khadduri, uitgever van de Middle East Economic Survey², schat dat Irak zo'n 400.000 vaten olie per dag verkoopt buiten het VN-programma van olie-voorvoedsel. Daarvan zouden 150.000 vaten

gaan door een Syrische pijlijn die sinds november 2000 is heropend. Dit alles zou het regime in Bagdad meer dan 1 miljard dollar per jaar opleveren. Het zou ook extra-inkomsten verwerven door een extra-heffing van 25 tot 30 dollarcent per vat op te leggen aan de traders die de Irakese officiële olie-uitvoer voor zich nemen.

Ook op politiek vlak lijken de sancties een beetje versleten. We herinneren ons nog de reis van de eigenzinnige Venezolaanse leider, Hugo Chavez, naar Irak vorig jaar. Verschillende vliegtuigen

uit Frankrijk, Rusland en Italië met academici en grote namen uit de socio-culturele wereld landden toen eveneens in Bagdad. Frankrijk, Rusland en China willen een einde maken aan de sanctiepolitiek.

London en Washington lijken nu te sleutelen aan een vernieuwd beleid van sancties. Een dubbelplan lijkt zich te ontvouwen. Een soort 'slimme' sancties zouden enerzijds geconcentreerd worden op de wapencontrole, en op (financiële) vrijheid van de Irakese elite. Anderzijds wil men een nieuwe propagandacampagne over de repressie vanwege Saddam en het

lijden van de Irakezen als gevolg van de dictatuur. Invoer voor het heropbouwen van de Irakese infrastructuur en olie-industrie zou worden toegestaan. Hiermee hoopt men voornamelijk op meer begrip te kunnen rekenen bij de Arabische bureaus van Irak, en de permanente leden van de Veiligheidsraad. ■

1 De Morgen, Reporter, 24 februari 2001

2 The Guardian Weekly February 22, 2001

DE STILLE OORLOG OF DOOFPOTOPERATIE

| Georges Goeminne |

(.....) Na het afwerpen in 1945 van de atoombommen boven Hiroshima en Nagasaki produceerde de Amerikaanse wapenindustrie 70 000 kernwapens allerhande in opdracht van de Amerikaanse regering. Tijdens de afgelopen 50 jaar werden in deze bedrijven meer dan 600 000 werknemers blootgesteld aan radioactieve straling en besmetting met radioactieve stoffen. Velen werden dodelijk ziek. Sommigen overleden na enkele weken. Anderen ontwikkelden op langere termijn leukemie en andere vormen van kanker. De Amerikaanse regering erkent nu pas haar verantwoordelijkheid en is bereid 16 miljard Bfr. als schadevergoeding te betalen. Dit publiceerde de gezaghebbende krant "The Washington Post".

Het gruwelijk verhaal gaat echter nog verder. Het Westen wakkerde de Koude Oorlog aan (Spaak: 'Nous avons peur'). De politiciers dreigden met een scenario van een derde wereldoorlog waarbij kernwapens zouden gebruikt worden. Duizenden militairen werden tijdens het testen van de Amerikaanse kernwapens

blootgesteld aan radioactieve fallout. In de jaren '50 had men nog geen nauwkeurige kennis van de gevolgen van radioactieve straling op levende organismen en het milieu. In de Amerikaanse ziekenhuizen experimenteerden militaire geneesheren met bestralingen en insputingen op minder begoede patiënten die in ruil voor de deelname aan de proeven kosteloos behandeld werden.

DE PLUTONIUMFILES EN MEDISCHE EXPERIMENTEN

Tijdens deze experimenten werden 18 mensen met plutonium, een zeer

De menselijke proefkonijnen waren niet op de hoogte van het experiment. Het staat nu vast dat het Amerikaans leger tot ver in de jaren '70 onder de vorm van proefnemingen een stille nucleaire oorlog voerde tegen haar eigen bevolking. In haar jarenlange zoektocht naar documenten en gegevens over de nucleaire experimenten tijdens het Manhattanproject in de VS kwam Eileen Welsome¹ tot de ontdekking dat terminale zieken, zwangere vrouwen, arme lui, geesteszieken en kinderen in sommige instellingen het risico liepen de fatale aandacht te trekken van de dokters van het project. (. .. .)

Proefnemingen van het Amerikaans leger waren een stille nucleaire oorlog tegen de eigen bevolking

radioactieve stof, ingespoten. De artsen en stralingsspecialisten vermeden het woord plutonium, zij spraken over 'het product'.

Dit soort experimenten lijkt sterk op de medische proefnemingen in nazi-Duitsland. Het is niet te verwonderen dat

sommige wetenschappers werkzaam bij de stralingsexperimenten voorheen nauw betrokken waren bij het martelen van gevangenen in Duitse concentratiekampen. In haar boek beschrijft Eileen Welsome de operatie "Paperclip". Deze operatie verwees naar Duitse wetenschappers die na de oorlog met de hulp van de VS Europa ontvluchtten en hun experimenteel werk in de VS konden verder zetten.

DE ZIEKTE- SYNDROMEN NA DE GOLFOORLOG EN DE BALKANORLOG

Er moeten ernstige vragen gesteld worden over de geloofwaardigheid van de V.S. als bondgenoot in de NAVO en haar blijvend ontwerpen en gebruik maken van kernwapens. Tijdens deze oorlogen werden voor het eerst Verarmd Uranium (VU)-munitie gebruikt². (...) Doug Roke, golfveteraan en woordvoerder van een beweging opgericht ter verdediging van de golfveteranen in verband met hun opgedane ziekten, ontcrachtte de argumenten van de Pentagonvertegenwoordigers Postker en Daxon die het gevaar van VU ontkennen. Beide heerschappen handelen immers in opdracht van het militaire establishment en de wapenlobby die het gebruik van nucleaire wapens verrechtvaardigen. (.....) Een dokter in de wetenschappen, Duracovic, die sinds 10 jaar onderzoek doet naar de gevolgen van het gebruik van VU en zich daarover kritisch uitliet, werd bevel gegeven zijn werk onmiddellijk te staken. (.....).

De NAVO en de militaire kringen stellen alles in het werk om alle gevaar rond het VU te ontkennen. In een document gedateerd in 1993 van de Amerikaanse inlichtingendienst kan men echter lezen dat zij de NAVO berichtte

N-tunnels, Nevadatestgebied 29/10/1984

De effectiviteit van kernwapens wordt in horizontale tunnels getest. Deze werden gegraven ten noorden van het Nevadatestgebied. Het Amerikaans departement voor Energie werkt dikwijls tezamen met het ministerie van Defensie om de effecten van straling van nucleaire wapens op satellieten of kernkoppen te meten. De arbeiders op de foto maken voorbereidingen voor de test met codenaam "Misty Rain" 6 april 1985.

over de noodzaak van het dragen van anti-nucleaire, anti-bacteriologische en anti-chemische beschermingskledij voor de soldaten in de Balkan³.

Het grootste geschut om de kritiek op het gebruik van VU-munitie te ontcrachten kwam van Dr. Ben Schouten van de Wereldgezondheidsorganisatie. In een interview lachte de man bij wijze van spreken de vrees ervoor weg. Hij deed mee aan de doofpotoperatie.⁴

INTERNATIONALE REACTIE

Moeten de politieke verantwoordelijken van democratische partijen in het Europees halfgrond zich niet eens beraden en afzetten tegen de opdringerigheid van die staat die andere landen dwingt nucleaire wapens te gebruiken. Het "Appel van Brussel" waaronder Eric Suy, voormalig adjunct-secretaris-generaal van de VN en diverse huidige en gewezen hoogleraren

van de UCL en ULB zien in de NAVO-oorlog tegen Joegoslavië een militaire actie onder de leiding van de VS die hun bewapening verder opdrijven en nieuwe systemen ontwikkelen om hun wil aan de rest van de wereld op te dringen⁵. In de EU klinken hoe langer hoe meer stemmen tegen het gebruik van VU. Indien de Europese gemeenschap niet in staat is de agressiviteit van de grootste schurkenstaat te stoppen, dan zullen we tijdens uitgelokte conflicten steeds meer betrokken worden bij het gebruik van kernwapens. ■

¹ The Plutoniumfiles. Eileen Welsome, 19/8/1994

² Zie dossier "Verarmd Uranium" in dit tijdschrift

³ De Standaard 13/01/2001

⁴ VRT-radionieuws

⁵ De Standaard 23 juni 2000

STAR WARS

| Georges Spriet |

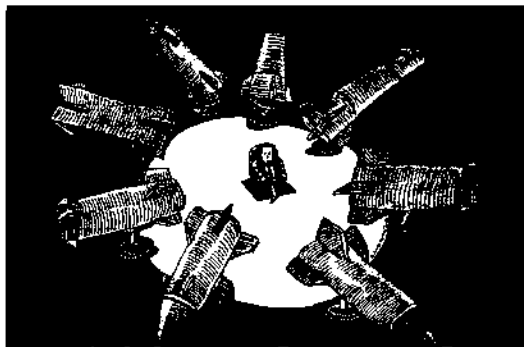
President Bush heeft zich omringd met een aantal medewerkers die allemaal overtuigde voorstanders zijn van het rakettschild, zeg maar een opgepoetste versie van Reagan's Star Wars.

In zijn verkiezingspeeches had G.W. Bush dit National Missile Defence (NMD) centraal gesteld. Hij heeft nadien nog meerdere malen herhaald dat de VS dit schild absoluut nodig hebben. Zijn minister van defensie, Donal Rumsfeld, is meer dan fundamenteel overtuigd dat dit NMD er gaat komen. Rumsfeld was voorzitter van de parlementscommissie die Bill Clinton dwong tot het opstarten van een programma voor onderzoek en ontwikkeling van dergelijk rakettschild, twee jaar geleden. En hij heeft zijn mening de laatste tijd niet herzien. Dat daarvoor de Anti Ballistic Missile Treaty¹ moet worden overboord gegooid, lijkt hem helemaal geen zorg. "Het is een oud verdrag uit vervlogen tijden toen de Sovjetunie nog bestond. Vandaag is de technologische ontwikkeling helemaal anders" is meestal zijn antwoord. "Het is niet tegen Moskou gericht maar tegen Noord-Korea en Iran", voegt hij er aan toe. Colin Powell, voormalig hoofd van de verenigde legerstaven en huidig minister van buitenlandse zaken, had tot voor kort het achterste van de tong nog niet laten zien. Maar op een van z'n persconferenties zei hij onlangs dat de VS het NMD zullen ontplooiën. "We gaan ons van dit spoor niet laten verdringen, zolang als de technologie ons in die richting duwt", zei hij nog.

Op een vergadering in München met de Europese NAVO-lidstaten liet Donal Rumsfeld aan duidelijkheid niets te wensen over: 'Wij willen dit rakettschild, en zullen het ook ontplooiën, we zijn het onze bevolking verschuldigd. De dag dat jullie in Europa de ware dreigingen zullen

zien die jullie boven het hoofd hangen, dan zullen jullie de ferventste voorstanders van het NMD worden."

NAVO-secretaris-generaal Robertson zei nadien dat het er nu niet meer om ging of het rakettschild al dan niet zou worden geïnstalleerd, maar alleen nog

over het hoe en het wanneer. Sommige waarnemers menen dat de VS en Europa het daar op een akkoordje hebben gegooid: de VS krijgt haar rakettschild, en de EU mag rustig haar interventieleger uitbouwen.

Maar toch menen vele vredesgroepen in de States dat er eerst een grondige openbare discussie moet worden opgezet, vooraleer men een programma opstart dat een nieuwe nucleaire wapenwedloop dreigt te ontketenen. Dergelijke discussie zou een aantal criteria moeten evalueren:

1. er moet een reële dreiging bestaan;
2. we moeten technologisch in staat zijn die dreiging doelmatig te counteren;
3. ons antwoord moet betaalbaar zijn;
4. NMD-ontplooiing mag geen onaanvaardbare schade toebrengen aan de huidige en toekomstige veiligheidsovereenkomsten.²

DREIGING

Over welke dreigingen gaat het eigenlijk? Alhoewel sommigen beweren dat Noord-Korea in 2005 technisch in staat zal zijn een raket te bouwen die de USA kan bereiken, zijn de meesten het erover eens dat het nog lang zal duren, als het al ooit zou gebeuren, dat Noord-Korea én een dergelijke raket zal hebben en het atoomwapen dat erop past. En waarom zou dit land, of een andere 'piratenstaat', zo een kostelijk avontuur tegemoet gaan als er zoveel eenvoudiger manieren zijn om de VS te bestoken? Bijvoorbeeld, een primitieve nucleaire bom (die nooit op een raket zou kunnen worden bevestigd) kan eenvoudigweg in het ruim van een transportboot worden gelast en ongehinderd de VS binnen komen. Bovendien staat het vast dat elke aanval op de Verenigde Staten met een alles vernietigende kracht zal beantwoord worden. Een realistische dreiging?

TECHNOLOGIE

Totnogtoe hebben de V.S. sedert 1983 meer dan 60 miljard dollar uitgegeven voor een rakettschild. Maar de technologische problemen hebben we niet overwonnen. Bij de herhaalde proefnemingen waren er meer mislukkingen dan dat er succes werd geboekt, en zelfs de positieve tests waren bijzonder bescheiden, of er hing een reukje aan. Het Decoy probleem heeft nog geen oplossing, evenmin als het benodigde complex aan sensoren in de ruimte, de speciale radars, interceptoren en de bevelen controle-infrastructuur die nog moet ontworpen en gebouwd worden. Heel wat wetenschappers

twijfelen of een dergelijk systeem überhaupt wel ooit operationeel zal kunnen zijn.

KOST

Wat het prijskaartje betreft werd totnogtoe maar een zaak bewezen, met name dat elke nieuwe voorberekening hoger uitvalt dan de vorige. Zoals we reeds zegden, werden al 62 miljard dollar uitgegeven, en er is niet de minste garantie dat nog 's 60 of 120 miljard dollar een betrouwbaar raketterschild zal opleveren. En er is helemaal geen zekerheid dat een competente tegenstander niet een reeks doeltreffende tegenmaatregelen zou kunnen ontwikkelen tegen NMD aan een veel lager bedrag dan wat het Pentagon wil investeren.

NUCLEAIRE STABILITEIT

En dan, blijft er nog het belangrijkste criterium over: de noodzaak om de huidige nucleaire stabiliteit te behouden door de bestaande en toekomstige overeenkomsten te beschermen. Wat voor positiefs brengt ons een defensiesysteem als het de nucleaire stabiliteit ontwricht die we de laatste 30 jaar hebben opgebouwd door fel bevochten controlestructuren? De herhaalde uitspraken van VS-leiders om het ABM-verdrag op de helling te zetten gaan voorbij aan het feit dat er een algemene structuur bestaat van bewapeningscontrole waarin de verschillende verdragen onderling van mekaar afhangen. De eerste overeenkomst voor beperking van de strategische wapens in 1972 (SALT I) is tot stand gekomen als tandem met het ABM-verdrag: het waren als het ware complementaire maatregelen, apart zou geen van beiden mogelijk zijn geweest. Vervolgens konden SALT II en het verdrag over de vermindering van de strategische wapens (START I) opgebouwd worden op de funderingen die SALT I en ABM hadden gelegd. Het bestaan van dergelijke stabiliserende structuur voor bewapeningscontrole werd door andere staten erkend, met als belangrijkste China. Die structuur zorgde er ook voor dat

anderen hun arsenalen niet verder uitbreidden, en was tevens een fundamentele bijdrage voor de inspanningen rond de non-proliferatie. Een einde maken aan een van de bouwstenen van die structuur, met name het ABM-verdrag, zou deze nucleaire stabiliteit ondergraven en wereldwijd voor niet te voorspellen verschuivingen kunnen zorgen, meer bepaald in de Chinese, Indische en Pakistaanse nucleaire programma's. Het is niet voor niks dat deze beide 'nucleaire nieuwkomers' onlangs aankondigden over duikboten te

Wie de ruimte beheerst beheert de wereld

beschikken die ze met kernwapens zullen uitrusten.

President Jacques Chirac zei het zo: "Nucleaire ontwapening zal des te moeilijker worden wanneer de grootmachten nieuwe technologieën ontwikkelen (NMD) om hun nucleaire capaciteit te verbeteren". Het grote gevaar schuilt dan in het antwoord dat NMD uitlokt bij de andere atoomwapenstaten, in de eerste plaats bij Rusland en China. Zij zullen hun eigen nucleaire slagkracht willen opdrijven om het NMD-systeem te kunnen counteren.

In de politieke inspanningen om een bepaalde defensieversterking tegen een hoogst onwaarschijnlijke dreiging te verantwoorden, is het risico groot dat belangrijke ontwapeningsverdragen zullen worden op de helling gezet. Het resultaat is: nog veel grotere nucleaire gevaren.

DOMINANTIE IN DE RUIMTE

Als er geen reële dreiging is die deze plannen verantwoord, waarom wordt er dan toch zo veel geld uitgegeven? Met andere woorden, waar gaat het werkelijk over? De strategische toekomstplannen van het

Amerikaans leger leggen een specifieke verantwoordelijkheid bij het US Space Command, zeg maar naast de landmacht, de zeemacht en de luchtmacht, de vierde pijler, de ruimtemacht.

Zoals de andere machten de opdracht hebben nationale belangen, handelsroutes, economische en strategische belangen veilig te stellen, elk op hun domein, zo is dat ook voor de ruimte. Dit staat met nog veel meer woorden letterlijk te lezen in het document "Vision for 2020" van het US Space Command.

(www.spacecom.af.mil/uspace) "Wie de ruimte beheerst, beheerst de wereld", en "bescherming van belangen en investeringen vanuit de ruimte" zijn de welsprekende titels. (*US Space Command – dominating the space dimension of military operations to protect US interests and investment. – Integrating space forces into warfighting capabilities across the full spectrum of conflict*) Het National Missile Defence wordt er omschreven als een onderdeel van (of een opstap naar) de VS-heerschappij in de ruimte. En dat is waar het eigenlijk om draait. Het centrale punt van de Pentagonbeleidsplannen om de militaire dominantie van de Verenigde Staten werkelijk te globaliseren (over de wereld), ligt in de militaire dominantie in de ruimte. ■

¹ Dit verdrag stelt een plafond in, kan je zeggen, wat de rakettenafweer betreft. De filosofie achter dit verdrag gaat er van uit dat wie een nucleaire aanval lanceert door de tegenpartij toch nog moet geraakt kunnen worden, zodat deze "vrijwillige kwetsbaarheid" eigenlijk een ernstig obstakel wordt voor een mogelijke aanval met atoomwapens. Bovendien zou een zoektocht naar steeds betere afweer de bewapeningswedloop zeker op kwalitatief vlak bijzonder stimuleren, om steeds maar doeltreffender raketten te vinden die de slimme afweer toch kunnen omzeilen. Het raketterschild NMD zou de essentie zelf van het ABM-verdrag uithollen.

² VS-Admiraal-op-rust Eugene Carroll, jr, "National Missile Defence, why should we care?"

DE EUROPESE BUITENLANDSE POLITIEK TEN AANZIEN VAN CUBA

| Xavier Declercq |

De Europese Unie heeft geen onafhankelijke buitenlandse politiek ten aanzien van Cuba. De Europese lidstaten botsen steeds opnieuw op de bemoeienissen van de VS en slagen er niet in een constructieve politiek van betrokkenheid uit te bouwen. Dit komt tot uiting in een veelheid van dossiers.

DE "GEMEENSCHAPPELIJKE HOUDING" VAN 2 DECEMBER 1996

Op 2 december 1996 formuleert de Europese Commissie een verklaring waarop zij haar buitenlandse betrekkingen met Cuba verder wil baseren. Deze houding kwam er op voorstel van Spanje, maar was sterk geïnspireerd door de speciale gezant van president Clinton die in de voorafgaande maanden zowel de Europese lidstaten als de Commissie poogde over te halen om de Helms-Burton wet te aanvaarden.¹ Door de vaagheid en de interpretatievrijheid die men aan deze tekst kan geven, zijn de meeste lidstaten reeds tot de conclusie gekomen dat deze verklaring noch een "Positie" noch "Gemeenschappelijk" is. In theorie zegt deze verklaring dat de Europese Unie met haar betrokkenheid in Cuba een veranderingsproces wil bewerkstelligen dat moet leiden tot meer democratie en meer respect voor de mensenrechten. In de praktijk heeft de Europese Commissie echter alvorens zij wil overgaan tot meer substantiële samenwerking (betrokkenheid dus) geëist dat Cuba haar politiek systeem verandert. Democratie voor de Europese Commissie betekent in feite dat Cuba een meerpartijensysteem moet opzetten. De meeste Europese lidstaten daarentegen hebben snel ingezien dat het opleggen van dergelijke voorwaarden tot geen enkele vooruitgang zou leiden in de relaties en hebben een eigen autonome bilaterale politiek gevoerd ten aanzien van Cuba. Sinds de formulering van deze

verklaring is de hulp van de Commissie van 30 miljoen euro vóór 1996 gedaald tot jaarlijks ongeveer 18 miljoen euro. Vandaag zijn er verschillende lidstaten die een wijziging willen van deze "gemeenschappelijke houding" daar ze geen aarde aan de dijk brengt en omdat ze

worden van de resultaten van de politieke dialoog met Cuba waar volledig andere punten dan ACP voorwaarden op de agenda staan. Het gaat in de politieke dialoog met Cuba om dezelfde voorwaarden die gesteld worden in de Gemeenschappelijke Houding,

Voor wie het nog niet zou weten: Bacardi & C° heeft de Helms-Burton wet geschreven

in tegenstelling is met de buitenlandse politiek van de meerderheid van de lidstaten.

CUBA ALS LID VAN DE ACP-CONVENTIE ?

Begin 2000 diende Cuba haar kandidatuur in tot lidmaatschap van de nieuwe ACP conventie. Daardoor zou het land zoals de andere leden (71 landen ondertekenden de vroegere conventie) een bevoorrechte relatie kunnen onderhouden met de Europese Unie. 2 jaar voordien was zij op unanieme vraag van de ACP landen reeds observator geworden. Ondanks het feit dat het gros van de Europese landen deze kandidatuur wilde steunen, zijn 3 Europese lidstaten er in geslaagd daar een stokje voor te steken. Groot-Brittannië, Nederland en Denemarken speelden het handig: zij zorgden er voor dat het lidmaatschap afhankelijk zou gemaakt

d.w.z.verandering van politiek systeem en meer respect voor de mensenrechten. De VS hebben zich niet onbetuigd gelaten in hun lobby naar deze 3 landen. Cuba heeft uiteindelijk voor de ondertekening van de Conventie bedankt. Zij aanvaardt niet op een andere basis behandeld te worden als de andere ACP-leden. Waarom worden al deze voorwaarden gesteld aan Cuba en niet aan de andere leden van ACP, waarom moet er steeds met 2 maten en 2 gewichten worden gemeten ? Het ACP hoofdstuk is echter nog niet af. Op 14 december 2000 werd Cuba lid van de ACP groep zonder echter de conventie met de Europese Commissie te ondertekenen. Via een wijziging van één van de juridische oprichtingsakkoorden van de ACP landen kon dit zeer recentelijk. Een reactie van de Europese Commissie is er nog niet, maar zeker is alvast dat de druk om Cuba toch nog op te nemen enkel maar vergroot.

EUROPESE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING MET CUBA

Met het aantreden van de nieuwe Noord-Zuid eurocommissaris, de Deen Poul Nielson, is het de bedoeling dat de bestaande NGO-samenwerking op een andere basis wordt gevoerd. Waar de Commissie vroeger steun verleende aan de initiatieven van NGO's zonder daar politieke maar enkel criteria van ontwikkelingsrelevantie aan te koppelen, wil ze vandaag de samenwerking onderwerpen aan criteria van democratie en mensenrechten volgens haar eigen interpretatie. Prioriteit moet nu gaan naar steun aan de "vrije media", "onafhankelijke lokale NGO's", mensenrechtengroepen enz. De Europese NGO's weigeren zich te laten gebruiken voor de politieke doelstellingen van de Commissaris. De toekomst zal uitwijzen of Nielson zijn politiek hard kan maken.

HELMS-BURTON EN SECTIE 211, EXTRATERRITORIALE WETTEN DIE DE BLOKKADE INTERNATIONALISEREN

In de onderhandelingen die de Europese Commissie voerde met de VS over de internationalisering van de blokkade via de Helms-Burton wetgeving, heeft de EU ingebonden. Via het Birmingham-akkoord van mei 1998 heeft de Europese Commissie de stelling van de VS beaamd dat de nationalisering in Cuba "illegaal" zouden zijn. In feite heeft ze dit oneerbare compromis afgesloten in de hoop dat haar bedrijven niet zouden lastig gevallen worden en geen sancties zouden opgelegd krijgen door VS gerechtshoven. Vandaag worden echter nog steeds Europese bedrijven door Jesse Helms, voorzitter van de Senaatscommissie buitenlandse zaken in de VS, en in die hoedanigheid kan hij sancties afdwingen, lastig gevallen. Veel bedrijven investeren toch maar niet in Cuba om moeilijkheden met de VS te

vermijden. Zelfs al komen er geen sancties, dan nog is de wet efficiënt, want ze schrikt bedrijven af om te investeren in Cuba. Eind 1998 is een nieuwe wet, sectie 211 genaamd in de VS gestemd. Deze nieuwe wet erkent de Cubaanse intellectuele eigendomsrechten niet, wat in strijd is met de WTO regelgeving ter zake. De Europese Commissie heeft daartegen een klacht ingediend in de Wereld Handels Organisatie. De toekomst zal moeten uitmaken of de Commissie voet bij stuk houdt. Het zou niet de eerste maal zijn dat er een compromis wordt gezocht, dat voor Europa maar vooral voor Cuba zeer slecht uitvalt.

BACARDI & C° ZIT ACHTER DE BLOKKADE

Voor de lezer die het nog niet zou weten: Bacardi & C°, de fabrikant van rum heeft de Helms-Burton wet geschreven.

Bacardi heeft ook sectie 211 geschreven. Ze ontkennen het zelfs niet meer. Hun voornaamste drijfveer was: er voor zorgen dat er nooit echt Cubaanse rum (want vergis je niet, Bacardi bevat geen druppel Cubaanse rum, wat de reclame je ook poogt te doen geloven) van het label Havana Club zou verkocht worden in de VS. Dit kwaliteitsmerk zou een te geduchte concurrent worden. Sectie 211 moet er voor zorgen dat Bacardi het echte Cubaanse label "Havana Club" zou overnemen. Zo simpel stellen ze dit!

EEN CAMPAGNE VAN DE COÖRDINATIE VOOR DE OPHEFFING VAN DE BLOKKADE TEGEN CUBA

Sinds kort heeft de Coördinatie voor de opheffing van de blokkade tegen Cuba een nieuwe campagne gelanceerd. De 70 organisaties die lid zijn, pikken het niet dat de Europese Commissie geen van de VS onafhankelijke politiek voert ten aanzien van Cuba. Steeds meer komt Europa op de lijn van de VS. Vooraleer het zover is, willen we wel dat de Europese burger het geweten heeft. Wij pikken het vooral ook niet dat de Europese buitenlandse politiek ten aanzien van Cuba zo sterk beïnvloed wordt door een rumproducent uit de Bermuda eilanden. Vindt jij het ook onaanvaardbaar dat de commerciële belangen van Bacardi & C° de agenda bepalen van onze beleidsvoerders in Europa? Wordt je ook misselijk van te veel Bacardi? Doe mee aan de campagne. Voor meer inlichtingen over de campagne of over de stellingen in dit artikel, surf naar <http://www.oxfamsof.be> of bel naar het secretariaat van de Coördinatie op het nummer 02 501.67.05. ■

Met dank overgenomen uit de Kering-special over Cuba, januari 2001 van Christenen voor het socialisme

¹ De Helms-Burton wet werd in maart 1996 in de VS goedgekeurd. Zij verbiedt investeringen in Cuba, niet enkel voor VS onderdanen maar voor alle personen en bedrijven waar ook ter wereld. De bedoeling was om de éézijdige blokkade vanuit de VS tegen het eiland, te internationaliseren. Omwille van dit kenmerk is deze wet "extraterritoriaal".

ANGOLA AAN ZET IN CONGO-KINSHASA

| François-Xavier Verschave |

Directeur van de publicaties van de Franse Association Survie

President Laurent Kabila werd vermoord op 16 januari 2001 door een van zijn lijfwachten. Allerlei speculaties deden de ronde. Voor de enen was het een zet van zijn vijanden uit Rwanda of Oeganda en mogelijke opdrachtgevers uit het westen, anderen menen dat Mobutistische kringen verantwoordelijk zijn voor deze moord. Nog anderen stellen dat het om een afrekening gaat van zijn 'kadogos', de jongeren die de ganse opmars vanuit Oost-Zaire tot Kinshasa meemaakten. We zullen in onze volgende nummers zeker op dit onderwerp terugkomen. Nu publiceren we een artikel dat door de Franse ploeg Survie in het maartnummer van Billets d'Afrique et d'ailleurs werd gepubliceerd.

KOORTS

De oorlog in de Democratische Republiek Congo, ex-Zaire, wordt door verschillende soorten koorts, zeg maar tegenstellingen, gevoed.

De belangrijkste landen uit die regio (Angola, Zimbabwe, Oeganda en Rwanda) en ook enkele rebellengroepen zijn verbonden met grotere belangengroepen, westerse, Zuid-Afrikaanse of Russisch-Israëliëse, om de voornaamste rijkdommen van de streek te controleren. Het betreft hier meer bepaald de petroleum aan de Atlantische kust, waar Luanda aan zet is, diamanten, goud, kobalt, koper, enzovoort.

Daarnaast blijven de uitzaaiingen van de genocide in 1994 in Rwanda een belangrijke rol spelen. De internationale gemeenschap, de Verenigde Naties en de grootmachten, hebben deze zaak te snel afgewimpeld, te weinig echt aangepakt. Deze houding ondermijnt ook willens nillens de inspanningen die worden ondernomen om Burundi uit haar genocidale geschiedenis te halen.

Ten derde is er het waanidee dat er een militaire oplossing te vinden is voor de eindeloze burgeroorlog in Angola. De belangrijkste internationale actoren zijn des te meer door dit waanidee bevangen omdat ze ogenschijnlijk een eenvoudige

oplossing biedt voor het veiligheidsprobleem van de enorme petroleumvelden in zee tegenover de monding van de Congostroom, tussen

rijkdommen in het oosten en het zuiden, onder de andere buitenlandse protagonisten in het conflict.

Als daarbij niet diep en grondig in wordt gegaan op de kwestie van de veiligheid van Rwanda – wat niet los te zien is van een lucide analyse van de oorzaken van de genocide in 1994 – kiest men nood gedwongen voor een militaire oplossing op korte termijn. Die uitweg houdt echter enorme gevaren in voor de middellange termijn: bezetting van het oostelijk deel van Congo-Kinshasa die gefinancierd wordt door de rijkdommen uit haar ondergrond. Wacht men op revanche van de autochtone bevolking in Oost-Congo, of van de "etnische meerderheid" in Rwanda ..?

Kortom, een mengeling van laissez-faire en van cynisme die groen licht geeft aan de

complotterende junta's en aan de krijgsheren (tot groot geluk van de wapensmokkelaars en de huurlingenronselaars). Dergelijke geostrategie is absoluut kladwerk, terwijl men op een rokende vulkaan zit.

Luanda en Pointe-Noire. Nu het leger van de Angolese president Dos Santos de zaak heeft 'geklaard' in Angola zelf, krijgt ze ook de controle over haar protectoraat Congo-Brazzaville en over het westen van Congo-Kinshasa.

INVLOEDSSFEREN

Mocht de onafhankelijkheid van ex-Zaire echt worden opgeofferd dan lijkt niks nog een verdeling in de weg te staan van de rest van het Congolese territorium en haar

MOORD

Twee nieuwe elementen dienden zich op dit schaakbord aan: de moord op Laurent-Désiré Kabila, die door zijn zoon werd opgevolgd, en de verkiezing van George

Heel wat kadogo's (kindsoldaten) zijn afkomstig uit Oost-Congo waar de huidige Rwandese bezetting de lokale bevolking helemaal niet welgevallig is. Zo zou er behoorlijk wat wrevel zijn geweest onder deze jongeren, toen Kabila sr vorig jaar juli, in Kenia Paul Kagame van Rwanda ontmoette, als onderdeel van zijn strategie om Kampala en Kigali tegen mekaar op te zetten. Alhoewel Oegandese en Rwandese troepen mekaar aanvielen in Kisingani vorig jaar, lijkt deze stap van Laurent Kabila niet in de smaak te vallen bij de mensen die hem steunen. Zijn bondgenoten in Luanda en Harare waren volgens persberichten niet opgezet met de meeting in Kenia. En de kadogo's zien in Kagame een grote vijand...

Kabila begon toen een andere kaart te spelen. Hij was kennelijk zwaar overtuigd geraakt dat president Jacques Chirac hem kon redden. Er zou een geheime ontmoeting zijn afgesproken waarbij Kabila in Niamey, hoofdstad van Niger, en twee gezanten van president Chirac een en ander zouden bespreken. Maar op het allerlaatste moment gaf Kabila forfait.

Naar verluidt (Le monde 10 feb) hadden voormalige kind-soldaten al langer een plan om Laurent Kabila te vermoorden. Maar de spreekwoordelijke druppel zou gevormd zijn geworden door de executie van 47 soldaten op 15 januari, in de aanwezigheid van de president. Toch meent de "Observatoire de l'Afrique Centrale" (www.obsac.com) dat het complotverhaal dat op 10 februari in Le Monde verscheen haast niet anders kan zijn dan een opgezet spel van de inlichtingendiensten. Er zouden teveel details niet overeenstemmen met de werkelijkheid, met de geografische beschrijvingen, en de historische feiten van de opstand van Kabila en de anderen tegen Mobutu. Een verhaal dus van de inlichtingen-diensten om een 'schuldige' aan te wijzen, en de ware machtsmachinatie (van Angola en haar opdrachtgevers) te verdoezelen.

(red.)

W. Bush tot president van de Verenigde Staten. Bush staat kort bij de Amerikaanse petroleumlobby en is dus per definitie gevoelig voor de Afrikaanse belangen van deze sector, en dus minder op Kigali

Angola controleert Congo-Brazzaville en 't westelijk deel van Congo-Kinshasa

gericht dan Clinton.

Ervaren waarnemers kunnen moeilijk geloven dat de moord op Kabila plaats zou kunnen hebben gegrepen zonder minstens een passieve medeplichtigheid van de Angolezen die alom aanwezig zijn in Kinshasa. Ze waren de onvoorspelbaarheid van de voormalige Congolese president wel wat beu, en hun vertrouwensman in Kinshasa, Eddy Kapend, schoot de "moordenaar" neer en superviseerde de overgangsfase.

De machtige sponsors van een Angolees regionaal leiderschap kiezen uiteraard voor een opgepoetste versie: wraak vanwege de kadogo's, die voorhoede uit Kivu die Mobutu omverwierp, en door Kabila nadien uitgeschakeld. (...)

DIPLOMATIE

Intussen zijn de grote diplomatieke manoeuvres weer op gang gekomen, evenals de gevechten, hier en daar. Iedereen lijkt wel opgezet met de openingen die de nieuwe president, Joseph Kabila, suggereert, in de hoop hem voor de eigen kar te kunnen spannen. Zo zei een Frans diplomaat in dit verband "Het enige dat telt, is dat hij geen misstap begaat die Kinshasa opnieuw in het defensief zou dringen, en ons zou beletten VN-sancties te eisen tegen Rwanda en Oeganda als agressors."

Niemand twijfelt eraan dat in het

kader van een regionale politieke regeling beide landen zich moeten uit Congo terugtrekken. Maar welk krediet kan je verlenen aan de diplomatie van een land, Frankrijk, dat in de regio op revanche belust is. Dat land heeft nooit publiekelijk zijn spijt uitgedrukt over z'n betrokkenheid bij de genocide op de Tutsi's. Het heeft bovendien een kwalijke reputatie door z'n maffieuze en oorlogszuchtige optredens van haar Angolese connectie? ■

Op 22 februari nam de Veiligheidsraad een resolutie aan die de terugtrekking van de buitenlandse troepen uit Congo-Kinshasa voor ogen heeft. Tegen 15 maart wil men een niemandsland van 15 km aan weerszijden van de huidige frontlijn installeren, om dan tegen 15 mei een volledige terugtrekking te realiseren. Het regime van Kinshasa moet dan parallel een inter-Congolese dialoog met de oppositie openen. De Verenigde Naties zullen hun blauwhelmen ontplooiën om dit plan te helpen bewerkstelligen: 500 VN-waarnemers zullen geleidelijk 39 sites controleren, beschermd door 2500 VN-soldaten.

Tegen 15 mei moeten de betrokken partijen eveneens een plan presenteren dat de prioriteiten vastlegt ter ontwapening en demobilisatie van de "negatieve krachten", met name de extremistische Hutu-milities die voor Rwanda haar aanwezigheid in de Democratische Republiek Congo verantwoordden. Zimbabwe vindt de inzet van de VN ondermaats en spreekt van cynisme, gebrek aan durf en ambitie. Maar Kofi Annan meent dat de landen die blauwhelmen leveren hun mensen niet willen inzetten zolang de vechtende partijen niet hun wil hebben getoond om een einde te maken aan die "schandelijke en rampzalige oorlog".

(red.)

DE GEVOLGEN VAN DE MONDIALISERING

| André De Smet |

Elk jaar komen in het Zwitserse Davos de machtigste mensen van deze wereld bijeen. Het Wereld Economisch Forum verzamelt er inderdaad de bedrijfsleiders en vertegenwoordigers uit de economische en financiële wereldinstellingen.

Het persagentschap France Presse besloot zijn commentaar op de financiële top van Davos als volgt: "De editie 2001 van Davos zat geklemd in haar euforie, in de te hoog gestelde verwachtingen in de nieuwe economie. Eén uitdrukking, uiteraard in het Engels, was in alle gangen en zalen hét onderwerp van de gesprekken: backlash against globalisation (de terugslag van de mondialisering)". Jean-Marie Messier, de grote man van multinational Vivendi, en een van de rijkste mannen van Frankrijk, verklaarde er van zijn kant: "We kunnen de protesten niet blijven afwijzen. Deze bewegingen zullen steeds sterker worden en zich beter organiseren, we moeten dus de dialoog opbouwen."

MINDER TRIOMFALISME

Iedereen is het erover eens dat Davos niet de triomfalistische sfeer van vorig jaar beleefde. President Clinton was toen rechtstreeks uit de Verenigde Staten overgekomen om de lof te zingen van het Amerikaanse model. Ondertussen heeft de technologiebeurs Nasdaq een duik gemaakt van 40 punten en in de VS en Europa beginnen de ondernemingen na grootschalige fusies en overnames aan... hun arbeiders de rekening aan te bieden.

In de VS gaat het om een conjuncturele verzwakking, maar in Europa om structurele aanpassingen. "Amerikaanse bedrijven kampen met een vertragende economie en in Europa gaat het om een reorganisatie," schrijft De Standaard. De krant maakt zich bovendien zorgen dat niet iedereen dit onderscheid hierover maakt. Voor de vele duizenden werknemers die door de huidige recessie getroffen worden maakt dit inderdaad geen verschil uit.

AFDANKINGEN

Het blijft een feit dat de Amerikaanse multinationale ondernemingen sinds vele jaren ontzaglijke winsten maken en nu, als het even terugloopt, de werknemers de rekening laten betalen, alsof zij

telecomproducent gaat wereldwijd niet minder dan 16.000 jobs schrappen

- bij Sabena wil men onder druk van patronaat en regering 700 afdankingen doen aanvaarden
- ook bij Electrabel rommelt het en

We kunnen de bewegingen niet blijven afwijzen.

Deze bewegingen zullen steeds sterker worden en zich beter organiseren, we moeten dus de dialoog opbouwen

verantwoordelijk zouden zijn. In Europa gaat het fundamenteel dezelfde richting uit. Na de duur betaalde fusies willen de aandeelhouders de vruchten plukken. Winstnormen worden met twee cijfers geschreven, dus moet er op de lonen en de tewerkstelling bespaard worden: afdankingen dus.

De opsomming groeit uit tot een onrustwekkende lijst:

- de Britse staalgigant Corus gaat 6000 banen schrappen
- de Amerikaanse autoconstructeur Daimler-Chrysler gaat in de komende drie jaar 26.000 mensen afdanken en in de VS 6 fabrieken sluiten
- bij de financiële reus Deutsche Bank moeten er 2.600 werknemers aan de deur
- de Nederlandse ING zakenbank voorziet 2.500 afdankingen plus nog eens 1000 in de Londense vestiging
- Lucent, de Amerikaanse

worden een duizendtal arbeiders met afdanking bedreigd

- het Amerikaanse concern General Electric heeft op 28 januari bekend gemaakt dat 60 tot 70.000 arbeidsplaatsen op de tocht staan. General Electric heeft nu nog 340.000 loontrekkenden met bovendien nog 120.000 van Honeywell, een bedrijf dat in oktober jl nog overgenomen werd
- bij de koekjesfabrikant Sara Lee heeft men 7000 mensen ontslagen
- de Franse multinational Danone (koekjes (LU), water, voeding...) gaat in Europa bedrijven sluiten en 3000 jobs afschaffen. Voor België zou het om 700 mensen gaan. In Frankrijk ontdekten de vakbonden dat Danone twee bedrijven wil oprichten in Hongarije en Tsjechië omdat de lonen er veel lager liggen.

En zo gaat het verder. Bovenstaande opsomming gaat het slechts om een deel,

maar regelmatig kan men in de kranten
gelijkaardige onheilsberichten lezen.

WINST

Niemand stelt zich blijkbaar de vraag hoe
het komt dat deze stroom van
afdankingen zo'n omvang heeft. Diegene
die aan de touwtjes trekken voelen zich
echter even onfeilbaar als de paus, en
wijzen iedere verantwoordelijkheid af.

Hiermee wordt het echter duidelijk
dat de zo geprezen globalisering en
mondialisering slechts luchtballonnen zijn.

weten; diegenen die op internet surfen en
diegenen die nog nooit een telefoon
gebruikt hebben." En verder verklaarde hij
nog: "In de loop der voorbije jaren heeft
men er toch rekening moeten mee
houden dat bepaalde problemen niet door
de markt kunnen worden opgelost, en dat
correcties vanwege de regeringen
noodzakelijk zijn". Een bekentenis? Klaus
Schab, de stichter en voorzitter van het
Davos Forum zei van zijn kant: "We
moeten er rekening mee houden dat men
geen computer kan eten of er malaria mee

Ten overstaan van het verleden is er of het
nu om de nieuwe of de oude economie
gaat, niets fundamenteels veranderd. Het
objectief blijft: zoveel mogelijk winst
maken in de kortst mogelijke tijd. Als het
goed gaat worden de winsten
binnengehaald en opgestapeld. Als het
even slabakt of als de winsten niet aan de
gestelde verwachtingen beantwoorden
wordt de rekening aan werkenden
aangeboden. Met alle gevolgen van dien.

VERZET

Het groeiend verzet tegen de neoliberale
politiek dringt toch ook door tot de
leidende kringen. Zo vroeg Claude Smadja
in z'n openingstoespraak na te denken
over de middelen om de mensen dichter
bij mekaar te brengen. "Diegenen die
hebben, en diegenen die niet hebben;
diegenen die weten, en diegenen die niet

kan genezen".

Het zijn natuurlijk woorden; woorden
die duidelijk bevestigen dat dit soort
mensen niet het minste benul hebben van
de noden van anderen, laat staan
begrijpen. Het zou verkeerd zijn te denken
dat een aantal bemerkings de geest van
Davos gewijzigd hebben. Giganten als Bill
Gates (Microsoft), Douglas Dafs (Coca
Cola), J.M. Messier (Vivendi-Universal) en
andere managers en kopstukken van
multinationals laten zich niet de les
spellen. Ze gaan hun eigen weg. Een
steeds sterkere tegenmacht is
onontbeerlijk. De druk vanuit de openbare
opinie moet verder gaan. Ondanks de
internationale bijeenkomst in Porto Alegre
waren toch nog een paar duizend anti-
mondialisten naar Davos getrokken.
De Zwitserse regering had massaal politie
en leger opgetrommeld om van Davos een

WTO (WIJKT-UIT) NAAR QATAR...

De algemene raad van de
Wereldhandelsorganisatie (WTO) besloot
te Genève eenparig om de volgende
internationale top van 5 tot 9 november
in Doha, hoofdstad van het emiraat
Qatar te houden. Het emiraat Qatar is
bekend, zoals de andere feodale regimes
uit de Golf, als een land waar democratie
en vrijheid onbestaande zijn. Het recht
op de organisatie van samenkomsten,
het recht op vereniging, syndicale
vrijheid, persvrijheid zijn er niet.

Mensenrechten zijn er dus
vanzelfsprekend de minste zorg.
Het is dus in een dergelijk land dat de
Wereldhandelsorganisatie het nodig
acht zijn internationale bijeenkomst te
houden. Het ontbreekt in Doha aan
grote ontvangstmogelijkheden. De
regeringsdelegaties en officiële
genodigden en journalisten zullen er na
een schifting ondergebracht worden in
hotels en privé-residenties. De overigen,
o.m. de NGO's, zullen er na een
zorgvuldige selectie samengebracht
worden op cruiseschepen die in zee
zullen liggen.

Gans deze operatie heeft tot doel, gezien
de ervaringen van Seattle, iedere
manifestatie te verhinderen. "In de
plaats van ongerustheid te erkennen van
de openbare opinie die het met haar
praktijken niet eens zijn, is het enige wat
de WTO geleerd heeft, haar vergadering
te organiseren in een ondemocratisch
land waar ieder publiek protest
verboden is en in de kiem gesmoord
wordt" benadrukte dr. Kenneth Roth, de
directeur van de Amerikaanse
organisatie voor mensenrechten
"Human Rights Watch".
Dat onze regering en de Europese Unie
het met deze praktijken eens is, roept
toch wel vragen op. (AOS)

versterkte burcht te maken.
De manifestanten hebben echter niet
nagelaten in de omliggende gemeenten
te manifesteren. ■

PORTO ALEGRE: EEN STAP VOORWAARTS

| André De Smet |

Voor de eerste maal waren, van 25 tot 31 januari, mensen uit de ganse wereld, uit alle continenten samengekomen in een Internationaal Forum om aan te tonen dat een andere, een meer menselijke wereld mogelijk is. Het was een antwoord op de top van de "global leaders" in Davos.

Met ruim 15.000 waren ze in Porto Alegre. Mensen uit alle sociale groepen, uit vakbonden en andere sociale organisaties, uit boerenbewegingen, politieke partijen, vrouwengroepen en bevrijdingsbewegingen, kortom mensen die de brede maatschappij vertegenwoordigen. De verschillende ideologische groepen, gelovigen en vrijzinnigen waren er eveneens present en in de bres voor de gemeenschappelijke strijd. Het uitbouwen van een betere samenleving voor hen die met werken hun brood verdienen

Het stadsbestuur van Porto Alegre, de provincie Rio Grande do Sul, vakbonden, boerenorganisaties, en de kerk stonden borg voor de praktische organisatie. De belangrijkste bijeenkomsten gingen ten andere door in de katholieke universiteit. De eerste dag werd reeds een massale kleurrijke manifestatie georganiseerd waaraan 25.000 mensen deelnamen. Soms met de meest verscheiden ordewoorden, waar ze mee aantoonde waarom ze van zover gekomen waren.

Ruim 400 werkgroepen bespraken in de volgende dagen de meest verschillende problemen waarmee de volkeren in hun verschillende regio's geconfronteerd worden. Maar ook de raakpunten kwamen aan bod: de noodzaak van de opheffing van de schuldenlast voor de derdewereldlanden, de eis voor de invoering van de Tobintaks, de nefaste invloed van de belastingparadijzen, economische soevereiniteit, de dreiging van de privatisering van de openbare diensten, enz.. Bovendien zocht men naar

de oorzaken. Het waarom de rijken steeds rijker en de armen steeds armer worden. De rol van de multinationale ondernemingen die steeds groter worden en hun invloed op en in de internationale organisaties als het IMF, de Wereldbank, de WTO.

Door de initiatiefnemers werd de top van Davos uitgenodigd voor een debat op 27 januari via satellietverbinding met vertegenwoordigers van deze bijeenkomst in Brazilië. Voor Porto Alegre waren die Bernard Cassen, voorzitter van ATTAC internationaal, de Hondurees Rafael Alegria en leider van de internationale boerenorganisatie Via Campesina (50 miljoen leden), Amin Taoré – gewezen minister van cultuur van Mali – en Walden Bello van de NGO "Focus on the South". In Davos hadden Bill Gates van Microsoft en Jean-Marie Messier van Vivendi Universal op het laatste moment afgehaakt. Waren er wel: de speculant Georges Soros, die er wel aan hield te zeggen dat hij in eigen nam sprak, Björn Endlund van de elektronica-groep ABB en verder John Ruggie, speciaal raadgever van Kofi Annan en Nallon Brown, directeur van het speciaal VN-programma voor ontwikkeling.

Over de inhoud van deze dialoog werden enkel in Le Monde en in de tv-zender Arte korte uittreksels gegeven. Bij het verschijnen van de teksten zullen we niet nalaten deze te publiceren.

Alleen nog dit. Bij de vraag van Bernard Cassen (ATTAC) aan Georges Soros, die voorheen al beweerd had dat hij het idee van een Tobintaks gunstig gezind was, wat hem tegenhield om dit idee in Davos te propageren en desgevallend een aantal handtekeningen te verzamelen kreeg hij als antwoord: "U begrijpt wel dat we er hier niet veel zouden verzamelen". ■

De rijkste man van Frankrijk, Bernard Arnault, beschikt over een fortuin van 540 miljard Bf in 1999. Een jaar voordien was dit slechts 440 miljard. Dat was op zich al een vermenigvuldiging met zes op twee jaar tijd. François Pinault was nummer 2 met een fortuin van 504 miljard Bf. Ondertussen daalde de maandelijkse koopkracht van iemand met een basisloon met 0,20% van 1999 tot september 2000.

Het is moeilijk een vergelijking te maken, maar het is goed er op te wijzen dat sinds twee jaar Bernard Arnault, ieder uur met inbegrip van die uren die hij slaapt, het equivalent opstrijkt van 64 jaar inkomen van iemand die het minimumloon verdient.

Martin Khor is de directeur van het Third World Network, een Maleisische NGO die bij de actiefste behoort op wereldvlak. Hij verklaarde naar aanleiding van de bijeenkomsten in Davos en Porto Alegre, in een kort interview in Le Monde van 30 januari, het volgende: "We veroordelen de huidige werking van de WTO (Wereldhandelsorganisatie) omdat ze zelf haar eigen principes niet eerbiedigt. Zes jaar na de akkoorden van Marrakech zijn de ontwikkelingslanden als geheel de verliezers. In het kader van de mondialisering hebben ze de invoer aanzienlijk verhoogd, wat voor een groot deel onder hen het gewicht van de schuld heeft doen toenemen. Ze hebben hun export echter niet kunnen ontwikkelen naar de geïndustrialiseerde landen die de mond vol hebben van vrije handel maar hun protectionistische politiek gewoon verder hebben gezet.

WERELDBIJEENKOMST PORTO ALEGRE

Het Sociaal Wereldforum bestaat uit vakbonden, ngo's, bewegingen en organisaties, intellectuelen en artiesten, om samen te bouwen aan een grote alliantie om een nieuwe samenleving te creëren, ver van de actuele logica die enkel de markt en geld in rekening brengt. Davos symboliseert de concentratie van de rijkdom, de globalisering van de armoede en de afbraak van onze planeet. Porto Alegre symboliseert de strijd en de hoop dat een nieuwe wereld mogelijk is, waar mens en natuur het centrum van uitmaken.

NEOLIBERALISME

In Porto Alegre heeft het Sociaal Wereldforum afgesproken om niet alleen het IMF, de Wereldbank en de WTO op de huid te zitten, maar eveneens een aantal voorstellen te formuleren die een internationale consensus kunnen wegdragen. Ze zullen worden gedistilleerd uit de 400 werkgroepen die er gehouden werden. Een aantal springen naar voor: de opheffing van de openbare schuld van de derde wereld (die reeds meerdere malen terugbetaald is), de afschaffing van de fiscale paradisijs, en de invoering een Tobintaks op de geldspeculatie. In een soort eindverklaring wordt gewezen dat het neo-liberalisme de wereld onleefbaar maakt.

- het versterkt een sexistisch, patriarchaal systeem dat duwt naar de uitsluiting en naar de feminisering van de armoede
- het bevordert racisme, in de lijn van genocide die werd veroorzaakt door de eeuwenlange slavernij en kolonialisme
- het vernietigt het milieu en is nefast voor de gezondheid en levensomstandigheden van de mens; het maakt van de atmosfeer, van water, aarde en de mens een koopwaar

PROGRAMMA

De domeinen die moeten worden aangepakt zijn veelvuldig en verscheiden:

- de buitenlandse schuld moet onvoorwaardelijk worden afgeschaft en er moet komen herstelbetaling voor de historische, sociale en ecologische schulden
- Wij zijn tegen privatisering, want het betekent gewoonweg een overdracht aan de multinationals van openbare goederen en middelen
- multinationals controleren de

wereldproductie door massale werkloosheid, lage lonen en laaggeschoolde arbeid; wij eisen de werkelijke erkenning van de rechten van de vakbonden om zich te organiseren en om nieuwe rechten voor de arbeiders te bereiken; wij willen het einde van de restricties op de vrijheid van beweging van de mensen, die de uitbuiting en repressie verscherpen

- wij eisen een rechtvaardig handelssysteem dat de volledige tewerkstelling garandeert, alsook de voedselzekerheid, eerlijke verhandeling en lokale voorspoed; we verwerpen de creatie van een vrijhandelszone van Noord-, Midden- en Zuid-Amerika
- het neo-liberalisme heeft nieuwe concentratie van gronden veroorzaakt, en een transnationale landbouw bevoordeelt, die slecht is voor het milieu en de sociale structuren; wij eisen een democratische landbouwhervorming die de landbouwer het vruchtgebruik van grond, water en zaad; wij zijn voor een zelfvoorzieningslandbouw; wij eisen de stopzetting van het gebruik van transgenetische planten en brevettering van het leven

MILITARISME

Er werd extra aandacht geschonken aan de band tussen de financiële globalisering, de mondialisering van de handel en de rol van militaire allianties. "Het IMF, de Wereldbank en de regionale banken, de WTO, de NAVO en andere militaire allianties vormen een gedeelte van de actoren van de multinationale globalisering. Wij eisen dat ze ermee ophouden zich te mengen in de nationale beleidsontwikkeling. Deze instellingen hebben geen enkele legitimiteit in de ogen van de volkeren, en wij blijven protesteren

tegen hun politiek." En wat verder: "De militarisering en de globalisering als ze gedomineerd worden door de multinationals, ondersteunen elkaar onderling om de democratie en de vrede te fruiken. Wij verwerpen uitdrukkelijk dat oorlog de enige manier zou zijn om conflicten op te lossen. Wij zijn tegen de wapenwedloop en de wapenhandel. Wij eisen dat er einde wordt gesteld aan de repressie en de criminalisering van de sociale beweging. Wij veroordelen de buitenlandse militaire interventies in de binnenlandse aangelegenheden van onze landen. Wij eisen de opheffing van de embargo's en de sancties die als een agressiemiddel worden gebruikt, et we betuigen onze solidariteit met diegenen die lijden onder de gevolgen ervan. Wij verwerpen de militaire interventie van de Verenigde Staten in Latijns-Amerika door middel van het Plan Colombia."

ACTIE

Er wordt opgeroepen tot versterking van de beweging en tot actie. Onder meer zal het Sociaal Wereldforum (SWF) op 17 april deelnemen aan de internationale mobilisatie (Quebec, Canada) voor de strijd tegen het invoeren van goedkope landbouwproducten die een economische en sociale dumping veroorzaken. Het SWF steunt de feministische mobilisatie in Genua bij de G-8 top van 15 tot 22 juli, alsook de oproep voor een actiedag voor "schuldopheffing" 20 juli 2001. ■

8 MAART 2001

DE EERSTE INTERNATIONALE VROUWENDAG VAN DE 21E EEUW

| Marie Jeanne Vanmol |

De politiek van het vrouwenlijf: Amerikaanse feministen en de republikeinse conservatieven

De benoeming van John Ashcroft tot minister van justitie bevestigt dat de Bush-administratie de anti-feministische agenda hoog op de agenda zal plaatsen. In dit hoog technologisch ontwikkelde land voeren extreme religieuzen een ware strijd tegen abortus en de vrije keuze van de vrouw. Racisme en xenofobie zijn de gekende fundamente van de Amerikaanse religieuze extremisten. Hun anti-feminisme is minder gekend omdat de maatschappij in zijn geheel het anti-feminisme minimaliseert. Dit antifeminisme openbaart zich sinds lange tijd als een ware terreur rond een grondwettelijk recht, het recht op de vrije keuze van de vrouw.

ASHCROFT: EEN BEDREIGING VOOR VERWORVEN GRONDWETTELIJKE RECHTEN

Ashcroft steekt zijn racistische en xenofobe neigingen niet onder stoelen of banken. Het extreem-rechtse magazine *Southern Partisan* dat slavernij verdedigt en zijn lezers onder de Ku Klux Klan telt, zit volgens Ashcroft op het juiste spoor! Ashcroft is een lid van de extreem-religieuze groepering Assembly of God voor wie dansen en drinken zware zonden zijn. Hij is een fervente tegenstander van abortus zelfs in geval van incest of verkrachting en hij zou zelfs wetten uitvaardigen tegen algemeen aanvaarde en veilige methodes van contraceptie. Hij verklaart dat *Roe versus Wade* (zie kader), de rechtszaak die in de Verenigde Staten sinds 1973 de vrije keuze van de vrouw bekrachtigt, een gerechtelijke dwaling was. In de senaat stemde hij tegen de financiering van AIDS-onderzoek en uitwisselingsprogramma's voor propere naalden voor drugverslaafden. Als vroegere gouverneur van Missouri verdedigde hij in 1979 een wetsvoorstel dat arme vrouwen verhinderde een financiële ondersteuning te krijgen om abortus te plegen wegens medische redenen.

ABORTUS EN DE AMERIKAANSE GRONDWET

Na de zaak *Roe versus Wade* verloren alle wetten tegen abortus hun kracht. Het Hoog Gerechtshof kende het recht op abortus toe op grond van het recht op privacy. Vanaf dan kon een vrouw abortus aanvragen zonder de toestemming van de vader. Ouders konden hun minderjarige dochter niet meer beletten abortus te plegen. Na *Roe versus Wade* werd een „framework agreement“ overeengekomen: gedurende de eerste drie maanden van

de zwangerschap beslist de vrouw in volle vrijheid of ze de zwangerschap zal onderbreken of niet. Indien de gezondheid

van de moeder op het spel staat of wanneer de vrucht niet levensvatbaar is kan zelfs in een later stadium abortus overwogen worden. Het abortusrecht is echter niet absoluut: de anti-abortusaanhangers hadden ook enig succes. Verschillende staten beriepen zich op restrictieve maatregelen om „de gezondheid en bescherming van het potentiële leven te handhaven“. Gedurende de jaren 80 zorgde Reagan ervoor dat de filosofie van het Hoog Gerechtshof inzake abortus een andere wending nam. In 1989 tijdens de zaak *William Webster versus Reproductive Health Service* steunde het hof een wet dat de uitvoering van abortus in publieke hospitalen beperkte zelfs wanneer de gezondheid van de moeder op het spel stond. Vanaf de twintigste week moest reeds rekening gehouden worden met de levensvatbaarheid van de foetus, zelfs indien dit een risico voor het leven van de moeder inhield. Rechter Rehnquist² oordeelde dat het „framework agreement“ hier niet van toepassing kon zijn.

ABORTUS, PER GELEGENHEID EN MET EXCUSES

Het Hoog Gerechtshof is steeds verder gegaan in het toekennen van restricties inzake de abortuswetgeving. In 1992 ondersteunde zij een wet in Pennsylvania die zelfs gedurende de eerste trimester van de zwangerschap zekere restricties toelaat indien het uitdragen van de zwangerschap en het opvoeden van een kind een „niet onoverkomelijke last“ zou betekenen. Texas, de staat waar President Bush vroeger gouverneur was, heeft niet alleen het record van het aantal uitgevoerde doodstraffen maar spant ook de kroon voor het aantal abortusrestricties. Texas heeft 13 abortus-restricties kracht van wet gegeven. In Texas moet de minderjarige de toestemming van de ouder krijgen vooraleer zij een abortus kan hebben. Wil ze dat niet dan moet ze dit via rechterlijke toestemming verkrijgen. Daartoe moet ze een advocaat aanstellen en de rechter wijst een voogd aan die de minderjarige moet begeleiden en adviseren. Op een hoorzitting moet het meisje de rechter bewijzen dat ze

voldoende ‚rijp‘ is en op de hoogte is van de abortusprocedure. Meisjes worden hier dikwijls onder druk gezet als de rechter en de begeleider tegenstanders van abortus zijn. Dikwijls wordt hen gezegd dat ze ongeboren leven zullen vermoorden. De wet stelt hiermee een zware opgave aan kinderen die seksueel misbruikt zijn en de moed of het geld niet hebben om een advocaat aan te stellen. In 14 staten moet de vrouw twee verplichte bezoeken ‚afleggen om ‚gecounseld te worden‘. Nadien is er nog een verplichte ‚overwegingstijd‘ alvorens de korte ingreep te ondergaan. Meer en

47 staten stemden voor de omverwerping van *Roe versus Wade*. Deze zelfde senaat benoemde op donderdag 31 januari met 58 stemmen tegen 42 John Ashcroft tot minister van Justitie.

DE PRESIDENTIËLE MACHT OVER JURIDISCHE BENOEMINGEN

Het Hoog Gerechtshof is samengesteld uit negen rechters die levenslang worden benoemd. Drie van de vier oudste leden erkennen dat de Grondwet het recht op abortus beschermt. Gezien hun hoge leeftijd is de kans echter groot dat ze het Hof tijdens het presidentschap van Bush

“Racisme en xenofobie zijn de gekende fundamenteën van de Amerikaanse religieuze extremisten.

Hun anti-feminisme is minder gekend omdat de maatschappij in zijn geheel het anti-feminisme minimaliseert.”

meer hindernissen verhinderen de vrouwen een abortus op tijd te krijgen. In plaats van een beleid te voeren dat abortus minder noodzakelijk zou maken voert de regering een politiek waarbij de informatie, begeleiding en procedures voor abortus en familieplanning steeds moeilijker worden. In 1995 namen de tegenstanders van abortus in de senaat de overhand. Sindsdien hebben ze 120 keer gestemd over materies in verband met familiale planning en reproductieve rechten. De pro-choice Amerikanen verloren alle stembeurten op 22 na. Onder deze banwetten vielen ook de testing en fabriceren van de abortuspil³. Sinds 1999 werden in de VS meer dan 400 voorstellen tot beperkingen voor abortus voor de wetgever gebracht.

De beperkte meerderheid waarmee de senaat onlangs de grondwettelijkheid van *Roe versus Wade* bevestigde toont de wankelende basis van de abortuswetgeving.

zullen verlaten. Dit geeft de president de kans anti-abortusrechters te benoemen. Hij zal hierin worden bijgetreden door zijn nieuwe minister van Justitie, John Ashcroft. Zij zullen ervoor zorgen dat een strikte lezing van de Grondwet zal toegepast worden zodat enkel deze persoonsrechten zullen beschermd worden die expliciet in de Grondwet worden vermeld. Horen hier bvb. niet in thuis: het recht op contraceptie, interracial huwelijken, familiale rechten, opvoeding van de kinderen en recht op familiale planning. Zij kunnen dus onder wettelijke restricties komen.

ABORTUS WORDT MEER EN MEER EEN PRIVILEGE

Na 28 jaar protest en acties hebben de vrouwen nog altijd een grondwettelijk recht op abortus. Maar waar staat dat recht als we het nauwelijks kunnen gebruiken, zeggen de Amerikaanse

feministen. In vele delen van Amerika is het onmogelijk om een dokter te vinden die abortus wil uitvoeren. In 1983 waren 42% van de artsen bereid om abortus uit te voeren. In 1995 is dit cijfer teruggevallen tot 33%. Van de dokters die abortus uitvoeren zijn bijna tweederden ouder dan 65 jaar. Slechts 12% van de opleidingscentra voor artsen leren de procedure aan. De anti-abortusliga terroriseert dokters, gezondheidswerkers en de vrouwen die hun grondwettelijk recht op abortus opeisen. De religieuze extremisten opereren in ware commandostijl. Verschillende dokters werden reeds koelbloedig neergekogeld. Hun familie wordt met de vinger gewezen en hun kinderen worden op school gepest. Er komt geen einde aan het aantal

ROE VERSUS WADE

In 1970 verzocht een zwangere, ongehuwde vrouw de anti-abortuswet van de staat Texas ongrondwettelijk te verklaren. Om haar anonimiteit te bewaren kreeg ze de fictieve naam Jane Roe. De aanklacht was gericht tegen Henry Wade, opperste rechter in Dallas, Texas. Roe verdedigde zich met het argument dat de wet vaag was en haar recht op privacy schand. De zaak werd voor het Hoog Gerechtshof gebracht in december 1970 en in oktober 1972. De zaak werd in januari 1973 door het Hoog Gerechtshof definitief beslist. Een meerderheid van zeven rechters tegen twee verklaarde de Texaanse anti-abortuswet ongrondwettelijk. Rechter Harry Blackmun (benoemd door Nixon) schreef het argument van de meerderheid. Rechter William Rehnquist (Nixon) schreef het argument van de minderheid. Het Hoog Gerechtshof besloot dat Jane Roe het recht had op privacy en dat dit recht ook de beslissing van de vrouw garandeerde om haar zwangerschap wel of niet te beëindigen. Het was echter geen absoluut recht. De staten riepen verschillende redenen in om in de beslissing van de vrouw te interfereren.

CHRONOLOGIE ABORTUSPIL/RU-486/

1980	Dr. Etienne-Emile Beaulieu ontdekt de werking van Ru-486 in een Frans laboratorium
1988	Frankrijk laat de distributie toe van RU-486
1989	Pres. George Bush bant de import van RU-486
1993	Clinton heft de ban op
1994	Paul Hill vermoordt een dokter en een assistent in een abortuskliniek
1994	Roussel-Uclaf, het Franse farmaceutische bedrijf, laat de distributie van RU-486 toe op de Amerikaanse markt.
1998	Dr Barnett Slepion, een abortusdokter wordt in zijn huis vermoord.
2000	Food and Drug Administration: Dr. Jane Henry keurt RU-486 goed
Okt. 2000	Mifiprex komt op de Amerikaanse markt.

regelingen die voorzien dat vrouwen hun seksuele vrijheid uit hun eigen zak betalen. De kosten van de ingreep: tussen de \$400 en \$3000.

DE ABORTUSPIL/ RU-486

Zoals de dokters zijn ook de vrouwen niet happig om naar de abortuskliniek te gaan waar ze worden uitgescholden door de tegenstanders van abortus. Clinton tekende in november 11. de toelating voor de commercialisering van de abortuspil nadat de Food en Drug Administration zijn goedkeuring had gegeven. Maar dit betekent niet het einde van 12 jaar bittere strijd. (zie kader) Indien tegenstanders van abortus, religieuze extreme groeperingen en pro-life senatoren in het Amerikaans congres hun zin krijgen zal het gebruik van RU-486 gecontesteerd worden totdat het van de markt zal gehaald worden, zeggen de feministen. Zwarte lijsten-Nuremberg-dossiers genoemd- worden aangelegd van al dezen die de abortuspil produceren, voorschrijven, verkopen en gebruiken. De anti-abortus organisaties verzamelen geld om dure rechtszaken tegen de dokters in te spannen. President Bush verklaarde al dat hij een wetsvoorstel tot beperkt gebruik van de abortuspil zou steunen.

DE POLITIEK VAN HET VROUWENLIJF

De politiek van het vrouwenlijf is aan de orde zowel in het Noorden als in het Zuiden. Het feminisme is een politieke stellingname tegen de patriarchale maatschappij dat zijn voordeel haalt uit

de verdeling tussen de seksen. Het antifeminisme berust op archaische gronden dat vrouwen wil uitsluiten uit het economische, politieke en sociale leven. De emancipatie wil de gelijkschakeling van de vrouw met de man maar op gebied van de reproductieve rechten gaat het om het vrouwenlijf waar de vrouwen in de eerste plaats het best geplaatst zijn om hun keuzes te maken. Religie, extreem-rechts hebben altijd de handen samengeslagen om vrouwen in de familie te verankeren en de man het brede terrein van het publieke domein te laten betreden. Feminisme staat voor een nieuwe maatschappijvisie dat patriarchale krachtsverhoudingen op economisch, politiek en sociaal en familiaal vlak in vraag stelt. Het feminisme heeft duidelijk aangetoond dat mannelijkheid en vrouwelijkheid en de krachtsverhoudingen die daaruit voortvloeien louter sociale constructies zijn. Het anti-feminisme berust op archaische gronden en zal geen duurzame beweging op gang brengen in een maatschappij in volle ontwikkeling op voorwaarde dat deze maatschappij haar autokritiek maakt van haar reactionaire tendenzen ten aanzien van de vrouwen. En dat is nog niet zo zeker. ■

¹ John Ashcroft, Southern Partisan magazine, interview (tweede kwartaal 1998)

² Rechter Rehnquist: zetelt in het Hoog Gerechtshof, is tegen abortus. Hij schreef in de zaak *Roe versus Wade* het tegenargument voor de minderheid. (zie ook kader)

³ RU-486/ Mefiprex, sinds november 2000 op de Amerikaanse markt

142.208

Dit is het aantal werknemers dat in januari 2001 in de Verenigde Staten door de ondernemingen werden afgedankt, of een verhoging van 6% t.o.v. december 2000.

Deze gegevens, die werden bekend gemaakt in een studie van Challenger Gray & Cristmas en door de Amerikaanse pers werden overgenomen, wijzen op de vertraging van de Amerikaanse economie. Deze studie wijst tevens op de 133.713 afdankingen van december 2000, wat het totaal voor de twee maanden op zowat 276.000 brengt. Dit is het hoogste cijfer sedert dergelijke statistieken in 1993 werden opgesteld, wanneer de 100.000 afdankingen overschreden werden. Het cijfer van de verloren jobs in januari 2001 ligt 181% hoger dan in januari vorig jaar (50.655). De afdankingen waren bijzonder hoog in de auto-industrie (35.000 tegen 1.100 in januari 2000), en in de computerindustrie (22.000).

John Challenger, grote baas van Challenger Gray & Cristmas, verklaarde dat het groot aantal afdankingen in de voorbije twee maanden erop wijst dat "de bedrijven getroffen zijn door de vertraging van de economie tenware, en dit zou veel erger zijn, ze zich voorbereiden om de kosten van hun werking aanzienlijk te verlagen". (ads)
(bron Le Monde)

5,49 MILJARD BF

Dit is het winstcijfer van Union Minière. Deze Belgische non-ferro groep, die gekend is om zijn jarenlange activiteiten in Congo, verhoogde zijn omzet in 2000 t.o.v. 1999 met liefst 21% tot 3,8 miljard euro ofte 155 miljard BF. De winst van Union Minière verdubbelde bijna (+96%) tot 136 miljoen euro dit is 5,49 miljard frank.

Karel Vinck, de huidige voorzitter van de raad van bestuur, was vroeger voorzitter van het Vlaams Economisch Verbond. De gedelegeerd bestuurder is Thomas Leysen, zoon van de bekende André Leysen van Gevaert, die ook de grote baas is van de Standaardgroep (VUM). Gewezen premier Jean Luc Dehaene werd destijds eveneens in de club opgenomen en hij liet er zelf

zijn gewezen secretaresse mevrouw Delvaux als woordvoester van Union Minière aanstellen. Onder goede vrienden...

29 MILJARD EURO

is het zakencijfer van de nieuwe staalgroep die werd gevormd. Drie weken na een samenwerkingsverband met de Japanse groep Nipon Steel te hebben vastgelegd, heeft het Franse staalbedrijf Usinor (waarvan Cockerill Sambre deel uitmaakt) bekend gemaakt dat ze nauwer gaat samenwerken met het Luxemburgse Arbed (waarvan Sidmar uit Zelzate een onderdeel is) en haar Spaanse filiaal Aceralia. De fusie tussen de drie groepen, waar hoofdzakelijk Usinor en Arbed het hoge woord zullen voeren, wordt meteen de sterkste staalgroep uit de gehele

wereld, met het bovenvermelde zakencijfer van 29 miljard euro, 115000 werknemers en een jaarproductie van 50 miljoen ton staal.

Deze nieuwe fusie zal hoogstwaarschijnlijk reacties voor gevolg hebben vanwege de Duitse staalindustrie (Thyssen-Krupp) en de Amerikaanse staalmagnaten die zich voorlopig nog beschermd voelen door een douanebarrière, maar op wereldvlak geïsoleerd staan. Gezien de chronische overproductie in deze sector, o.m. de terugloop in de auto-industrie, een van haar belangrijkste klanten, is het te vrezen dat de voorziene fusie herstructureringen tot gevolg zal hebben. De tewerkstelling zal hierbij zeker aan de dagorde staan. (ads)

VRAGEN OVER DE EURO

Het instituut Louis Harris ondervroeg tussen 5 en 20 december in zeven landen niet minder dan 6637 burgers ouder dan 18 jaar; om hun mening te kennen over de euro. Dit gaf volgend resultaat:

Land	tevreden	ontevreden	geen mening
Luxemburg	72%	24%	4%
Nederland	51%	47%	2%
Frankrijk	50%	46%	4%
Italië	46%	42%	12%
Spanje	41%	48%	11%
Griekenland	39%	46%	15%
Duitsland	29%	66%	5%
Gemiddelde	41%	52%	7%

DE VORMING VAN EEN EUROPESE FEDERATIE

De Duitse minister van buitenlandse zaken heeft voorgesteld een Europese Federatie te vormen. Met andere woorden de macht versterken van de Europese Unie en de Europese Commissie ten opzichte van de lidstaten.

Bent u voor of tegen? (in procent van de geraadpleegde burgers van de genoemde landen)

Land	voor	tegen	geen mening
Spanje	56%	19%	25%
Frankrijk	55%	35%	10%
Griekenland	51%	31%	18%
Luxemburg	51%	29%	20%
Duitsland	41%	44%	15%
Italië	37%	39%	24%
Nederland	35%	35%	30%
Groot-Brittannië	22%	58%	20%

Het stockeren van verarmd uraniumhexafluoride in cilindres.
Een arbeider controleert de vaten op corrosie. Oak Ridge, Tennessee, januari 1994

DOSSIER

VERARMD URANIUM

| Antoine Uytterhaeghe - Marie-Jeanne Vanmol |

Een erfenis van 40 jaar nucleaire technologie zadelt de wereld met een immense stock aan Verarmd Uranium (VU) op. Het negeren door de politieke en militaire machthebbers en een deel van de wetenschap van de radiologische toxiciteit van VU is een gekend verhaal. De nucleaire nachtmerrie begon in de jaren '30 in New Mexico met de massale ontginning van de uraanmijnen voor de productie van de eerste atombommen die in 1945 boven Hiroshima en Nagasaki werden gedropt. De spirit van Hiroshima is meer dan ooit nodig om de leugens omtrent het bestaan van een veilige stralingsdosis uit de wereld te helpen. Sinds 1945 neemt het aantal slachtoffers van Lage Stralingsdosering toe. Niet alleen de slachtoffers van de oorlogen in de Golf, Bosnië en Kosovo maar van heel de nucleaire technologie moeten in rekening gebracht worden. Zolang deze mensen geïsoleerd blijven en het probleem niet erkend kan geen enkele rechtgeaarde wetenschapper en politiek verantwoordelijke de radiologische toxiciteit van VU negeren.

VERARMDE URANIUM OF DE CRISIS VAN DE GELOOFWAARDIGHEID VAN DE GOEDEN

| Antoinette Uytendaele |

De media-turbulentie over het 'Balkansyndroom' is er vooral gekomen omdat meer en meer klachten van de eigen soldaten over allerlei ziekteverschijnselen onder de aandacht komen van het publiek. In dit debat moeten er nog eerst vele vragen gesteld worden wil de overheid ons doen geloven dat er geen verband is tussen het inzetten van Verarmde Uranium (VU) in conflictgebieden en de gezondheidsklachten van hun ingezet militair personeel. Dit is de ene kant van hun 'humanitaire interventie'. Aan de andere kant staat het onrechtmatig optreden van de NAVO. Hun interventie was niet gedekt door de geldende Internationale akkoorden ter zake. Het NAVO scenario encenseerde 'uitzonderlijke omstandigheden die hen noodzaakten om in te grijpen'. Milosevic is een schurk en er moet erger voorkomen worden, maakten ze het publiek wijs. Zo gaven ze aan hun bombardementen een humanitaire verpakking.

De gewezen VS-staatssecretaris van Justitie, Ramsey Clark, drukte het als volgt uit: 'Joegoslavië was een brandend huis dat niet mocht geblust maar gebombardeerd worden'. Hij benadrukte daarbij de wijze van oorlogvoering waarbij collaterale schade geminimaliseerd of als normaal wordt beschouwd. De NAVO wist wat ze deed toen ze een ontwikkeld land met een bommentapijt bedekte.

Ze verwittigde zelfs de Joegoslavische overheid van haar besluit om de petrochemische en chemische Industriecomplexen plat te leggen. De Joegoslavische overheid kon gevaarlijke stoffen uit de bedreigde zones verwijderen. Wat dan nog in rook opging was gevaarlijk genoeg om de ganze gebombardeerde regio voor jaren te vergifigen. De uitwerking van de bombardementen hadden hetzelfde resultaat als de gevolgen van het gebruik van chemische wapens.

VERARMDE URANIUM

De NAVO gebruikte in Kosovo VA voor de beschieting van civiele doelwitten. Terwijl Duitsland, Engeland en de Verenigde Staten hun eigen militairen, journalisten en hulpverleners in dit conflictgebied voor gezondheidsrisico's waarschuwden en hen de raad gaven om op te passen voor oorlogswrakken en bepaalde in puin geschoten gebouwen, kregen noch de VN, noch de andere VN-vredestroepen noch de lokale bevolking enige informatie. Eind januari 2001 werd in de Duitse media melding gemaakt van het gebruik van uraanmunitie in Duitsland tijdens schietoefeningen van het Amerikaans leger. Ook het Duitse Rheinmetall experimenteerde vanaf de zeventiger jaren in Nedersachsen met VU. Het Duitse wapenconcern MBB heeft 17 jaar lang deze uraangranaten getest. De lijst met incidenten tijdens deze schietoefeningen ligt sinds 1996 in het Duitse ministerie van Defensie. En nog steeds beweert de Duitse defensie-minister Scharping dat hij van niets weet en dat deze uraanmunitie ongevaarlijk is voor de gezondheid van de soldaten.

Uit bekend geraakte documenten blijkt dat sinds het begin

van de jaren zeventig het Amerikaans leger druk bezig was met het onderzoek naar het gebruik van VA voor het versterken van projectielen, bommen en granaten. In samenwerking met de wapenindustrie hebben ze decennia aan deze wapentuigen gewerkt en hun doeltreffendheid op punt gesteld.

TESTEN VAN DE URAANMUNITIE

Het gevaar van deze uraanmunitie werd lang voor de Operatie Desert Storm neergeschreven in diverse rapporten. Tijdens de Golfoorlog werden ze op het terrein uitgetest om de doeltreffendheid tijdens een gewapend conflict aan te tonen.² Verscheidene rapporten waarschuwden dat bij de impact van het projectiel uraanoxide partikels vrijkomen en zich verspreiden. Deze partikels zijn zowel radiologisch als chemisch een gevaar voor de gezondheid van de soldaten en burgers in de omgeving.³

In een rapport van het Army Ballistic Research Laboratory voor het Amerikaans leger schrijft kolonel Eric G. Daxon, een expert op gebied van verarmde uranium munitie, dat de studie heeft uitgewezen dat de militairen of burgers die zich op minder dan 50 m van de inslag van het projectiel bevinden zullen besmet worden door rondvliegende stofdeeltjes van het uraanoxide. Het grootste deel van het uraanstof zal in het wrak of het puin blijven. Hierdoor ontstaat een permanente besmetting. Personen die later in contact komen met de beschoten wrakstukken kunnen eveneens besmetting oplopen. Het Army Environment Policy Institute schrijft in haar rapport van 1995 dat financieel gewin de militaire beslissing heeft beïnvloed tot het aanmaken en gebruiken van dergelijke projectielen. Dr. Rokke, volksgezondheidspecialist en fysicus uit de VS, had de leiding voor het opruimen van verarmde uraniumresten in Saoedi Arabië, Koeweit, Irak onmiddellijk na de Golfoorlog. In het BBC-nieuws verklaarde hij dat de verantwoordelijken een politieke beslissing hebben genomen en dat ze bewust niet willen erkennen dat er gezondheidsrisico's zijn bij het inzetten van deze projectielen.

Wanneer deze granaten zo onschuldig zijn, waarom hebben

de VS zich dan bij Japan verontschuldigd voor het afschieten van 1520 klein kaliber projectielen met verarmd uranium op een onbewoond eiland in de omgeving van Okinawa? En waarom werden de hospitaalsoldaten in Mogadishu (Somalië) er indertijd door de legerleiding in Washington op de gevaren van bestraling door verarmd uranium gewezen?

Men kan deze berichten over het thema VA en de standpunten van de wetenschappers en medici hieromtrent op het internet lezen.

PLUTONIUM (Pu)

In een antwoord aan Tara Thornton van de Amerikaanse milieuvereniging 'Military Toxics Project' schreef de VS-staatssecretaris voor energie dat men er moet vanuit gaan dat VA sporen van Plutonium (Pu) bevatten. Hij benadrukte de noodzakelijkheid van een gedetailleerde studie over de gezondheidsrisico's. De afgeschoten uraanmunitie is dus niet alleen afkomstig van het industrieel proces bij de verwerking van natuurlijk uraan maar ook uit de omzet van kernafval uit kernreactoren. De Pu-resten verhogen het stralingsgevaar van de munitie.

DE NAWEEËN VAN DE BOMBARDEMENTEN VOOR DE BURGERBEVOLKING

De door de NAVO uitgevoerde beschieting met uraanmunitie is een gevaar voor het grondwater en voor de aanbouw van de nodige landbouwgewassen. De voedselveiligheid dreigt ermee in het gedrang te komen⁵. Midden januari beschuldigde Kostunica, de nieuwe president van klein Joegoslavië, de NAVO van eideloze schade en lijden aan de burgers en het milieu. Volgens de VN-experten die een onderzoek deden naar de schade van het leefmilieu zouden alle getroffen sites voor de burgers moeten afgesloten worden. Volgens de Joegoslavische overheid zijn meer dan 5.000 projectielen in Servië neergekomen. Kouchner, het gewezen opperhoofd van de VN in Kosovo, die niet verlegen is om een lachwekkende verklaring, verklaarde dat er geen radiatie is en bijgevolg de noodzaak niet ziet om de getroffen sites af te grendelen en de burgers te beschermen.

Uraanmunitie maakt geen onderscheid tussen de soldaten en burgers. Daarom willen de NAVO en Washington het feit dat deze projectielen een bedreiging vormen voor de gezondheid onder de tafel vegen. Voor de burgers moet het klaar zijn dat het gebruik van dit type wapen een totaal misprijzen inhoudt van de geldende internationale rechtsregels op het gebied van oorlogsvoering. Het heeft maanden geduurd eer de NAVO de nodige gegevens verstrekke over de plaats en de hoeveelheid van de gebruikte uraanmunitie. Het inzetten van deze projectielen in een conflictsituatie komt neer op de legalisering van de radioactieve contaminatie van onze planeet.

Noch altijd weet men niet of de Amerikanen het konvooi met 5.000 Servische vluchtelingen uit Sarajevo met uraanmunitie hebben bestookt. Ondertussen zijn er 300 van deze vluchtelingen aan kanker gestorven. En is er uraanmunitie gebruikt tijdens de bombardementen op de Chinese ambassade en het Politiehoofkwartier in Belgrado, op het Vinca nucleair instituut in de omgeving en het petrochemische complex in Pancevo?

Er heerst bezorgdheid over het impact van VU op het milieu.

Als niemand een pleidooi afsteekt voor de effectiviteit van VU op het slagveld zal de VU-munitie politiek onacceptabel worden en dus uit het wapenarsenaal geschrapt... We riskeren een waardevol strijdwapen te verliezen.

NAVO'S VERARMDE VERTROUWEN EERST ZWIJGEN - DAN KALMEREN - TENSLOTTE LIEGEN

Toen het conflict op volle toeren draaide werden we van 's morgens tot 's avonds overspoeld met zegebuletins over de humanitaire en goddelijke zending van de NAVO. Zowel op radio als op tv werden we vanuit de studio in Evere vergast op de tv-show van Jamie Shea en Co over de menselijkheid van het NAVO-optreden. Er werd in alle toonaarden gezweigd over de gevaarlijke uraanmunitie.

De meeste aanwezige journalisten, op enkele uitzonderingen na, zwegen alhoewel ze beter wisten. De NAVO heeft van op grote hoogte een land beschoten om de eigen verliezen tot nul te kunnen herleiden en heeft bewust de collaterale schade en de burgerslachtoffers erbij genomen. Dit is een bestaanddeel van de nieuwe NAVO-strategie.

Het probleem rond de uraanmunitie en de discussie in de openbare opinie veroorzaakt spanningen tussen de NAVO-landen op een gevoelig ogenblik. Het kan een nieuwe transatlantische tijdbom worden tussen Europa en de VS. De Europese regeringen worden verplicht zich te laten horen en een onderzoek in te stellen naar de klachten van hun terugkerende militairen. Om de publieke opinie te sussen gaat de NAVO haar eigen daden onderzoeken. Wie houdt men hier voor de gek?

VERDEELDHEID IN EUROPA

De Italiaanse regering van premier d'Alena stelde de luchtmachtbasis ter beschikking vanwaar de vliegtuigen opstegen om hun gevaarlijk goedgeboren Servië en Kosovo af te werpen. Men kan zich de vraag stellen of d'Alena zich op deze manier van zijn communistische verleden wou ontdoen om zich zo beter aan te dienen als trouwe dienaar van de NAVO-strategie. Zoals we weten dropten de NAVO-vliegtuigen de gevaarlijke projectielen in de Adriatische Zee wanneer zij ze niet over Joegoslavië konden uitstrooien. 143 bommen werden aldus gelost om een veilige landing in de thuisbasis te verzekeren. Hoeveel van deze tuigen waren uraanmunitie? De waarheid is niet langer te ontlopen.

Prodi, de voorzitter van de Europese commissie eist het verbod van de uraanmunitie maar van de Belgische regering horen we nauwelijks iets. Ze houdt zich trouw aan de richtlijnen van Washington. Die ontkent dat er een verband is tussen de uraanmunitie en de aantasting van de gezondheid van het milieu.

Ondertussen heeft de NAVO 112 sites bekend gemaakt waar de VA-projectielen werden afgeschoten. De Belgische regering draagt hier zoals trouwens alle andere NAVO-lidstaten een verantwoordelijkheid voor de beschieting. Zij hebben blijkbaar geen vragen gesteld over de gebruikte munitie. Hun rol beperkte zich tot het instemmend knikken van de besluiten van Washington. De staten zijn niet alleen verantwoordelijk voor hun eigen militair personeel in de conflictgebieden, maar ook voor de burgers. Volgens de Joegoslavische bronnen is in de beschoten gebieden het aantal ziektegevallen met 30 procent gestegen.

Zoals we in deze bijdragen willen aantonen komt de waarheid steeds helder naar boven. Professoren en politici laten hun stem horen. De Canadese professor Hari Sharma, die talrijke Britse veteranen uit de Golfoorlog heeft onderzocht, zegt dat het gebruik van uraanmunitie een misdaad tegen de mensheid is. De voorzitter van de ethische commissie spreekt van een oorlogsmisdaad. Van het Belgische politieke front geen nieuws. Hun vazalgetrouwheid aan Washington gaat boven alles.

DE URAANMUNITIE VAN DE VS EN DE NAVO EN HET VOLKENRECHT

De verklaring van Den Haag (1899) en de later aangepaste visie van 1907 stipuleren zeer duidelijk in het artikel 23-c van de Franse tekst: 'Het is verboden wapens, projectielen of materiaal te gebruiken die overbodig lijden veroorzaken'.

In de gewijzigde Engelse tekst van 1907 spreekt men dat het verboden is wapens, projectielen en materiaal te gebruiken,

alsook een manier van oorlogsvoering te hanteren die overbodig lijden veroorzaken.

Deze principes werden door het Internationaal Strafhof in Den Haag bevestigd.

De vragen die zich stellen over het NAVO optreden ten opzichte van het volkenrecht zijn de volgende:

Karkassen van Iraakse tanks op de "Dodenroute", beschoten met VU-munitie in 1991. Slechts 10 jaar later worden de gevaren van VU onderwerp van de media.

1. De toerekenbaarheid – 'Zijn de NAVO en haar lidstaten verplicht het geldend volkenrecht te eerbiedigen? Hier dient men te wijzen dat de NAVO-lidstaten als individuele landen de internationale verdragen en conventies hebben ondertekend. Sommige onder hen hebben ook de bijhorende protocollen onderschreven.

2. 'Heeft de NAVO ook verplichtingen om deze geldende regels te eerbiedigen? Bij inbreuk kunnen zij dan ook voor het Internationaal Strafhof gedaagd worden.

Om op deze vragen een antwoord te geven is het noodzakelijk te onderzoeken of de beslissing van de NAVO om uraanmunitie in het conflict in te zetten en hun manier van oorlogsvoering gedekt zijn door de geldende conventies.

Bijgevolg is het nodig dat men onderzoekt en een oordeel velt over het inzetten van 31.000 uraan projectielen in Kosovo en Servië en of hun wijze van oorlogsvoering door het humanitair geldend recht gedekt is en of ze niet bewust aan burgers onnodig lijden hebben veroorzaakt.

Als de gebruikte verarmde uranium projectielen ook resten van plutonium omvatten en bij de inslag vrijgezet worden dan is hier het artikel 23 van de Conventie van Den Haag (1907) van toepassing, dat het gebruik van gif en gifwapens verbiedt. Dit verbod staat trouwens ook in het artikel 54 bijlage I van de Conventies van Genève.

In het humanitair volkenrecht worden trouwens bepaalde oorlogsstrategieën beperkt en verboden.

Zo moeten de wapens aan vier criteria beantwoorden.

1. Wapens moeten zich beperken tot het slagveld (territoriale limitering)
2. de wapens moeten een beperkt effect hebben die niet boven de duur van het conflict gaat (tijdlimitering)
3. Wapens mogen niet inhumain zijn (humanitaire limitering)
4. Wapens mogen geen onnodige schade veroorzaken (milieu limitering)

Het artikel 48 bijlage 1 bepaalt dat men ter allen tijd een onderscheid moet maken tussen de personen die aan de oorlogshandelingen deelnemen en de burgers.

In het artikel 51 van het bijhorend protocol 1 van de Conventies van Genève wordt bepaald dat bij aanvallen van militaire doelen de burgers moeten gespaard blijven.

Het inzetten van de uraanmunitie is ook een misachting van artikel 35-1 protocol 1, daar ze onnodige verwondingen en lijden veroorzaken. Deze uraanmunitie zijn ook gifwapens omdat er een onmiddellijk vergiftigingsgevaar is.

Het afvuren en beschieten van doelwitten met VU-projectielen is ook een inbreuk op artikel 55 bijlage 1, omdat er een langdurige en zware beschadiging van het milieu ontstaat.

Gezien de mogelijke grootschalige consequenties voor mens en milieu is een internationaal onderzoek hier op zijn plaats.

Het kan niet dat de NAVO en Washington een eigen onderzoek starten, vermits zij betrokken partij zijn.

Wanneer het duidelijk wordt dat de effecten een gevolg zijn van het inzetten van deze munitie en het voeren van een niet geoorloofd militair optreden, dan kunnen het Pentagon en de Europese lidstaten zich verwachten aan talrijke aanklachten en schadeclaims.

De vraag blijft of een aanklacht voor misdaden tegen de menselijkheid door de Westerse alliantie gepleegd, door het internationaal Joegoslavië tribunaal zal aanvaard worden.

Voor de vredesbeweging en andere progressieve groepen is hier werk aan de winkel om zich te verenigen in een breed platform om het verbod van wapens met uraanmunitie of andere toxische strijdmiddelen te laten verbieden.

Dit zou een stap vooruit zijn in ons streven naar een meer stabiele en humane wereld.

Antoine Uytterhaeghe

Bron: Freitag 12-26 Jan

Guardian Weekly

Andrew Osborn

Stichting Visie-Vn-milieuprogramma

www.ft.com/uranium

Robert Fisk- the Independent

Target - verarmd uranium - Donació Lopez

Le monde diplomatique juni 2000 en feb. 2001

Pax Report

1 De uraanmunitie is zeer doeltreffend voor het doorboren van de zware bepantsering van militaire voertuigen en tanks. De NAVO maakte gebruik van 10.800 VA-projectielen -3 ton VA- tijdens hun interventie in Bosnië (1994-1996) en tijdens de interventie in Kosovo werden 31.000 VA- projectielen -9ton VA afgeschoten. In deze recente Balkanconflicten heeft er nooit een groot tankgevecht plaatsgevonden die het inzetten van deze projectielen zou rechtvaardigen.

2 O.a. een rapport van het Science Application International Corporation (SAIC) voor het Amerikaans leger.

3 Voor meer achtergrond over de gezondheidsrisico's en het wetenschappelijk onderzoek ivm VA, zie artikel in dit tijdschrift: De wetenschap op de beklagdenbank.

4 Zie voetnoot 3

5 VA heeft een halfwaarde tijd van 4,5 biljoen jaar

Vrede is lid van de coalitie die ijvert voor het verbod op wapens met verarmd uranium. Op 1 maart werd er in de Janson-zaal van de Franstalige Brusselse universiteit ULB een internationale conferentie georganiseerd. Er namen soldatenslachtoffers aan deel uit Engeland, Spanje, Frankrijk en België, vertegenwoordigers uit de Bijlmermeerwijk (waar het El Al vliegtuig crashte) en wetenschappers die in hun land geconfronteerd worden met de gevolgen van VU munitie (Joegoslavië, Bosnië, Irak). Ook enkele onderzoeksjournalisten namen deel aan het debat. Er waren zo'n 300 aanwezigen in de zaal.

Op een vraag van de moderator Michel Collon (AIB-LAI) antwoordde Georges Spriet van Vrede dat munitie die versterkt is met verarmd uranium volop past in de strategie van de snelle interventie. "Bewapening, munitie, doelwitten staan in functie van een slagkrachtig optreden dat een dusdanige impact wil hebben op de tegenstander dat hij niet doelmatig kan terugslaan. Het is een fabel te geloven dat alleen militaire doelwitten worden uitgekozen. Nee, ook de burgerbevolking past in het plaatje. Daarom gebruikt men munitie met superieure penetratiecapaciteit, daarom gebruikt men clusterbommen, daarom voert men bombardementen uit op civiele doelwitten die de vijand militair en moreel moeten neerslaan. In Joegoslavië was het een bewuste keuze om de (petro-)chemische installaties te bestoken; wat enorme gevolgen inhield voor de gezondheid van de burgerbevolking en het milieu. De praktijk van de humanitaire interventie is helemaal niet humanitair."

VERARMED URANIUM (VU) EN LAGE STRALINGSDOSERING: DE WETENSCHAP OP DE BEKLAAGDENBANK

| Marie Jeanne Vanmol |

Het debat rond VU wijst eens te meer op de hoogdringendheid van een degelijk wetenschappelijk onderzoek naar de gevaren van lage straling op lange termijn voor alle levende wezens. Deze effecten zijn sinds meer dan 30 jaar het onderwerp van onderzoek van de Low Level Radiation Campaign maar worden stevast door de kernlobby en de militairen van tafel geveegd. Sinds de ontginning van de eerste uraniummijnen in de jaren dertig in de VS en Canada werden miljoenen mensen over heel de wereld geofferd voor de ontginning, verwerking, testen en toepassen van de uraniumtechnologie. Zolang geen ernstig onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek van alle lange termijneffecten tgv van lage stralingsdosering gebeurt kan geen enkele wetenschapper en politiek verantwoordelijke de radiologische toxiciteit van VA negeren.

DESINTEGRATIE VERSUS KERNSPLITSING

Uraniumatomen zijn radioactief en zullen volgens een natuurlijk desintegratieproces zich omvormen tot hun afvalproducten wanneer de mens ze met rust laat. De afvalproducten van dit natuurlijk desintegratieproces komen dus voor in de natuur en zijn radioactief. Dit natuurlijk uranium U235 is echter niet alleen radioactief maar ook splijtbaar wat haar zo uniek maakt temidden van alle andere natuurlijk voorkomende radioactieve stoffen. Kernsplitsing kan door de mens gecontroleerd worden. Uraniumatomen worden door kleine deeltjes neutronen gebombardeerd en veroorzaken een veel krachtiger desintegratie van de kern dan deze van een natuurlijke desintegratie. De energie die hierbij vrijkomt is 400 maal groter en kan door de mens gecontroleerd worden. Het kan gebruikt worden om steden en mensen te verwoesten of om het water in een kernreactor te doen koken.

De hoeveelheid radioactiviteit die bij zulke kernsplitsing vrijkomt kan echter niet door de mens gecontroleerd worden. Tijdens de kernsplitsing komen miljarden splijtstoffen vrij. Geen enkel van deze splijtstoffen komen in de natuur voor. Ze zijn allemaal afgebroken stukken van de uraniumkern en ze zijn allemaal radioactief. Het zijn allemaal vermommingen van het natuurlijk voorkomend uraan.

URANIUMONTGINNING

Het splijtbare U235 wordt ontgonnen uit het uraniumerts. Dat erts bevat slechts in zeer kleine hoeveelheden U235 (0,7%). Het overgrote deel bestaat uit niet splijtbaar U238 (99,3%). In de uraniumertsmijnen breken en verbrijzelen de mijnwerkers de rotsen. Hierbij komt een fijn wit poeder vrij dat door regen en wind in de bodem en het water wordt verspreid en op de planten terecht komt. Een uitgeputte ijzererts mijn wordt onbeheerd achtergelaten en de natuur en de omwonenden worden voor

lange tijd blootgesteld aan de natuurlijke desintegratieproducten van het uraan. De uraniumijzerertsmijnen geven radon af. Radon is achtmaal zwaarder dan lucht en blijft dus laag bij de grond. Het verspreidt zich tot 100 km ver in de omgeving waar het natuurlijke desintegratieproces zich weer verder zet en het zeer radioactieve polonium¹ ontstaat. Elke uraniumontginning is een mechanisme om voor de komende millenia radioactiviteit in het milieu te brengen.

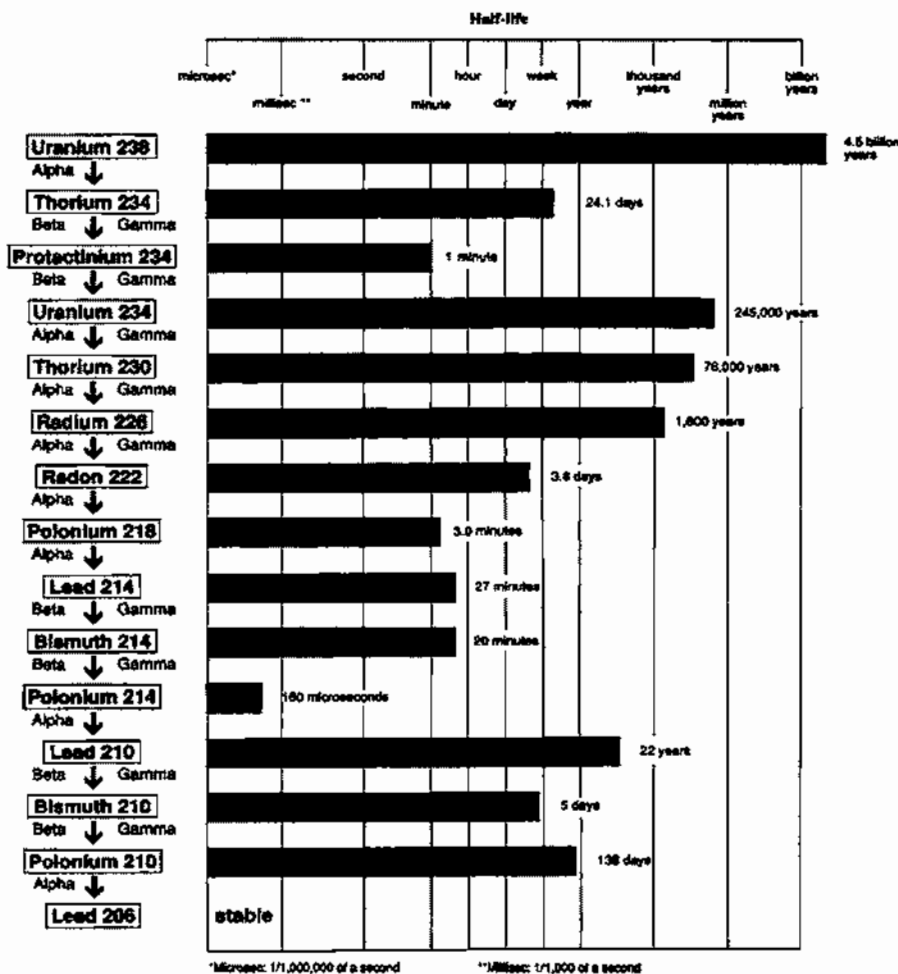
VERARMED URANIUM (VU)

VU (U238) is het bijproduct van het proces waarbij het splijtbare U235 uit uraniumerts wordt verwijderd. Dit proces verrijkt het aandeel van het splijtbare U235 van 0,7% naar ongeveer 3%. Het resterende product VU (U238) bevat slechts een zeer laag gehalte radioactief U235² en kan geen kettingreactie van natuurlijke radioactieve afvalproducten op gang brengen. Sinds de jaren 40, toen de Amerikanen begonnen met het verrijken van het uranium voor de productie van de eerste atoombommen stapelen zich in de VS alleen al duizenden tonnen VA op. VA is een zeer hard metaal en goedkoop. Verarmd uraanmunitie is nu het recyclage idee van de Amerikaanse atoombommakers.

URANIUMOXIDE

Wanneer uraanmunitie explodeert, verbrandt, corrodeert of bewerkt wordt komt een aerosol uraanoxide vrij dat lichter is dan het natuurlijke uraniumstof. Het verspreidt zich tientallen kilometers ver in de lucht of komt terecht in het stof waarbij het weer door de wind kan opgenomen en verder in het milieu verspreid worden. Uraniumoxidepartikels die vrijkomen bij de productie en testen van de uraniummunitie of bij gebruik op het slagveld vormen een gevaar voor de levende wezens. Bij inademing vestigen de deeltjes zich in de lymfeknopen van het

Halfwaardetijden voor radioactiviteit van uranium

Desintegratieproces van uranium 238

Elke uraniumontginning is een mechanisme om voor de komende millenia radioactiviteit in het milieu te brengen.

ademhalingsstelsel waar ze gedurende jaren radioactieve straling op de weefsels en organen in de omgeving afgeven.

Uraniumoxide is eveneens een chemisch gif dat zich gedraagt zoals lood en andere zware metalen. Het inslikken van minime deeltjes in voedsel of drinkwater beschadigt de nieren.³

ER BESTAAT GEEN VEILIGE STRALINGSDOSIS

De toegelaten stralingsdosis voor het menselijk lichaam is vastgelegd op basis van studies van het Atomic Bomb Casualty Commission van het Pentagon, uitgevoerd op de overlevenden van Hiroshima en Nagasaki. Het zijn studies die vooral werden uitgevoerd om de efficiëntie van de atoombom als oorlogswapen te testen. De details van deze studies werden slechts in 1965 gepubliceerd. Zij werden gestart in 1950, vijf jaar na het bombardement, op het ogenblik dat de slachtoffers die oorspronkelijk overleefd hadden al gestorven waren. De onderzoeksgroep

bestond vooral uit sportieve jongeren in relatief goede conditie.

Deze studies werden vlug afgesloten zonder de ontwikkeling af te wachten van kankers op lange termijn. Zij werden uitgevoerd door fysici die geen opleiding in biologie hadden gekregen. Zij wisten niets af van het bestaan van het genetisch materiaal en het DNA, laat staan van de werking, en maakten geen onderscheid tussen de effecten van een enkele hevige explosie en deze van een straling van inwendige oorsprong die langdurig en constant is. De hibakushi, de overlevenden van de atoombommen op Hiroshima en Nagasaki hebben van in het begin op de gevaren van lage stralingsdosering (Low Level Radiation) op lange termijn gewezen. Dr. Alice Stewart, een Brits arts en experte inzake lage stralingsdosering stelde in de jaren '50 reeds vast dat kinderen die onder de tien jaar aan kanker stierven tweemaal meer X stralen hadden gekregen. Haar onderzoek deed indertijd veel stof opwaaien.

NORMEN

Als meettechnieken verfijnen moeten de normen voor toelaatbare dosis voor blootstelling steeds verlaagd worden. Herzieningen gebeurden in 1965, 1986 en 1990. De revisie van 1990 verlaagde de toegelaten veilige dosis van 5 naar 1. De Verenigde

Staten hebben deze laatste revisie nog altijd niet aanvaard. Zij baseren zich dus op een toegelaten dosis die vijfmaal hoger ligt dan de aanvaarde norm om te verklaren dat hun Golsoldaten veilige hoeveelheden straling hebben gehad. De hoogste instantie inzake atoomenergie in de V.S. is de Atomic Energy Commission. Een niet-gouvernementele organisatie maar in realiteit onder hoge militaire controle controleert aldus elke nucleaire technologie. Alle voornaamste bronnen van straling zijn aldus onder controle van mensen en instituten die er geen enkel belang bij hebben de gevaren van straling te onderzoeken. De vier wetenschappelijke autoriteiten die voor deze commissie hebben gewerkt, John Gofman, Karl Morgan, Thomas Mancuse en Alice Stewart werden na verloop van tijd de jaan uitgestuurd omdat ze studiersultaten publiceerden die aanwezen dat de blootstelling aan zwakke stralingsdosis kanker kan veroorzaken.

Dr. Alice Stewart publiceerde in 1998, samen met Georges

W.Kneale een gefundeerde revaluatie van het onderzoek op slachtoffers van 1945. Ze levert onomstootbaar bewijs van de hiaten van het onderzoek die als basis dienden voor de huidige stralingsnormen.

DE WERELDGEZONDHEIDS-ORGANISATIE (WHO)

In 1957 richt de WHO een internationale conferentie in over de effecten van radiatie op genetische mutatie. Deze vaststelling was uitgegaan van het werk van Joseph Muller die in 1946 de nobelprijs had gekregen voor zijn ontdekking van het mutagene karakter van ioniserende straling. De verschillende tussenkomsten van wetenschappers traden deze stelling bij. Nochtans zal het debat in 1959 worden afgesloten. De WHO aanvaardt een akkoord met het AIEA⁴, het Internationaal Atoom Agentschap, een organisatie binnen de VN, dat alle uitspraken van de WHO inzake radiatie en gezondheid controleert. Dus als de WHO zich voornemt een studie over de effecten van VA te publiceren zal zich dit alleen maar over de chemische toxiciteit buigen. Sinds de mediaheisa rond VA ziet de WHO zich verplicht de radiologische effecten in zijn studie te betrekken. Dit bijkomend werk wordt echter geleverd door de Nuclear Radiation Protection Board in Engeland die door de Britse Golfveteranen sterk wordt bekritiseerd

LOW LEVEL RADIATION

Tijdens de World Uranium Hearing in Salzburg in 1992 verklaarde Dr. Alice Stewart: „Er zijn een aantal redenen die het zo moeilijk maken om aan te tonen dat lage stralingsdosering werkelijk gevaarlijk is, onafhankelijk van het feit dat radioactief uranium in de natuur aanwezig is. Het onderzoek moet zich richten op een klein partikel dat volgens de klassieke fysica geen of weinig stralingsgevaar inhoudt. De medische en biologische kennis van de cyclus van de lichaamscellen worden in de klassieke theorie niet in rekening gebracht. Een onmiddellijke meetbare epidemische meetbare opstoot van een afwijking is hier niet meetbaar zoals in Hiroshima en Nagasaki. De effecten zijn pas zichtbaar op lange termijn. Bloedcellen en andere lichaamscellen kunnen mutagen worden en eventueel bij ouder worden of verminderde weerstand een cancerogene groei vertonen. Elke cel

van elk levend wezen is hiervoor gevoelig. Deze termijn kan zeer variabel zijn. Indien een kiemcel zoals de kiemcellen van een embryo getroffen worden kan de afwijking zelfs een generatie overslaan. Deze afwijking zet zich vooral op de hersenen.”

Chris Busby, een Engels onderzoeker wiens wetenschappelijk werk door de kernlobby sterk wordt bekritiseerd denkt in dezelfde richting en heeft het mechanisme uitgelegd waardoor een

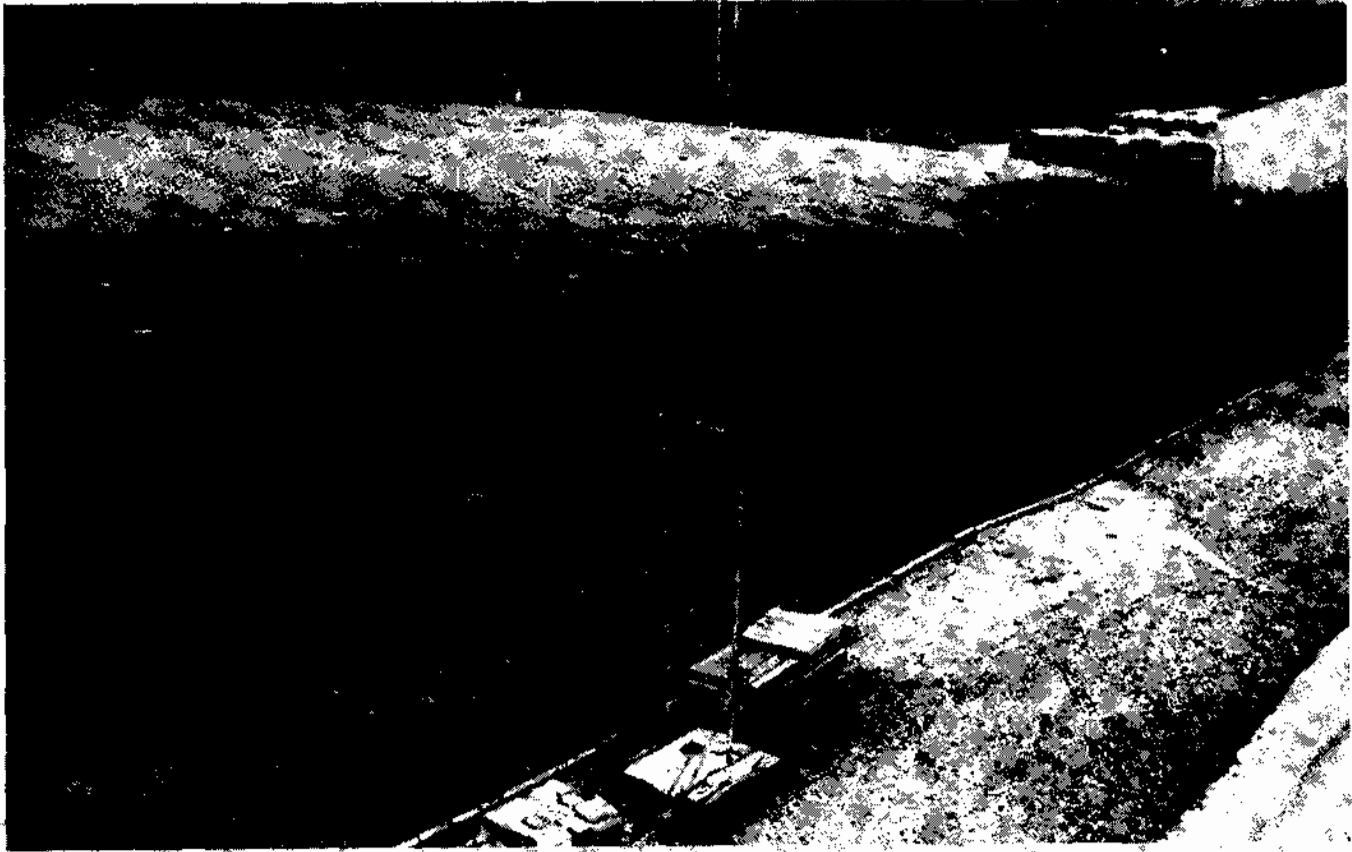
Getuigenis van Dr. Uko, 83 jaar, Hibakusha, overlevende van de atoombom op Hiroshima en Nagasaki op de vredesconferentie in Den Haag, april 1999:

„Dit moet aan de mensen worden medegedeeld: de deeltjes met de lage straling tgv. het uraan-effect van de radioactieve substantie van de bom hebben de mensen in hun lichaam opgenomen. Deze straling beschadigt de lichaamscellen en veroorzaakt eventueel kanker, leukemie en de vernietiging van het immuunsysteem. Waarom we hier nog niet zoveel over weten nl. de effecten op lange termijn tgv van lage stralingsdosering (Low Level Radiation) moet de Amerikaanse regering op haar actief schrijven omdat ze onder geen enkel beding het publiek over de gevaren van lage straling wou inlichten”

zwakke interne straling het genetisch materiaal, het DNA van de cellen, systematisch vernietigt om mutaties te maken die de basis vormen voor kanker.⁵

DE GLOBALISERING VAN DE HIBAKUSHA?

De mensen die wonen in de omgeving van kernreactoren en testgebieden voor kernwapens zijn ziek en dood aan allerlei vormen van kanker. Sellafield, Chernobyl, Kazakstan, de werkers in

Een verontreinigde bodem tgv. van uraniumertsontginning in Middlesex, New Jersey. Deze uranium residus geven continu radon gas af. Om te beletten dat het gas zich in de omgeving verspreidt wordt de bodem met een ondoorlaatbare folie bedekt. 10 December 1993.

de uraniummijnen de veteranen van de Amerikaanse nucleaire testen van 1956 tot 1964, zijn slachtoffers van Low Level Radiation zoals de Hibakusha van Hiroshima en Nagasaki jaren later kunnen getuigen. Verarmd uranium is een gevolg van 50 jaar nucleaire technologie en niet enkel een probleem van de laatste tien jaar toen VA munitie voor het eerst in de Golfoorlog werd getest en later gebruikt in Bosnië en Kosovo.

Tot nu toe hebben oorlog en het profijt van de kernindustrie de boventoon gevoerd boven de schade aan mens en milieu. Zolang conflicten tussen politiekers en de wetenschap of beter gezegd tussen eerlijk onafhankelijk onderzoek en de publiek relation van de industrie blijven voortduren zullen er meer Hibakusha's bijkomen. Om dit te keren moet er ernstig werk gemaakt worden van de resultaten van dertig jaar onafhankelijk onderzoek naar lage stralingsdosering. Slachtoffers moeten uit hun isolement worden gehaald. Er moet internationale erkenning komen dat nucleaire technologie reële gevaren inhoudt en nooit een oplossing is geweest voor enig menselijk probleem. Kernwapens brengen geen vrede en kernenergie is geen milieuvriendelijk antwoord voor ons energieprobleem.

Bronnen: *Le Monde Diplomatique*, *Z magazine*, *Low Level Radiation Campaign* (www.llrc.org) waar gans het verslag en getuigenissen

te vinden zijn van de *World Uranium Hearing In Salzburg in 1992*, *L'Uranium Appauvrie, La Guerre Invisible*, Patrick Loore, Martin Meissonnier e.a, Laffont 2001, sterk aan te raden. *La sale guerre propre, Guerre der Golf*, Christine abdelkrim - Delapne - Lecherche midi editeur 2001.

¹ Marie Curie bewees in het begin van de eeuw de radioactiviteit van uranium alsook van het radon en het polonium.

² Een Zwitsers lab dat in opdracht van UNEP (United Nations Environment Program) de samenstelling van de in Kosovo gebruikte VU-projectielen onderzocht heeft nu ook minuscule kleine hoeveelheden U236 gevonden dat wijst op geringe besmetting van het VA uranium met gerecycleerd U236 afkomstig van het kernafval van kernreactoren. *Marleen Teugels, Verarmd Uranium was besmet, Knack 24/01/2001*

³ Prof Marc De Broe, nefroloog tijdens de hoorzitting parlement 02/02/01.

⁴ Eisenhower leverde in 1956 politieke druk tot het oprichten van het internationaal atoomagentschap in 1956. Het mandaat van dit agentschap kwam er op neer de nucleaire industrie te promoten.

⁵ Chris Busby: *On the Biological Effects and Health Risks following Exposure to Aerosols produced by the use of Depleted Uranium Weapons*, London, Royal Society 19 juli 2000.

HET LAATSTE SCHANDAAL VAN PRESIDENT BILL CLINTON

Trouw aan zijn reputatie heeft Bill Clinton, vooraleer de deur van het Witte Huis achter zich te sluiten als gewezen president, voor een nieuw schandaal gezorgd. Aan de vooravond van zijn vertrek ondertekende hij namelijk een decreet waarin hij gratie verleende aan Marc Rich, de miljardair die sinds 17 jaar in Zwitserland verblijft om aan vervolging te ontsnappen voor belastingontduiking en fraude op grote schaal, en handel met de vijand.

De politieke en gerechtelijke wereld is verstomd door deze beslissing. Rudy Giuliani, burgemeester van New York en gewezen procureur, verklaarde het een schande dat, tegen alle tradities in, een presidentiële gratie werd verleend aan iemand die nooit op de akte van beschuldiging had geantwoord, of een gedeelte van zijn straf had uitgezeten. In de jaren '80 werd nog door het FBI 750.000 dollar uitgelooft voor inlichtingen over Rich. Toen hij na zijn vlucht naar Zwitserland vernam dat het Amerikaanse gerecht belangstelling voor hem had, erkende Rich dat hij reeds 48 miljoen dollar belastingen in de VS ontdoken had. Hij probeerde zich met alle middelen te ontdoen van zijn Amerikaanse nationaliteit. Zo nam hij eerst de Israëlische en daarna de Spaanse nationaliteit aan.

Rich is namelijk iemand die er van uitgaat met geld alles te kunnen kopen. Zo scheidde hij van zijn echtgenote, Denise Rich, door haar een ontzaglijk bedrag toe te kennen. Vandaag wordt er een verband gelegd met de houding van Clinton en het feit dat Denise, die uit Clinton's vriendenkring komt, 1,1 miljoen dollar gaf voor de campagne van de Clintons, en ook actief fondsen inzamelde voor de Democratische Partij. Zelfs de vrienden van de ex-president, zoals de democratische senator en gewezen kandidaat voor het vice-presidentschap Joe Liberman, verklaarde verstomd te zijn over Clinton's beslissing.

Verstomd was ook president George W. Bush. Toen men hem vroeg of hij zich tegen het recente decreet zou verzetten

antwoordde hij: "Ikzelf zou dergelijke beslissing niet nemen, maar hij was de president en hij had het recht deze beslissing te nemen"...

Wie is dit personage voor wie Bill Clinton het risico nam zijn plaats in de geschiedenis te discrediteren? Marc Rich werd geboren in Antwerpen in 1934, en vluchtte in 1941 voor de nazi's naar de VS. Hij was samen met zijn vennoot Green (die samen met hem van Clinton gratie kreeg) de man die de wereldhandel in petroleum door nieuwe technieken en illegale handel beheerste. Tijdens de petroleumcrisis in 1973 kochten ze voor spotprijzen aan, en verkochten nadien aan zeer hoge prijzen.

Tijdens hun onderzoek ontdekten de Amerikaanse belastinginspecteurs dat de groep Rich, die reeds een basis had in Zwitserland, frauduleuze transacties had gevoerd met het Amerikaanse Departement voor Energie, waarbij ze de federale staat 48 miljoen dollar aan belastingen hadden ontvreemd. Ook werd vastgesteld dat hij het embargo tegen Iran, vastgelegd door president Carter tijdens de gijzelaarscrisis van de VS-ambassade in Teheran, had overtreden. In 1983 waren reeds 65 aanklachten tegen Rich uitgevaardigd. Maar Rich bleef in zijn Villa Rose in Zwitserland, en zou nooit meer een voet zetten in de VS. Met het voorstel een boete van 200 miljoen dollar te betalen trachtte Rich een vrijstelling van vervolging te verkrijgen, wat echter niet lukte. De inspanningen van het FBI om hem rechtstreeks via uitleveringsprocedures terug naar de VS te krijgen, mislukten steeds.

Ondertussen heeft Rich zich laten opmerken door zijn grote collectie kunstschatten en zijn filantropische operaties in het bijzonder in Israël. De Amerikaanse pers wijst erop dat de Israëlische premier Ehud Barak persoonlijk bij zijn vriend Clinton was tussengekomen om aan de zaak van de miljardair een gunstige wending te geven. Het is ook geen toeval dat de advocaat Jack Quinn, ook een vriend van Clinton, met een bedrag van 300.000 dollar, een belangrijke bijdrage leverde aan de gratieverlening van Rich. (ADS)

TSJETSJENIË

De Raad van Europa is een instelling die is samengesteld uit vertegenwoordigers van de verschillende parlementen van Europese landen. Deze zijn niet noodzakelijk lid van de Europese Unie. Zo zijn Turkije, Rusland, e.a. landen van Centraal- en Oost-Europa erin vertegenwoordigd, tot zelfs gewezen republieken van de Sovjet-Unie. Op 25 januari 2001 werden ook Armenië en Azerbeidzjan als lid opgenomen. De voorwaarde voor het lidmaatschap is in hoofdzaak het onderschrijven van de Europese conventie voor de mensenrechten. Tegenover Turkije, dat in veel opzichten de mensenrechten en de rechten van de minderheden miskent, werden echter nooit doelmatige maatregelen genomen. Dit is ook het geval ten opzichte van Rusland, met betrekking tot de oorlog in Tsjetsjenië, waar Moskou misdadig optreedt tegen de lokale bevolking. In april 2000 werd uiteindelijk het stemrecht aan de leden van de Russische delegatie ontnomen. Op 25 januari stond dit punt echter opnieuw op de dagorde van de vergadering. In naam van de "Realpolitik" zijn de volksvertegenwoordigers van de Raad van Europa echter door de knieën gegaan. Op de 291 leden waren er amper een honderdtal aanwezig. Hiervan stemden er 80 voor het opnieuw toekennen van het stemrecht, 20 stemden tegen en er waren 11 onthoudingen. Op de 20 sprekers die het woord voerden waren er slechts twee die het aandurfden kritiek te uiten op het rapport van de Britse socialist Frank Judd, die opriep het stemrecht opnieuw toe te kennen. Dit rapport heeft het over de inspanningen van Rusland sinds september 2000 om een politieke oplossing te vinden voor het conflict. Iedereen weet nochtans dat dit de grootste onzin is. Men kan hieruit slechts besluiten dat de Raad van Europa, inbegrepen de vele volksvertegenwoordigers die niet aanwezig waren, ondanks alles zich in naam van de real-politik medeplichtig maken aan de door Rusland gevoerde vuile oorlog in Tsjetsjenië. (ADS)

ONTWIKKELING VERSNELLEN, ONGELIJKHEID VERSNELD ONTMANTELEN

De Zuid-Afrikaanse prioriteiten voor 2001

| Jaak Perquy |

De uitslagen van de tweede lokale verkiezingen in Zuid-Afrika waren wat teleurstellend voor de ANC-alliantie. In het bijzonder in de provincie West-Kaap en Kwazulu-Natal scoorden ze slechter dan verwacht. In Kwazulu-Natal gingen 28 gemeenteraden en maar liefst 8 van de 9 districtraden naar de Inkhata Freedom Party. Maar naar aanleiding van de 89e verjaardag van het ANC zei de president van het land en voorzitter dat men er niet moet op rekenen dat het ANC zich verslagen voelt: "Sommigen zeiden dat de mensen het ANC moe waren. Ik zeg dat meer dan 72% van de gemeenteraden in het land in handen zijn van het ANC."

BAASSKAP

Het neemt niet weg dat men toch even geschrokken is van de verkiezingsuitslag. Meteen na de verjaardagsviering van het ANC hielden de alliantiepartners (de communistische partij SACP, de vakbondskoepel Cosatu en het ANC zelf) een vierdaags conclaaf om de violen op elkaar af te stellen. Men wil uitdrukkelijker en directer de situatie verbeteren voor de gewone man en vrouw, de zwarten in het bijzonder.

Want die blijven 7 jaar na het eind van Apartheid nog vaak achtergesteld. "Er bestaan nog steeds mensen die geloven in de witte superioriteit; mensen met een 'baasskap-mentaliteit' die verlangen dat wij 'ja baas' zeggen," zei Mbeki: "Met het oog op de VN-conferentie over racisme die later dit jaar in Zuid-Afrika wordt georganiseerd moeten we meer met één stem optreden tegen vooroordelen."

CORRUPTIE

Ook op het vlak van het onderwijs verwacht men een verandering: "leerkrachten en directies die niet toegewijd genoeg zijn zullen we uit het systeem gooien. We kunnen het ons niet permitteren qua opleidingen achterop te blijven bij de rest van de wereld," aldus de president. Het zijn zware uitspraken, vooral in het licht van cijfers die enige weken later werden vrijgegeven. Die tonen aan dat er steeds meer mensen

goed scoren op de examens². Maar Mbeki wil duidelijk komaf maken met negatieve stemmingmakerij. Z'n zware uithaal naar de interne corruptie kadert ook in die mediastrategie: "We hebben ook aan onze lokale mandatarissen laten weten dat we geen corruptie in onze rangen dulden. We maakten hen duidelijk dat als we iemand

Er bestaan nog steeds mensen die geloven in de witte superioriteit

vatten die steelt van de gemeenschap, we die uit het ANC zullen stoten en laten arresteren."

MIDDELEN MOBILISEREN

Belangrijker natuurlijk dan deze min of meer morele stellingnamen zijn de concrete zaken die men wil realiseren. Mbeki herinnerde aan de verkiezingsbeloftes om gratis water en elektriciteit te leveren aan de arme gemeenschappen. Daar wil hij met de volgende verkiezingen op afgerekend worden.

De regering stelt als prioriteiten: de

uitbouw van de economische infrastructuur, de ontwikkeling van de landelijke gebieden en de aanpak van de verloederde binnensteden. Er komt een investering van 6 miljard rand in economische groei die zowel op ontwikkeling als op werkgelegenheid gebaseerd is. Daartoe worden de binnenlandse financieringsbronnen gemobiliseerd. Men gelooft dat een duidelijk binnenlands financieel signaal ook buitenlandse directe investeringen zal aantrekken.

ROL STAAT

Maar het veronderstelt een reorganisatie van de financiële sector. Op aandringen van de alliantiepartner, de SACP³ zal men snel tot gesprekken komen met de financiële sector om het wetgevend kader voor die sector te herbekijken. De sector, banken inclusief worden aangemaand zichzelf te bevragen wat ze kunnen doen om de binnenlandse financiële fondsen te helpen mobiliseren die nodig zijn om de armoede te bestrijden. Terzelfdertijd wil men de publieke sector herschikken en de begroting aanpassen. De openbare sector wordt uitgebreid vooral in die gebieden die van strategisch belang zijn voor de groei en ontwikkeling. Het is duidelijk dat men een grotere rol weggelegd ziet voor de staat. Vanuit sociaal oogpunt zijn dat allemaal duidelijke en positieve signalen dat men

versneld werk wil maken van de ontwikkeling en komaf wil maken met de ongelijkheid.

Tot nog toe rekende men daartoe vooral op het buitenland, maar meer dan een schouderklopje voor de liberalisering heeft men nooit gekregen. Of het moest lippendienst zijn aan de mooie principes waarvoor de Regenboognatie staat.

DRUK

Nu gooit men het over een andere boeg, maar voorzichtigheid blijft toch geboden. De zakenwereld en vrije-marktideologen hebben al laten weten wel wat te zien in

een herschikking van de budgetten, maar niet altijd in die zin die hier bedoeld wordt...En het macro-economisch beleid van het land wordt in het buitenland gewaardeerd, omdat het past in de globalisering. Dat zou toch moeten botsen met de voorgestelde binnenlandse heroriëntatie.

President Mbeki heeft alle sectoren opgeroepen zich achter de ontwikkeling van het land te scharen. De SACP en Cosatu nemen zich als regeringspartners voor de gewone man/vrouw te mobiliseren en hen een sterke organisatorische structuur te bieden om

druk te kunnen blijven uitoefenen dat de voorgestelde veranderingen wel degelijk uitgevoerd zouden worden. ■

¹ 8 januari 2001, toespraak voor 20 000 leden in het Absa Park, Kimberley. Ook de andere citaten uit dit artikel komen uit die toespraak.

² Het schoolsysteem werkt met centraal georganiseerde examens, die vergelijkbaar zijn met examens in landen als Groot-Brittannië.

³ Sinds oktober 2000 mobiliseert de

ZUID-AFRIKAANSE WAPENS

| Jaak Perquy |

Zuid-Afrika is populairder dan ooit als vakantieland. Maar als morele toeverlaat heeft het wat van z'n glans verloren. Het is ondertussen al 7 jaar geleden dat Apartheid definitief werd begraven onder een spetterende verkiezingsoverwinning van de ANC-alliantie (ANC + Communistische Partij + vakbondskoepel). De historische leiders van toen zijn ondertussen gestorven (vb. Thabo Mbeki) of zijn op rust (Nelson Mandela). De tweede nationale verkiezingen bevestigden de positie van het ANC. Thabo Mbeki werd president. Maar de lokale verkiezingen van 2000 waren minder goed. Ondertussen is er deining ontstaan over wapenaankopen. Daarnaast loopt een onderzoek naar een omkopschandaal. Alleszins blijkt een financieringsvennootschap dat met het ANC verbonden is, bij de winnaars van een deal te horen. Laten we alles eens op een rijtje zetten.

REVISIONISME

In november 2000 werd er een overheidsbestelling geplaatst bij de Zuid-Afrikaanse wapenindustrie (firma's als Armscor en Denel) ter waarde van 29 miljoen Rand (4 miljoen Euro). De publieke opinie en heel wat ngo's hebben daartegen geprotesteerd. En toen ANC-alliantielid – en dus ook regeringspartij-, de SACP (South African Communist Party) zich bij het protest leek aan te sluiten ontwaarde men voor de zoveelste keer een breuk binnen de regering. Maar zover is het alsnog niet. De SACP verklaarde verolgen te zijn over de wijze waarop beide wapenfabrikanten reclame maken. Die bedrijven claimen 'excellence through experience', voortreffelijkheid door

De spinn-off van de wapenfabricage voor de burgerlijke industrie is beperkt

ervaring. Die ervaring, dat is dan wel "20 jaar steun aan Apartheid, het overtreden van alle internationale verdragen, destabilisering van de regio, diefstal, omkopen, onderdrukking etc..." aldus de persmededeling van de SACP. Ook de publieke opinie pikt het niet dat op die manier het verleden wordt toegedekt en zelfs goedgepraat; je reinste revisionisme.

NOODZAKELIJK

De kritiek van de SACP op de aankoop zelf

was minder radicaal. De partij trekt een aantal argumenten pro in twijfel, maar besluit uiteindelijk toch dat de aankoop noodzakelijk is. Met name het positief effect op de tewerkstelling trekt men in twijfel. Wapenfabricage is geen arbeidsintensieve bezigheid. En ook de spinn-off voor de burgerlijke industrie is beperkt, zeker in een technologisch zwak land als Zuid-Afrika. Dat de wapenhandel voor vreemde valuta zorgt, moet volgens de SACP ook gerelativeerd worden. De ontwikkeling van de Rooivalk

(helikopter) bijvoorbeeld heeft heel veel gekost maar vond nog geen buitenlandse kopers.

Men pleit dan ook voor het inbreiden van de eigen wapenindustrie en leger. En dat zal wel voor zekere onenigheid zorgen binnen de regering. Maar voorlopig is van meer nog geen sprake. In het land zelf heerst nog niet overal altijd stabiliteit (het leger moest vorig jaar nog ingezet worden in Richmond, provincie Kwazulu-Natal), maar ook de gehele regio is onrustig en het wordt slechter: Zimbabwe, Zambia, Swaziland, Angola,... In die context verantwoordt men de aankopen.

NKOBI

Een andere kwestie is het schandaal die The Daily Mail & Guardian uitbracht (januari 2001). Men onderzoekt of er smeergeld werd betaald aan politici voor

een wapendeal ter waarde van 43 miljoen rand (bijna 6 miljoen Euro). Deze bestelling voor de zeemacht ging naar Thompson CSF, een Franse groep met een Zuid-Afrikaanse dochter. In die dochter participeert Nkobi Holding.

We gaan eerst in op de feiten, vervolgens bekijken we links van deze holding met de regering. Volgens iemand binnen de holding (prof. Themba Sono) heeft de voormalige directeur van Nkobi-holding, Shabir Shaik de

wapendeal al ingebracht bij de oprichting van de Zuid-Afrikaanse arm van Thompson CSF. Het zou een van de belangrijkste redenen geweest zijn om die constructie op te zetten en dat gebeurde in... 1996. Shaik zou dus al zeker geweest zijn van het binnenhalen van de deal, nog lang voor er officieel sprake was van een deal. Shaik zou volgens Sono verschillende malen hebben verklaard dat zijn inbreng voornamelijk bestond uit z'n politieke connecties.

VERBOLGEN

En connecties heeft wel degelijk op dat vlak. Shaik was ooit de financieel adviseur van de ex vice-voorzitter van het ANC, Zuma. De holding werd genoemd naar een overleden voorman van het ANC Thomas Nkobi en zou zijn opgericht met het geld dat men in het buitenland heeft

opgehaald als steun voor het ANC.

Het management heeft 25% van de aandelen van Nkobi-holding in handen, Starcorp dat in handen is van Shaik participeert voor 50%, de Nkobi-familie zou 5% hebben, het Education Trust Fund (van de vakbond) heeft 10% en de textielvakbond beheert ook 10%. De Nkobi-familie valt uit de lucht; ze weten van niets, maar ook de twee andere organisaties zijn verbolgen. Ze zeggen alleszins niet actief geweest te zijn in de holding, niet uitgenodigd te worden voor de vergaderingen en zeker geen geld via de holding binnen te krijgen, zelfs geen dividenden. Heel verwarrend dus en potentieel explosief. Niet alleen de link naar het ANC, maar ook die naar de vakbond baart opzien. De vakbondskoepel is zoals gezegd ook een lid van de ANC-alliantie en dus van de regering.

MBEKI

De kwestie is delicaat en wordt moeilijker gemaakt omdat de rechter die er zich mee moeide, Heath duidelijk politiek gekleurd is (oppositie). President Thabo Mbeki heeft hem van het onderzoek gehaald en dat lijkt dan weer op een doofpotoperatie. Mbeki heeft het niet meer onder de markt. Hij lijkt het steeds onhandig en hard te spelen. Tot en met populaire burgemeesters zet hij uit de partij als ze hem van kritiek willen dienen. Bij veel gewone Zuid-Afrikanen vraagt men zich af of Thabo, niet gewoon een anagram is voor Botha*? Internationaal en bij het grootkapitaal is men tot op zekere hoogte gesteld op Mbeki, maar in z'n State of the Union brak hij nochtans (of politiek strategisch, juist daarom) een lans voor de zwaksten. ■

(*) Botha was de laatste Apartheids-president, z'n opvolger De Cierck begon met onderhandelingen ter afschaffing van Apartheid.

Info.

www.anc.org.za

www.sacp.org.za

www.cosatu.org.za

www.mg.co.za

WELKE WEG NAAR VREDE IN SOEDAN?

| Mohamed Kabbar |

Soedan bezit veel natuurlijke rijkdommen. Als de oorlog echter niet stopt kan deze rijkdom nooit volop de mensen ten goede komen. De geschiedenis van Soedan heeft verschillende pogingen gekend om de burgeroorlog te beëindigen. Meestal ging het jammer genoeg om kortzichtige pogingen die mislukten omdat de zaak niet in de diepte werd aangepakt. De echte problemen werden verzwegen, zoals regionale ontwikkeling, dienstverlening naar minder ontwikkelde gebieden, aandacht voor etnische, culturele en godsdienstige verschillen, eerlijke verdeling van rijkdommen en macht. U krijgt een stand van zaken rond verschillende vredesinitiatieven.

OLIE

Vroeger was de burgeroorlog tot het zuiden van het land beperkt. Nu echter groeit het conflict ook uit in de rest van Soedan. Meteen groeit ook het besef, intern én extern, dat duurzame vrede een noodzakelijke voorwaarde is voor ontwikkeling. De nood om de brain drain, de vlucht van intellectuelen, te stoppen is hoogst dringend, evenals de leegloop aan ervaren technici. De interne en externe vluchtelingen wegen zwaar op de ontwikkelingskansen van het land. Stabiliteit is nodig om de nieuw ontdekte oliereserves te kunnen uitbaten, temeer daar de meeste ontdekkingen in oorlogsgebied liggen. Voor een ontwikkelingsland kunnen de inkomsten uit olie-exploitatie inderdaad mede het verschil maken.

De oliereserves van Soedan kunnen aldus doen hopen op een betere toekomst. Maar zal niet elke partij deze rijkdommen voor de eigen machtsopbouw willen gebruiken? Het regime van president Omar al-Béchir rekent op een verhoogde olieproductie (o.a. door de hulp van Chinese en Maleisische ondernemingen) om de economie te saneren en haar posities in de politieke onderhandelingen te versterken. Anderzijds rekenen de zuiderlingen op het feit dat zij de petroleumstreek bezetten om Khartoem deze troefkaart te ontzeggen. Is olie hier een zegen voor het land of eerder bron voor verder oorlogsgeweld?

IMAGE BUILDING

Kennelijk is de weg naar vrede niet makkelijk. 40 jaar burgeroorlog weegt op een land. Meer dan twee generaties Soedanezen hebben niets anders gekend dan oorlog; steeds weer moest men op de vlucht. Van de 40 jaar onafhankelijkheid waren er 30 jaar zonder democratie. Mensenrechtenschendingen zijn normale

noorden als uit het zuiden. En dit ondanks de afwezigheid van een echte wil om een waar vredesklimaat te scheppen. In de realiteit gebruikt het regime haar overeenkomst met deze fracties om de internationale gemeenschap ervan te overtuigen dat ze vrede zoekt in de hoop het internationaal isolement te kunnen doorbreken.

De oliereserves doen hopen op een betere toekomst, maar zal niet elke partij de olie willen gebruiken voor de eigen machtsopbouw?

zaak geworden tijdens de militaire regeringen, en in het bijzonder tijdens de laatste 10 jaar onder het regime van El Bashir. Hierdoor is het wantrouwen onder de bevolking zeer diep geworteld en vormt het een heuse hinderpaal voor vrede en wederopbouw. Nochtans blijven groepen op het terrein én vanuit het buitenland zoeken naar vrede.

De toestand blijft bijzonder complex. Het is zonder meer duidelijk dat het huidige regime hard probeert haar image te veranderen van oorlogstoker en schender van mensenrechten. De huidige leiders zijn er tevens in geslaagd om enkele oppositiegroepen aan boord van hun "vredesplan" te hijsen, zowel uit het

VOORSTELLEN

De tragische humanitaire situatie in Soedan heeft twee soorten antwoorden gestimuleerd. Een gaat over bilaterale akkoorden om gevechten te stoppen, een ander gaat over internationale interventie. Dit laatste kan echter tot nog meer chaos leiden. Buitenlandse bemiddeling wordt wel door vele actoren als noodzakelijk beschouwd.

Er lopen verschillende initiatieven naast de IGAD-besprekingen (Inter Governmental Authority for Development - Intergouvernementele Ontwikkelingsautoriteit). Er is het Vredesakkoord van Khartoem dat de regering in 1998 tekende met bepaalde groe-

pen uit het zuiden, Riek Machar uit de voormalige Garang coalitie, en anderen. Er is een Voorstel van Democratische Alliantie, gekoppeld aan Egyptisch-Libische initiatieven hieromtrent.

IGAD

Er is een principeverklaring overeengekomen tussen de regering van Khartoem en de rebellen van het Sudan

People's Liberation Movement & Army (SPLM/A) en de SPLM/A-United uit het zuiden. Er wordt vanuit gegaan dat er geen militaire oplossing mogelijk is voor een duurzame vrede en stabiliteit in het land. Het Zuid-Soedanese volk heeft recht op zelfbeschikking, maar de eenheid van het land moet bewaard blijven in een multiraciale, -etnische, -religieuze en multiculturele federatieve samenleving.

Soedan moet een seculiere en democratische staatsvorm krijgen, stelt men. De rijkdommen moeten worden gedeeld, de mensenrechten gerespecteerd, en de onafhankelijkheid van het juridisch systeem moet grondwettelijk worden vastgelegd.

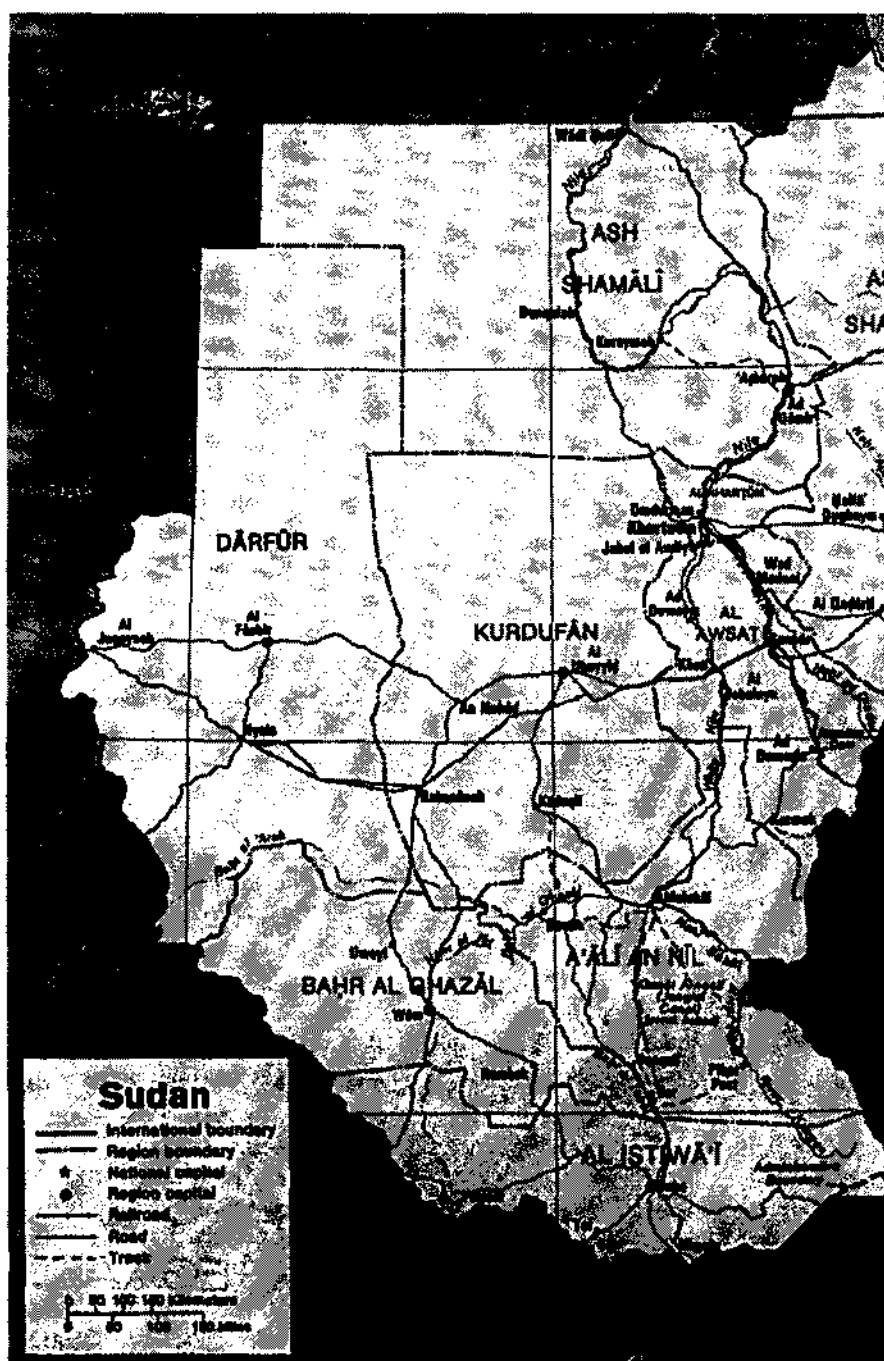
Deze onderhandelingen lijken zich echter in hoofdzaak toe te spitsen op het vinden van een oplossing voor de oorlog in het zuiden, en het normaliseren van de relaties met de buurlanden. Ze worden voornamelijk gevoerd tussen enerzijds de Garang fracties van de Zuid-Soedanese Volksbeweging en Volksleger (SPLM/A) en anderzijds de regering. Tijdens de laatste gespreksronde in Nairobi (Kenia) werden enkele politieke problemen besproken: scheiding van godsdienst en staat, het recht op zelfbeschikking. Deze ronde werd echter beëindigd zonder noemenswaardige vooruitgang.

Het ziet er naar uit dat de kloof tussen de regeringsstandpunten en de standpunten van de rebellen nog steeds onoverbrugbaar is.

VREDESAKKOORD VAN KHARTOEM

Het gaat hier om een overeenkomst uit 1997 tussen de regering en bepaalde zuidelijke fracties die zich afscheurden van het SPLA. De regering maakte gebruik van de verdeeldheid in de zuidelijke kringen en tekende een akkoord met de Riek-groep. Deze kreeg van het centrale gezag in Khartoem een politieke rol toebedeeld in een regering voor het zuiden, alsook politieke posities in Khartoem zelf. Onlangs echter, verbraken naast Riek Machar nog drie andere prominente ondertekenaars uit het zuiden de overeenkomst, en hervatten ze de oorlog tegen het Bashir-regime.

Het probleem van dit initiatief is dat het eigenlijk niet om een vredesakkoord gaat maar om een schema dat het zuiden in handen wil geven van separatisten, die zichzelf daar nu mee identificeren en een zuidelijk leger (Southern Defence Force) oprichtten om het te verdedigen. Het was ook een poging om de ideologische, politieke en militaire mislukking van de regeringspolitiek te verbergen. En meteen

Khartoem blijft de laatste tijd de relaties met Parijs aanhalen. De Soedanese minister van Energie en Mijnen heeft eind december een delegatie van Total hartelijk ontvangen. Als voormalig man van Elf weef de Franse ambassadeur Dominique Renaux de diplomatieke radertjes wel te oliën. Op de Frans-Afrikaanse top in Yaoundé wist de Soedanese minister van buitenlandse zaken z'n Franse collega van Ontwikkelingssamenwerking, Charles Josselin, aardig te paaien door hem te beloven alle hindernissen voor de Franse investeringen (o.m. ook in sectoren als elektriciteit (voor de onderneming EDF) en goud) te zullen opheffen.

Het leger en de milities zijn reeds aan de etnische schoonmaak begonnen van de petroleumzone die Total/Fina/Elf op het oog heeft, ten zuiden van Bentiu. Ze hebben de gemeenten Ayod, Akobo en Waat bezet. De bombardementen van de Soedanese luchtmacht op burgers blijven doorgaan. "De Franse minister van buitenlandse zaken heeft daar nooit tegen geprotesteerd, een schande", meent Roland Marchal, Frans academicus en Afrika-deskundige. In Témoignage Chrétien van 1 februari. "Soedan betekent petroleum", zegt hij nog (op korte termijn zo miljoen vaten per jaar). "Frankrijk en andere Europese landen willen hier voet aan grond hebben voor de Amerikanen er aankomen".

Parijs heeft vooruitgang te zien, met name wat betreft de vrijheid van spreken en van vereniging, bij het fundamenteel intolerant regime van Khartoem dat kennelijk niet in staat is te denken in termen van religieuze verscheidenheid en diversiteit van volkeren in Soedan.

*De Europese Unie voorziet een complete normalisering van de betrekkingen met dit olieland.(...)
(Billets d'Afrique n°90 Mars 2001)*

bood het Khartoem ook de mogelijkheid haar verantwoordelijkheid in het zuiden te ontlopen, en haar troepen te concentreren in het noorden om er het belaagde regime te versterken. Daarnaast was het ook bedoeld om het beeld van het regime naar buitenuit op te kalefateren.

Deze overeenkomst zal geen vrede kunnen brengen. Het zal daarentegen in het noorden de politieke opinies verder polariseren, het zuiden balkaniseren, en

Het theocratische regime lijkt akkoord om het burgerschap te aanvaarden als basis voor grondwettelijke rechten en plichten

het gewapend conflict en de regionale spanningen blijven voeden.

De besprekingen voor dit akkoord hebben er het regime echter toe gebracht om het einde van de theocratische staat te erkennen, en het burgerschap te aanvaarden als basis voor grondwettelijke rechten en plichten.

DEMOCRATISCHE ALLIANTIE

In de Nationale Democratische Alliantie krijgen we een hecht samengaan van SPLM/A en andere Soedanese partijen en groepen. Hoewel men positief staat ten opzichte van de principeverklaring van IGAD, meent NDA dat zowel Egypte en Libië als alle Soedanese politieke krachten moeten betrokken worden in de vredesarchitectuur.

Deze NDA bracht op 1 augustus '99 haar Tripoli-verklaring uit waarin ze de actieve rol van Libië onderstreept. Samen met Tripoli stelt men voor om een

onmiddellijk staakt-het-vuren in te voeren; de vijandige propaganda te beëindigen; een dialoog op te zetten met de regering, die moet resulteren in een conferentie om een allesomvattende oplossing van het conflict te vinden.

Regionale en internationale participatie is belangrijk voor vrede en stabiliteit. Dit moet zich vertalen in bemiddeling, ondersteuning, observatie. De internationale gemeenschap kan mee toezien op de uitvoering van een algemeen akkoord onder de betrokken Soedanese partijen. Ze kan meehelpen de ontwikkeling en heropbouw van het land te realiseren. Maar ze kan onmogelijk in de plaats treden van volkeren van Soedan, of zaken boven hun hoofden beslissen.

(vertaald, ingekort en licht bewerkt door de red.) ■

M. Kabbar is een Soedanees academicus die in België verblijft;

PERSONALIA

Kort geleden overleed te Antwerpen de bekende Vlaamse architect Renaat Braem.

Hij was een sociaal voelend man en nauw verbonden met de vredesbeweging.

Sinds de oprichting van de Belgische Unie voor de verdediging van de vrede in 1949 stond hij in onze rangen.

Later, bij de stichting van de vzw vrede verleende hij graag zijn medewerking als lid van het beschermcomité.

Aan zijn familie en vrienden bieden we onze oprechte deelneming in het verlies dat hun treft.

HERENIGING KOREA OP DE LANGE BAAN?

| Georges Spriet |

De toenadering tussen Noord- en Zuid-Korea is eigenlijk toch wel spectaculair na haast vijftig jaar oorlogstoestand. De 'historische' ontmoeting van 13 juni 2000 tussen de Zuid-Koreaanse president Kim Dae Jung en de Noord-Koreaanse leider Kim Jong Il, speelt in de weg naar hereniging een belangrijke verankeringsrol. Maar deze evolutie lijkt niet te passen in de strategie van de nieuwe VS-president. Uit berichten in de internationale pers en een schrijven van de Noord-Koreaanse vredesbeweging puren we volgende elementen.

(CON)FEDERATIE

Er zijn een aantal niet mis te verstane overeenkomsten in de analyses en voorstellen naar hereniging van de betrokken partijen.

Beiden zijn het eens dat er niet teveel mag gedraaid worden, maar een onmiddellijke en complete eenmaking ziet geen van de partijen zitten. De twee Korea's zullen in eerste instantie werken aan de vreedzame coëxistentie en aan een programma van uitwisselingen. Institutioneel wordt dat door het Noorden vertaald via haar voorstel om een "losse vorm van federatie" te hanteren, terwijl het Zuiden het heeft over een "confederatie". Beide leiders waren het eens om de formule te hanteren: een volk, een staat, twee systemen en twee regeringen.

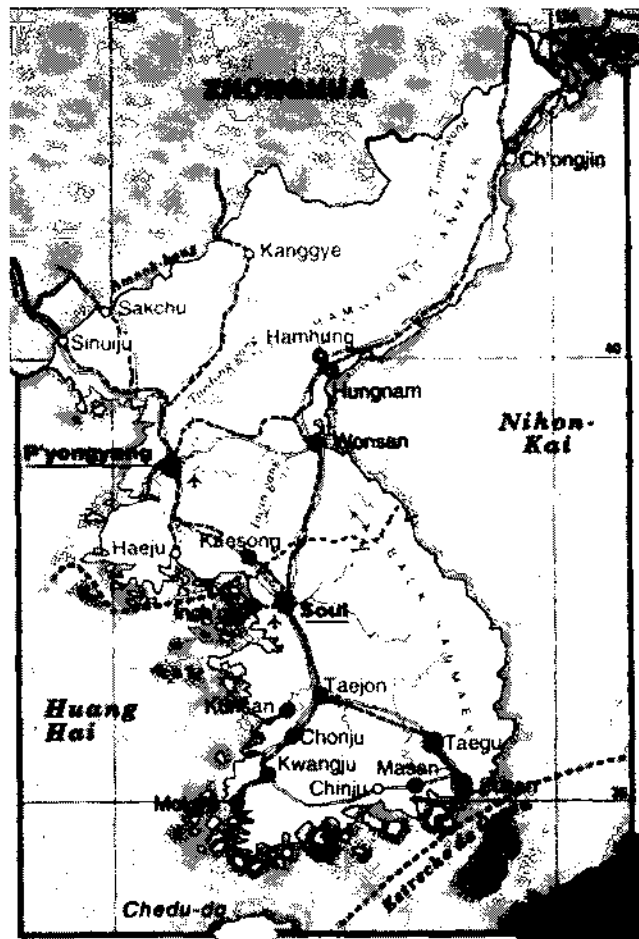
Sinds een paar jaar is Hong Kong, zonder z'n eigen sociaal systeem te wijzigen, opgenomen in de Chinese Volksrepubliek, waarbij bewezen wordt dat dergelijke constructie wel best kan in één staat, is van Noord-Koreaanse zijde te horen.

Dergelijke federatie toont ook dat er bij de eenmaking dan geen veroveraar of veroverde moet zijn.

EEN VOLK

Hoewel er nu vijftig jaar een duidelijke heterogeniteit bestaat tussen de maatschappelijke systemen van Noord en Zuid, kan dit feit niet opwegen tegen de 'nationale gemeenschappelijkheid' die een product is van vijfduizend jaar

geschiedenis. De twee verschillende systemen kunnen geen onoverwinbare hindernis vormen voor nationale hereniging, is in beide hoofdsteden, Pjongjang en Seoel, te horen.

INTERNATIONAAL

Korea zit geografisch tussen verschillende grootmachten in, en biedt sommigen een uitweg naar de oceaan, vandaar het strategisch belang van Korea voor verschillende buurlanden. In het idee van de losse federatie zullen de regionale regeringen, onder de hoede van de federale regering, hun eigen onafhankelijk beleid kunnen verder zetten. Hierdoor kunnen de buurlanden hun afspraken en overeenkomsten met elk van de staten behouden. In het Noorden is ook te horen dat deze eenmaking mede beantwoord aan de aspiraties van de wereldbevolking om niet onder dominantie of onderdrukking te moeten leven.

NEUTRAAL, MAAR MÉT VS-TROEPEN

Pjongjang stelt dat het eengemaakte Korea geen bedreiging mag en zal vormen voor anderen. Het zal geen voorbereidselen treffen voor agressie, heet het daar, noch voor massavernietiging. Het Koreaanse schiereiland zal een

atoomwapenvrije zone vormen. Men onderstreept daar ook dat de nieuwe staat neutraal moet zijn, dus niet deel kan uitmaken van een of ander militair blok of alliantie.

Als de weg wordt opgegaan van een dergelijke federatie is niet alleen het gevaar van een Noordelijke of Zuidelijke militaire invasie definitief voorbij, maar zal de basisoorzaak van een nieuwe oorlog op het Koreaanse schiereiland worden weggenomen.

Uit Seoel horen we gejuich omdat het Noorden aanvaard heeft dat de VS-troepen kunnen blijven. Kim Dae Jung stelt dat de Noord-Amerikaanse militaire aanwezigheid echt nodig is om de stabiliteit en het machts-evenwicht op het Koreaanse schiereiland en in Noord-Oost-Azië in het algemeen te verzekeren. "De Korea's zijn omringd door grote mogendheden (Rusland, China, Japan), en mochten de Amerikaanse troepen worden teruggetrokken dan zou het ontstane vacuüm deze mogendheden in een onderlinge strijd trekken voor de hegemonie over ons schiereiland", aldus de Zuid-Koreaanse leider. De instemming van Pjongjang wordt er als een ernstige toegeving gezien.

Noord-Korea stelt dat ze al jaren geleden deze idee - dat de hereniging niet betekent dat de VS-troepen moeten worden teruggetrokken - aan Washington had doorspeeld. Inderdaad, voormalig onderstaatssecretaris Kantor herinnert zich dergelijke suggestie in 1992-93 vanwege Pjongjang, maar deze informatie werd toen door Washington met heel veel scepticisme behandeld.

CONCREET

Sedert de ontmoeting van de twee leiders is de dialoog verder gezet tussen Noord en Zuid, wat meehelpt om de spanning te doen zakken. De Ministers van defensie hebben mekaar ontmoet, en gaven hun volle steun aan het huidige proces: ze spraken een niet-aanvalsact af, steun voor de Gemeenschappelijke Verklaring van 15 juni 2000, en samenwerking in de gedemilitariseerde zone om de inter-Koreaanse spoorweg weer te laten functioneren. Er wordt gewerkt aan een

autosnelweg die het zuiden verbindt met Kaesong, een stad ten noorden van de gedemilitariseerde zone, waar een industrieel complex zal worden gebouwd. Er zijn akkoorden gesloten over de bescherming van investeringen, het vermijden van dubbele taxatie, een soort verrekeningskamer en een orgaan om economische geschillen te regelen.

RAKETTEN

In deze sfeer van toenadering bracht op 25 oktober 2000 de toenmalige VS-minister van buitenlandse zaken, Madeleine Albright, een bezoek aan Noord-Korea. Haar bezoek werd omschreven als een poging om de zogenaamde raketdreiging vanwege Noord-Korea af te wentelen, en ter compensatie diplomatieke normalisering aan te bieden,

Volgens Amerikaanse persberichten zou in Noord-Korea de politieke adrenaline ook beginnen te stijgen. Door de recente onophoudelijke publieke verdachtmakingen vanwege de ploeg Bush aan het adres van Noord-Korea zou men daar steeds minder en minder heil blijven zien om de oude afspraken te respecteren. Het betreft met name de deal na de "crisis van 1994" waarbij Noord-Korea beloofde het militaire nucleaire onderzoek stop te zetten tegenover hulp op het vlak van de civiele nucleaire energie.

alsook bepaalde vormen van hulp. Een mogelijke uitweg in deze rakettenproblematiek zou er kunnen in bestaan dat er een consortium wordt opgericht van landen die samen zouden instaan om Noord-Koreaanse (commerciële) raketten in de ruimte te lanceren. Deze omschakeling van militair naar civiel gebruik zou president Kim Jung Il reeds in juli aan Vladimir Poetin hebben medegedeeld, tijdens diens bezoek aan Noord-Korea.

In de mate dat er tussen Noord- en Zuid-Korea meer toenadering kwam, achtte de vorige regering Clinton het ook noodzakelijker op de 'verzoeningstrein' te kunnen springen. Kwestie om van enkele potentiële voordelen van een mogelijke

hereniging mee te kunnen genieten. Noord-Korea schoof al op van de classificatie 'rogue state' (schurken- of piratenstaat) naar 'state of concern' (zorgwekkend land).

Vandaag zit er echter niemand meer in de nieuwe ploeg van het Witte Huis die op deze lijn wil verder denken. Omgekeerd, meer dan ooit wordt het oude vijandbeeld stevig opgepoetst.

Eventuele nieuwe relaties zouden inderdaad een belangrijke invloed hebben gehad voor het raketterschildprogramma van de USA. Of althans op de retoriek die errond wordt gebruikt. Het ruimteschild (National Missile Defense) dat het Pentagon wil realiseren wordt met name expliciet verantwoord vanuit de "angst" voor raketaanvallen van o.m. Noord-Korea. Als dat land een gewone handelspartner zou

De hereniging betekent niet dat de VS-troepen moeten worden teruggetrokken, zegt Noord-Korea

worden in de toekomst, zou men deze 'façade' niet meer kunnen gebruiken. Maar misschien had er dan meer open en bloot gesproken kunnen worden over datgene waar het hier eigenlijk echt om gaat: "de VS zoekt dominantie in de ruimte om de economische belangen en de investeringen te beschermen" (letterlijk vertaald uit het Vision 2020 programma van het US Space Command). Het militariseren van de ruimte, om de VS-belangen in de economische globalisering veilig te stellen, dus.

Maar zoals gezegd, kiest de militaire industrie ervoor landen als Iran, Irak,

Noord-Korea als verantwoording voor het raketterschild te gebruiken, zo stoot men iets minder de 'machtigere' landen als Rusland en China voor het hoofd. Dat is voor Washington ook handig in de politieke poker hieromtrent met de Europese Unie.

ECONOMISCH BELANG

Intussen is ook Europa in de rij gaan staan om Noord-Korea te bezoeken. Men zou zich kunnen afvragen wat de "internationale gemeenschap" bezielt om de deuren van Pjongjang plat te lopen. Sommige commentaarschrijvers blijven het houden op het oude vijandbeeld, en stellen dat "angst" de grote drijfveer is van de westerse leiders. Toenadering en akkoorden zoeken dus om de "angst" voor de "piratenstaat" Noord-Korea te kanaliseren. Sta me toe, beste lezer, ook en voornamelijk aan andere motiveringen te denken.

Noord-Korea heeft hoog gekwalificeerde goedkope arbeidskrachten, grote voorraden erts en grondstoffen, en prachtige toeristische attracties. Dank zij haar ligging kan Korea een toegangspoort vormen voor economische initiatieven in de drie noordoostelijke provincies van China, in de Siberische kuststreek van Rusland, in

Mongolië en verder naar Centraal Azië toe. Door gebruik te kunnen maken van het Noord-Koreaanse grondgebied zullen transportkosten betekenisvol kunnen worden verminderd. Dat is althans was de Zuid-Koreaanse leider Kim Dae Jung zelf als argumentatie geeft.

GEVOLGEN AZIATISCHE CRISIS

En interessante economische perspectieven kan hij wel gebruiken.

Na de beurscrash en de daaropvolgende financiële én economische crisis van Zuid-Oost-Azië in 1997, heeft Zuid-Korea het niet makkelijk om de economie snel weer op het voormalige peil te brengen. Het IMF verplichtte de grote conglomeraten tot opsplitsing, en het heet in Seoel dat "het IMF geen rekening houdt met de eigen ondernemerscultuur van de Koreanen". Een hele reeks instellingen en ondernemingen werden 'gesaneerd', of 'uit de markt genomen'. De problemen rond de Daewoo groep en de mogelijke verkoop aan General Motors, is maar een voorbeeld. Sociale onrust is er het direct gevolg van. De vakbonden hebben zich in het recente verleden bijzonder strijdvaardig getoond. De regering kan dus best enkele 'meevallers' gebruiken. De hereniging en de economische perspectieven die eruit voortvloeien moeten die rol spelen.

ZUIDELIJK ONGENOEGEN

Terwijl de Zuid-Koreaanse leider Kim Dae Jung de Nobelprijs voor de vrede in ontvangst ging nemen, stijgt in zijn land het ongenoegen over zijn veelvuldige buitenlandse reizen. Bovendien vindt men de economische problemen van Zuid-Korea veel belangrijker dan een mogelijke hereniging, althans dat zeggen de gepubliceerde opiniepeilingen. "Hoe zouden we allerlei zaken voor het Noorden kunnen doen terwijl wij zelf in de problemen zitten", heet het in conservatieve middens.

De kleine Verenigde Liberale Democratische Partij, die de president steunt op een geval-per-geval basis, begint haar ongenoegen te uiten over het uitblijven van de beloofde herwaardering van het parlement. In het huidige Zuid-Koreaanse systeem spelen het parlement en de Eerste Minister slechts een beperkte rol, alle machtsinstrumenten liggen bij de president.

Men verwijt Kim Dae Jung dus onvoldoende aandacht voor de binnenlandse problemen. Zoals reeds gezegd is er heel wat oppositie tegen de economische hervormingen die hij onder IMF-auspiciën doorvoert. Er is een nieuwe achteruitgang op de beurs, en vele bedrijven gaan bankroet. Er is daarenboven een reeks financiële en omkoopschandalen van ambtenaren van de 'rekenkamer', die moet toezien op de economische hervormingen.

BESLUIT

De hereniging van de beide Korea's lijkt wel wat voordelen te hebben voor de directe betrokkenen. Pjongjang en Seoel zien voor zichzelf een wederzijds economisch en cultureel belang. En dat leek even ook zo te zijn voor de andere hoofdrolspelers, USA, China, Japan, Rusland. Maar met de nieuwe regering in de States kan het Amerikaanse Militair-Industrieel Complex gerust zijn: ze zal geen ander verhaal moeten verzinnen om haar ruimteschild aan het publiek te verkopen. Noord-Korea blijft dus de zondebok. Dit betekent naar alle waarschijnlijkheid ook dat de eventuele hereniging serieus op de lange baan zal worden geschoven. ■

De Daewoo-groep stortte in 1999 in mekaar. Sedertdien is de grote baas Kim Woo Choong op de loop. Vanuit Frankfurt kondigde hij toen z'n ontslag aan voor alle posten die hij in Daewoo bekleedde. Nadien zou hij naar Frankrijk zijn gegaan met eerst nog etappes in Marokko en Soedan waar Daewoo dochterondernemingen had. Het blijkt ook dat minstens het Daewoo-aandeel in de Zuid-Oost-Aziatische economische opgang destijds volledig gebaseerd was op schuldfinanciering en overinvesteringen. Bovendien rijzen er heel wat vragen over z'n persoonlijk fortuin. Vandaag blijft er kennelijk maar een geïnteresseerde koper meer over voor de Daewoo-groep, en dat is General Motors. Maar General Motors wil dat er eerst zeer grondig gesaneerd wordt, en dat er dus eerst massale ontslagen worden gerealiseerd. De vakbond plande recent een bezetting van bepaalde delen van de onderneming, maar de oproerpolitie maakte daar brutaal een einde aan. Andere vormen van protest tegen de afdankingen zijn legio: o.a. een postercampagne tegen de voormalige eigenaar onder de titel "gezocht". Ze eisen dat z'n privé-fortuin wordt gebruikt ten voordele van de arbeiders. Syndicale kringen in Zuid-Korea zijn meer dan behoorlijk ontstemd over de repressieve manier waarmee de huidige bewindsploeg reageert op de vakbondsstrijd.

TURKIJE EN DE ETHISCHE POLITIEK VAN LOUIS MICHEL

Belgische wapenhandelaar krijgt exportvergunning

(Roel De Coninck |

Minister van Buitenlandse zaken Louis Michel heeft een exportvergunning toegekend aan New Lachaussee. Dat Belgische bedrijf zou, in een joint-venture met Duitse en Franse bedrijven, munitiemachines leveren aan MKEK, een wapenproducent die voor 100 % eigendom is van de Turkse staat. Economische belangen lijken te primeren op onze wapenwet en ... de 'ethische' politiek van Michel.

Er zijn nochtans genoeg juridische, economische en politieke redenen waarom een exportvergunning niet kan. Laten we beginnen bij de juridische. Volgens artikel 4 van de Belgische wapenwet van 1991 mogen wapens niet geleverd worden als ze 'klaarblijkelijk' bijdragen tot mensenrechtenschendingen. Geen enkele twijfel dat Turkije hieronder valt. Het recente hardhandige optreden van de ordediensten in de Turkse gevangnissen, n.a.v. de hongerstaking, was een aanfluiting van die rechten, en gebeurde o.a. met westerse wapens. De discriminatie van, en de juridische, politieke en militaire acties tegen de Koerden tonen nog veel meer aan dat de Turkse regering systematisch de mensenrechten schendt. Het rapport van Amnesty International eind 2000 laat daarover geen twijfel. Genoeg stof in elk geval om de wapenvergunning vlug in te trekken, maar er is nog veel meer.

Die wet bepaalt ook dat er geen wapens uitgevoerd mogen worden naar landen waarin spanningen heersen die tot een gewapend conflict kunnen leiden. De spanningen tussen de Koerden en de Turkse regering zijn van die aard dat ze elk moment opnieuw heviger kunnen opblazen. De laatste weken zijn er verschillende opposanten van het regime 'verdwenen'. De repressie lijkt weer toe te nemen. De PKK heeft in een verklaring gewaarschuwd dat er wel eens sprake kan zijn van nieuw gewapend verzet.

Het verleden heeft bovendien via de Süsürlükaffaire reeds voldoende aangetoond dat er banden zijn tussen staat, maffia en extreemrechtse terreurgroepen en dat er in het kader daarvan zelfs politieke terechtstellingen plaatsgevonden hebben. Denken we maar aan de moord op de Koerdische dichter Musa Anter, de ontdekking van de zwarte

techniek van wapenbedrijven om via lokale joint-ventures Europese beperkingen te omzeilen.

En er is nog iets. Turkije valt geregeld (zoals begin dit jaar nog) Noord-Irak binnen, wat in strijd is met het VN-handvest. Daar staat geen strikte bepaling over in onze wapenwet, maar het spreekt vanzelf dat ook hierbij wapens die MKEK

De Belgische wetgeving is één ding, naar de 41 miljard BF export naar Turkije een ander

lijst met critici van het regime en de aanslag op Akin Birdal, voorzitter van de Turkse mensenrechtenorganisatie IHD. Ook dat is in strijd met artikel 4 van diezelfde Belgische wapenwet.

Een laatste belangrijk element uit deze wet, is dat de geleverde wapens niet opnieuw uitgevoerd mogen worden naar derde landen. Het staatsbedrijf MKEK heeft openlijk verkondigd de munitie uit te voeren naar alle "vrienden van Turkije" zo het dat wenst. In het verleden heeft Turkije al wapens uit Groot-Brittannië opnieuw uitgevoerd naar Indonesië, hoewel Londen op dat ogenblik een wapenembargo (cf. Oost-Timor) had afgekondigd. Het is trouwens een

met de hulp van New Lachaussee produceert gebruikt kunnen worden. Als lid van de VN kan België dat niet maken.

Economisch kunnen we kort zijn: de financiële crisis gaat in een adembenemend crescendo. De economie is zo zwak dat Turkije van het IMF een lening kreeg van 11 miljard dollar, terwijl in Turkije 10 % van de begroting naar defensie gaat. Het is dus zonder meer in het belang van de Turkse bevolking de defensie-uitgaven te beperken en dure wapenleveringen te beperken (zie Vrede nr. 347).

Ook politiek zijn er problemen: Turkije is officieel kandidaat-lid van de EU, maar toetredingsbesprekingen kunnen

vooral nog niet omdat er nog heel wat werk te verrichten valt op vlak van mensenrechten, rechten van andere bevolkingsgroepen en democratie (criteria van Kopenhagen). Turkije moet dus aan de ene kant schaven aan mensenrechtensituatie terwijl aan de andere kant Europese bedrijven vergunningen krijgen voor wapenproductie waarmee diezelfde rechten geschonden worden. Waar zit de logica? Turkije heeft juist nood aan een krachtig signaal en is het weigeren van deze wapenlevering daar geen gedroomde gelegenheid voor?

Toen extreemrechts in Oostenrijk aan de macht kwam, beweerde Louis Michel in volle schijnwerpers dat hij ethiek hoog in het vaandel draagt, wat resulteerde in een politieke campagne tegen Oostenrijk. In deze nieuwe kwestie, die niet zoveel media-aandacht geniet, hult onze minister zich in stilzwijgen over deelname van de fascistische MHP aan de Turkse regering. De minister van Defensie, die het Turkse staatsbedrijf MKEK onder zijn hoede heeft, is lid van MHP. Blijkbaar is consequentie niet de sterkste kant van Louis Michel. In een onderhoud dat de vredesbeweging had met de verantwoordelijke op het kabinet, de heer Trenteseau, zei deze openlijk dat de Belgische wapenwet één ding is, maar de 41 miljard Belgische Fr. export naar Turkije een ander. Opschorten of vernietigen van de wapenvergunning zou negatieve gevolgen kunnen hebben op politiek en economisch vlak, aldus

BESTELLING IN ISRAËL

Israël Aircraft Industries kreeg een order van de Belgische luchtmacht voor 20 AACMI (Autonomous An Combat Maneuvering Instrumentation) - systemen (voor luchtgevechtssimulaties & training).

WEBSITEBESPREKING

| Merel De Smet |

BELGIUM ONLINE

Het internet is een wereldwijd netwerk. Dit betekent dat je vaak op buitenlandse sites terecht komt, opgesteld in vreemde talen, met informatie die voor jou weinig relevant is. Voor de snelle referentie van een aantal veel voorkomende zaken bestaan er *startpagina's*. Zo'n site verzamelt een aantal diensten die afzonderlijk reeds bestaan, op overzichtelijke wijze op één webpagina. Ben je bvb. op zoek naar één van de volgende zaken, dan kan je die speurtocht beginnen op één en dezelfde startpagina : Belgium Online.

krantenartikels	collectie zoekroboten	Scoot
boekbesprekingen	e-mail opvragen	trein- en vluchtinfo
statistieken	eenvoudig e-mail sturen	cinema
woordenboeken	e-mail-adressen	recepten
telefoongidsen	ftp-bestanden	restaurants
GSM-nummers	nieuwsgroepen	vacatures
postcodes	aandelen	
routebeschrijving		
online winkels		

Adres : <http://neverseenbefore.com/belgium/>

OXFAM SOLIDARITEIT

De openingspagina van Oxfam oogt een beetje onoverzichtelijk : alle recente berichten staan er door elkaar. Je treft er zowel de laatste twee nieuwsbrieven, aankondigingen van acties als diepgravende artikels. Dit nodigt zeker uit om wat rond te kijken op de site, maar vergemakkelijkt het vinden van specifieke informatie niet (een zoekfunctie ontbreekt). Je kan info vinden over velerlei thema's en acties : globalisering van de economie, de Nato , het Euroleger, eerlijke handel, ethisch beleggen, Palestina, het World Social Forum, ...

Wie door het lezen van deze heldere en begrijpelijke artikels iets wenst te doen maakt het best gebruik van de knoppen bovenaan, waarmee je door de site surft. Onder *campagnes* tref je een aantal thema's, zoals voedselveiligheid, schuldenlastverlaging, Cuba, onderwijs, waarover je heel wat achtergrondinformatie te weten komt. De opzet is informatief maar speels. Een ruim aantal goed gekozen links en

concrete tips in verband met wat jij zelf kan doen, betrekken de bezoeker van deze site helemaal bij de thema's. Je krijgt bovendien een aantal concrete werkingmiddelen aangereikt (modelbrief, gespecialiseerde lectuur, toffe zoektips).

Adres : <http://www.oxfamsof.be>

OPNIEUW BOMBARDEMENTEN IN IRAK... (ENGELS)

De bombardementen op Irak zijn hervat. Het embargo houdt nog steeds stand, ondanks de toenemende kritiek en vragen bij de effectiviteit van zo'n maatregel. De achtergronden van de golfcrisis en de maatregelen die eruit voortvloeiden vind je begrijpelijk uitgelegd op de aangrijpende site van de "Iraq Action Qualition".

Adres : <http://leb.net/IAC/>

BOEKBESPREKING

| Jordi Lesaffer |

KAPITALIZM - RUSLAND & DE VRIJE-MARKTECONOMIE

Weinig landen hebben het laatste decennium zo'n ingrijpende – en vooral dramatische - veranderingen ondergaan als de voormalige Sovjetunie. Vooreerst is er natuurlijk het uiteenvallen zelf van de Sovjetunie en de onafhankelijkheid van de vroegere deelrepublieken. De grootste deelrepubliek – Rusland – heeft nog steeds de ambitie om de opvolger van de vroegere “supergrootmacht” USSR te worden.¹

De invoering van een turbo-kapitalisme naar westers model heeft Rusland echter nog niet het beloofde land van melk en honing gebracht. Integendeel. Economisch gezien is de Russische economie nog slechts een schaduw van wat ze voorstelde tijdens de hoogdagen van de “koude oorlog”. De gemiddelde levensverwachting heeft een enorme duik genomen; de gezondheidszorg is ingestort; sociale voorzieningen afgebouwd; de koopkracht is herleid tot een “overlevingsminimum”....

Een uit de pan gerezen criminaliteit, kinderprostitutie, stijgende drugs- en alcoholverslaving, een gevoel van onbehagen en groeiende frustratie onder de bevolking....Het hoort er blijkbaar allemaal bij als “nevenverschijnsel” van de vrije markt. Volgens de profeten van die vrije markt maakt het land een tijdelijke – maar noodzakelijke – overgangsfase door. Het doet soms denken aan een Belgische ex-premier die ook jarenlang het licht op het einde van de tunnel in het vooruitzicht stelde.

In “Kapitalizm” wordt een overzicht gegeven van die “noodzakelijke hervormingen”, dit aan de hand van

talloze interviews met vooraanstaande bedrijfsleiders, opkomende “tycoons”, politici, academici en maffiosi in maatpak.

Van de auteur, die schrijft voor het Amerikaanse Business Week, moet men natuurlijk geen wonderen verwachten. Kritiek zelf op het marktsysteem of het hervormingsproces blijft achterwege. De Amerikaanse Droom van ongebreidelde consumptie, geldgewin en het gelijkstellen van “vrijheid” met vrije markt

miserabele toestand waarin miljoenen Russen verkeren.

Deze nieuwe economische elite heeft de oude politieke nomenclatuur gewoonweg vervangen. In de meeste gevallen gaat het zelfs om dezelfde personen. De auteur van dit boek heeft daar een verklaring voor. De oud-communisten werden als het ware “omgekocht” met een hoge functie, aandelen en participaties in nieuw op te

Economisch gezien is de Russische economie nog slechts een schaduw van wat ze voorstelde tijdens de hoogdagen van de koude oorlog

blijven toch de achterliggende idee.

Geen fundamentele kritiek dus op het systeem zelf. Toch wordt er geen al te fraai beeld geschetst van deze nieuwe Russische Orde: de groeiende invloed van de maffia op de economie; de verstengeling tussen politiek en zakenleven; de corruptie en de ongebreidelde concentratie van macht en rijkdom in de handen van een kleine elite; de witwaspraktijken en belastingontduiking; het gebrek aan transparantie in de Russische bedrijfswereld; de arrogantie van de nieuwe rijken die er maar op los speculeren, met alleen persoonlijke verrijking voor ogen; met als gevolg de

richten bedrijven of geprivatiseerde staatsbedrijven. De oud-communisten gaven hun politieke macht op – en staakten hun verzet tegen de liberaliseringsplannen – en kregen er de economische macht voor in de plaats.

Voor de meer economisch geschoolde lezer biedt dit boek een grondig inzicht in de mechanismen van het privatiseringsproces, de fusies en overnames van Russische bedrijven en banken, en de opeenvolgende hervormingsplannen en liberaliseringsmaatregelen.

De nadruk ligt hierbij vooral op het macro-economische financiële beleid van de Russische regering. Wie niet vertrouwd

is met de geheime keuken van het financiële wereldje moet dan ook een grondige inspanning leveren om dit boek te doorworstelen. Voor de gewone leek komt dit alles toch iets té technisch over. Een verklarend lexicon achteraan had dan ook niet misstaan.

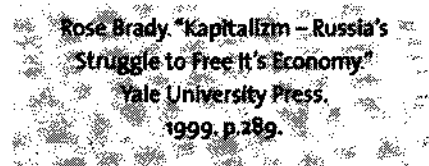
Over de (nefaste) rol van het IMF en de Wereldbank in het opleggen van hun "structurele aanpassingsprogramma's", wordt zedig gezweven.

Wie dit boek gelezen heeft, kan alleen maar vaststellen dat de modale Rus er na 10 jaar liberalisering slechter voorstaat dan ooit. Als men er de cijfers over

"menselijke ontwikkeling" van UNDP, UNICEF en andere internationale instellingen naast legt, kan men niet anders dan besluiten dat de *laissez-faire* technocraten van IMF en Wereldbank wederom gefaald hebben in hun profetie dat de vrije markt dé oplossing is.

De auteur van dit boek, die vooruitgang vooral meet aan het aantal nieuw geopende McDonald's in Moskou en het ecologisch verwoestende westerse consumptiepatroon als maatstaf voor succes hanteert, stelt vast dat het kapitalisme in Rusland definitief gewonnen heeft, en er absoluut geen weg

terug is (naar het communisme). Een magere troost voor de modale Rus, die nog helemaal geen licht ziet schijnen aan het einde van de tunnel... ■

Ik herinner me nog dat vroeger, in het dagelijkse woordgebruik, de voormalige Sovjetunie – verkeerdelijk - veelal herleid werd tot "Rusland".

BOEKBESPREKING

| Jordi Lesaffer |

«DE HOLOCAUST-INDUSTRIE BESPIEGELINGEN OVER DE EXPLOITATIE VAN HET JOODSE LIJDEN»

De Holocaust als rechtvaardiging van de Israëlische bezettingspolitiek?

Wanneer het gaat om de verdediging van het recht op zelfbeschikking van een volk, hanteert het Westen – met zoals altijd, de VS op kop – nog steeds een dubbele standaard. In ex-Joegoslavië kwam het Westen zelfs militair tussenbeide om het recht op zelfbeschikking te garanderen van de Slavische volkeren – al speelden ook hier hogere belangen en de internationale "reaalpolitiek" een rol. De Servische "agressor" werd jarenlang aan een economische boycot onderworpen. De vechtende partijen werden gescheiden door westerse militairen (Nato, VN, EU). Belgrado werd na Bagdad het tweede proefterrein voor "precisiebombardementen". Dit alles

(officieel toch) in naam van het recht op zelfbeschikking van een onderdrukt volk. Irak werd terug naar het stenen tijdperk gebombardeerd "wegens de niet-naleving van de VN-resoluties". Volgens Madeleine Albright is de naleving van de internationale resoluties zelfs 200.000 Irakese kinderlijkjes waard.

Voor sommige staten is het internationaal recht echter niet van toepassing. Israël - samen met beschermheer VS - is een van de weinige landen die consequent weigeren om de VN-resoluties omtrent het joods-Palestijnse conflict te aanvaarden. Al decennialang gedraagt Israël zich als een arrogante bezettingsmacht. Tot de tanden

bewapende joodse kolonisten wanen zich heer en meester in de "enclaves" in bezet Palestijns gebied. In Hebron worden 200.000 Palestijnen gegijzeld door 400 kolonisten. Israël weigert consequent om een volwaardige Palestijnse staat te erkennen. De huidige lappendeken - onderling verbonden door zogenaamde "corridors" - met daartussenin de joodse nederzettingen, kan bezwaarlijk aanzien worden als een "staat", die naam waardig. Integendeel. Het is bijna een exacte kopie van de vroegere Zuid-Afrikaanse apartheidspolitiek met zijn bantostans.

Het slopen van huizen van vermeende "terroristen" gaat verder, alsook het bouwen van nieuwe joodse

nederzettingen in bezet gebied. Elke gelegenheid wordt aangegrepen om de bezette gebieden hermetisch van de rest van de buitenwereld af te sluiten. Een heel volk wordt economisch gewurgd; de frustratie en wanhoop groeien. Bij elke joodse burger die vermoord wordt, worden de vredesbesprekingen gestaakt, worden harde represailles in het vooruitzicht gesteld, verklaart de VS dat "het zinloze geweld moet stoppen" en wordt de Palestijnen verweten dat ze geen echte vrede willen. Palestijnse slachtoffers valt die "eer" niet te beurt. Cynisch wordt er meestal aan toegevoegd dat een Palestijnse dode wéér een martelaar bij is, en de Palestijnse zaak dus ten goede komt. Ondanks zijn overweldigende militaire en economische overmacht én zijn status als bezettingsmacht, bedeeft de joodse staat zichzelf nog altijd een slachtofferrol toe.

Van enige internationale boycot, laat staan harde sancties, tegen Israël is helemaal geen sprake. Eén van de verklaringen is natuurlijk dat Israël de onvoorwaardelijke steun geniet van de VS, dat in de joodse staat een aantrekkelijke bondgenoot zag ten tijde van de Koude Oorlog.

Er spelen ook andere factoren mee, zoals de historische erfenis van de holocaust en de invloed van de machtige joods-Amerikaanse lobby op de buitenlandse VS-politiek. Daarmee komt ik bij de kern van dit betoog, gebaseerd op de nogal provocerende stellingen van de joodse auteur Norman Finkelstein.¹

Na de Zesdaagse Oorlog (1967) en de toenadering van de VS, werden enorme mogelijkheden gecreëerd voor de Amerikaanse joodse organisaties, die hun nieuw verworven status versterkten met een op de herinnering aan de holocaust gebaseerde morele superioriteit. Finkelstein citeert enkele vooraanstaande joodse geschiedschrijvers: "De niet-joodse wereld haat de joden uit afgunst, jaloezie-ressentiment. Antisemitisme, aldus Nathan en Ruth Perlmutter, kwam voort uit de jaloezie en de wrok van niet-joden omdat joden de christenen overtroffen op de marktplaats.... grote aantallen niet-joden zijn beledigd door kleinere aantallen beter

gekwalificeerde joden.² Al is het negatief, de holocaust bevestigt aldus de uitverkorenheid van de joden."

Voor al het "unieke" van het holocaustgebeuren wordt in bepaalde kringen nog altijd benadrukt. Het lijden van het joodse volk kan dan ook niet vergeleken worden met het lijden van andere volkeren. Elke rationele en gerechtvaardigde vorm van kritiek op het joodse optreden tegenover de Palestijnen geldt als een bewijs van hun stelling dat iedereen tegen hen is. Finkelstein beschrijft ook haarfijn hoe machtige joodse organisaties zoals het Simon Wiesenthal Centrum en het Joods Wereldcongres de holocaust misbruiken om – veelal op de rug van de overlevenden – miljoenen dollars aan fondsen en smartgeld binnen te rijden. Hoe cynisch het ook moge klinken, het perverse mechanisme waarbij schadeloosstellingen en smartgeld gerechtvaardigd worden door systematisch het (steeds slinkende) aantal nog levende holocaustslachtoffers op te drijven, speelt paradoxaal genoeg in de kaart van de negationisten en extreem-rechts! Immers, hoe meer "overlevenden", hoe minder "slachtoffers" de holocaust gemaakt heeft...

De slachtofferrol van het joodse volk uitbuitend - "wij tegen allen"-, wordt zo de agressieve bezettingspolitiek van Israël tegenover het Palestijnse volk gerechtvaardigd en verder gezet. Machtige joodse drukingsgroepen - financieel gesteund door de VS – dragen hier een zware verantwoordelijkheid.

Met zijn boek heeft Finkelstein heel wat stof doen opwaaien, niet in het minst bij de joodse gemeenschap. Gevestigde waarden zoals Elie Wiesel, Simon Wiesenthal en Daniel Goldhagen (auteur van o.m. "Hitlers willige beulen")³ worden niet gespaard in dit boek. Finkelstein provoceert ook door sommige van zijn uitspraken en analyses. Zo vraagt hij zich af of de joden zelf – door hun soms arrogante houding van morele superioriteit - niet in min of meerdere mate bijdragen tot het antisemitisme. Finkelstein heeft één groot voordeel: hij is zelf jood en z'n ouders zijn overlevenden

van de holocaust. Dat maakt dat men hem niet zomaar in het antisemitische of extreem-rechtse kamp kan duwen. Gezien de gevoeligheid van dit onderwerp moest dit boek waarschijnlijk wel geschreven worden door een joodse auteur. Kritiek op bepaalde joodse organisaties en/of de Israëlische bezettingspolitiek wordt nog altijd té snel gepareerd met het etiketteren van de ander als antisemiet.

Het hoeft geen betoog dat de holocaust één van de zwartste bladzijden uit de geschiedenis is, zowel voor het joodse volk, als voor de gehele mensheid. Geschiedenis mag echter geen excuus zijn om een onrechtvaardige, koloniale bezettingspolitiek ten opzichte van een ander volk – in casu het Palestijnse – te voeren. Het lijden van een Palestijnse moeder is even groot als dat van een joodse vader, die allebei rouwen om een overleden zoon of dochter. Elk lijden van welk volk dan ook is uniek; het is immers steeds bepaald door specifieke, "eigen" variabelen zoals tijd, plaats en omgevingsfactoren.

Zolang beide partijen dit niet inzien, en er geen rechtvaardig – op wederzijds respect en erkenning gebaseerd – vredesverdrag komt, zolang zal er bloed vloeien naar de Jordaan....

**Norman Finkelstein,
"De Holocaust-industrie.
Bespiegelingen over de exploitatie
van het joodse lijden".
Globe. Gent.
2000. p. 158**

¹ Norman Finkelstein. "De Holocaust-industrie. Bespiegelingen over de exploitatie van het joodse lijden". Norman G. Finkelstein (Brooklyn, 1953) doceert politieke wetenschappen aan de City University van New York.

² Perlmutter en Perlmutter, *Anti-Semitism*, 36, 40.

³ In 1998 verscheen het veelgeprezen "A Nation on Trial – The Goldhagen Thesis and Historical Truth", een vernietigende kritiek op « Hitler's Willing Executioners » van Daniel Goldhagen.

"RETRO"-KRUISWOORDRAADSEL NUMMER 10

GEBASEERD OP DE INHOUD VAN NUMMER 347 (JANUARI-FEBRUARI 2001).

HORIZONTAAL

1) Die vrouw kreeg de Marie Popelin-prijs 2.000 (haar voor- en familienaam) - Muzieknoot. 2) Droombeeld - Op die plaats - Linkeroever (afkorting). 3) Nikkel (scheikundig symbool) - Plooiën (groeven) in een voorhoofd - Dubbele klinker. 4) Uitgangsvorm van vele vervoegde werkwoorden - Twee verschillende medeklinkers - Gevierde zangeres. 5) Boomsoort - Plechtige bevestiging - Bloei maand - Naaldboom. 6) Brugse stadsgracht - En andere (afkorting) - Buitenste omtrek - Bezitelijk voornaamwoord. 7) Mannetjesbij - Zuivelproduct. 8) Halfbloed - Zes (Romeinse cijfers) - Achter - Ontvangstbewijs. 9) Selenium (scheikundig symbool) - Roem - Is een catastrofe voor Afrika - Haar inziens (afkorting). 10) Dit land kreeg cadeau van I.M.F. en Wereldbank - Elf (Romeinse cijfer) - Rap. 11) Uitroep bij bewondering (omgekeerd) - Stoffelijke drager van de erfelijke eigenschappen - Per espresso (afkorting). 12) Griekse letter - Stuk chocolade - Driemaal dezelfde klinker - Voegwoord. 13) Lidwoord - Tokkelluit - Eerstkomende (omgekeerde afkorting). 14) Weldra onze nieuwe munt - Mannetjesbij - Muzieknoot. 15) Niet genoemd (afkorting) - Italiaanse rivier - Muzieknoot - Ongegronde mening (ijdele gedachte).

VERTICAAL

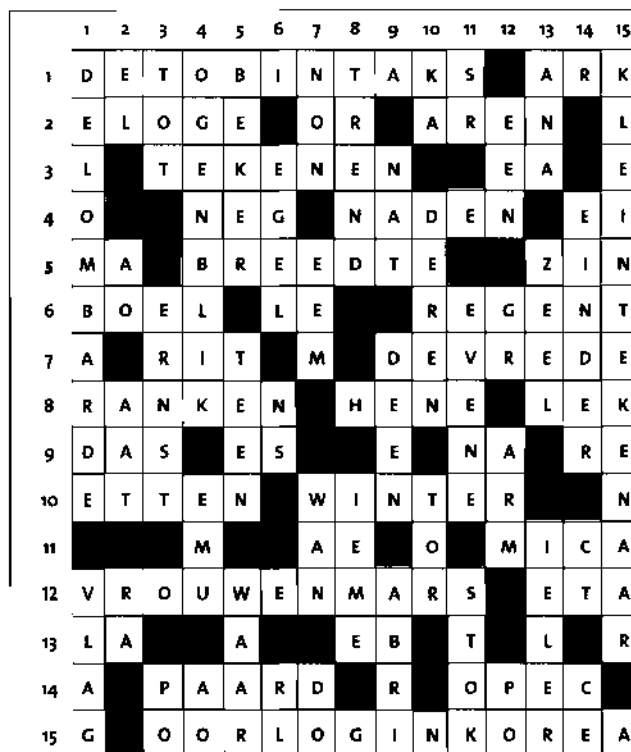
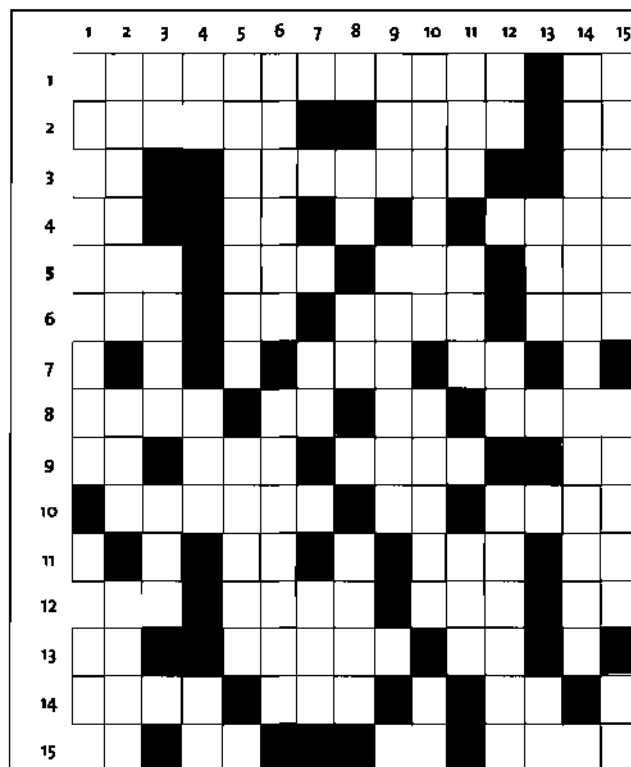
1) Belemmering (stoornis) - Beweeggrond. 2) Uitgave - Proper - Hoeveelheid van een drank die men in één keer in de mond neemt. 3) Frans lidwoord - Onvolwassene - De Verenigde Staten van Amerika (Engelse afkorting). 4) Ezelgeluid - IJzerhoudende aarde - Voorzetsel. 5) Diensthoofd van het internationaal Centre for Reproductive Health (...Temmerman) - Eekhoornen. 6) Nieuwe regel - Ons hoogste goed. 7) Dit is (afkorting) - Griekse letter. 8) Italiaanse rivier - Dwarshout - Naaldboom. 9) Gelderse gemeente - Nog steeds de boekhandel die heeft wat u elders niet vindt! (Boekhandel...). 10) Hoenderachtige moerasvogels - Italiaanse rivier - Soort onderwijs. 11) Soort - Drentse gemeente - Eikenschors. 12) Slede - Ingenieur (titel) - Het gedicht van Jozef Vandromme. 13) Verbeterd Esperanto - Tantalium. 14) Ze bestonden in de 19e eeuw. 15) Van een bepaald Aziatisch land - Nachtroofvogels - Voorzetsel.

MICHEL BILLIAU, Werviksesteenweg 431, 7780 KOMEN.

STEUNFONDS 000-0956015-80

JANUARI - FEBRUARI

V.L.Gent 2000, F.D.Zedelgem 200, D.Assebroek 500, D.S.H. Assebroek 300, V.R.Ranst 200, V.C.St-Niklaas 200, R.G.Kontich 400, D.Veldegem 200, T.A'pen 600, L.N.Drongen 1400, J.D.Aalst 200, M.T.D.DePinte 400, U.C.Torhout 200, L.E.Oostende 200, S.V.Leuven 400, B.L.St-Eloois-vijve 400, M.E.Gent 200, W.W.Kortrijk 200, D.S.Gent 200, V.H.Gent 200, E.J.Gent 600, T.M.Zwalm 1000, D.St.-Michiels 200, A.C.Mariakerke 400, L.V.Antwerpen 400, Y.G.Hoevenen 200, B.P.Oostende 400, V.V.Gent 200, L.K.Gentbrugge 200, A.DC St.-Martens-Latem 800, C.J.Antwerpen 200, V.Z.Bornem 200, B.N.Berchem 1000, M.R.Oostende 300, V.M.Pollare 400, D.S.Assebroek 300, V.H.Oostende 200, C.M.Bredene 200, F.P.Oudergem 400, C.Lasne 200, F.S.Vilvoorde 200, H.T.Gent 400, V.Emelgem 600, P.R. Oostende 400, U.N.Gullegem 200, D.L.Gent 250, A.D.Edegem 400, B.O.Gent 400, E.P.Hoboken 200, D.S.Aalst 600, S.Kalmthout 600, H.V.Ohain 600, V.G.Machelen 400, D.L.Evere 600, L.S.Gent 100, A.D.Oostende 100. Totaal: 22.850 Bf
Hartelijk dank.

VOOR EEN RECHTVAARDIGE REGELING VAN HET CONFLICT TUSSEN ISRAËL EN PALESTINA

Belgische joden willen klaarheid en betrokkenheid

Burgers van dit land, wij hebben besloten om uiting te geven aan wat ons als joden bekommert in verband met de gebeurtenissen die het Nabije Oosten in vuur en vlam zetten. Als joden vinden wij het onze plicht een veroordeling uit te spreken over de politiek die de opeenvolgende Israëlische regeringen, in weerwil van de elementaire mensenrechten en het zelfbeschikkingsrecht van de volkeren, ten aanzien van het Palestijnse volk gevoerd hebben. Met onze afkeuring verzetten wij ons tegen de pretentie van de Israëlische leiders om in naam van het joodse volk aan politiek te doen.

Wij willen ook getuigen van de verscheidenheid van opinies ten aanzien van Israël, die onder de joden van België leeft, hoewel sommige vertegenwoordigers van de joodse gemeenschap dat anders proberen voor te stellen. Wij weigeren ons precies te laten opsluiten in een identiteitsdenken dat erop gericht is alle daadwerkelijke en morele steun te weigeren voor een rechtvaardige zaak, namelijk een vrede gebaseerd op de erkenning van een soevereine en leefbare Palestijnse staat naast de staat Israël, met Jeruzalem als hoofdstad van beide landen. Wij zijn van oordeel dat de onafhankelijkheidsstrijd van het Palestijnse volk gewettigd is. De bezetting waar dit volk sinds meer dan dertig jaar onder zucht - en dit tegen elk principe van het internationaal recht in - evenals de gedwongen verbanning van de Palestijnse vluchtelingen hebben al veel te lang geduurd. Elke bezetting veroorzaakt vroeg of laat het verzet van degenen die er het slachtoffer van zijn. Het klimaat van geweld waarin Israëliërs en Palestijnen zich vandaag opsluiten is de vrucht van die langdurige bezetting. De wortels van hun conflict zijn in hoofdzaak van politieke aard. Ze kunnen niet herleid worden tot een religieus conflict.

Maar het volstaat niet dat we zomaar onze steun toezeggen aan een vreedzame regeling. Iedereen doet dat. Belangrijk is dat we de noodzakelijke voorwaarden van zo'n vrede afbakenen.

- Vooreerst moeten de beslissingen van de UNO- Veiligheidsraad worden uitgevoerd, meer bepaald resolutie 242 die de terugtrekking van Israël uit de bezette gebieden van 1967 eist. Inderdaad, wij oordelen dat een Palestijnse staat niet leefbaar is als Israël vasthoudt aan zijn bevolkingsinplantingen in Cisjordanië, Gaza en Oost-Jeruzalem, die overigens volgens het internationaal recht onwettelijk zijn. Als Israël het grootste deel van de gronden waar zijn kolonies zijn gevestigd, annexeert kan dat alleen een verbod van de toekomstige Palestijnse staat als gevolg hebben. Immers, het verkeer met het buitenland en tussen de Palestijnse steden zou dan uitsluitend afhangen van de goede wil van de Israëlische autoriteiten. Welke soevereine staat kan een dergelijke oplossing aanvaarden? Nochtans is het dat wat men de Palestijnen in Camp David in juli 2000 heeft voorgesteld.

- Het is ook van belang dat de leefbaarheid van de toekomstige Palestijnse staat gewaarborgd wordt door maatregelen die zijn economische ontwikkeling bevorderen en die hem in dezelfde mate als de buurstaten toegang verschaffen tot de waterreserves.

- Het huidige lot van de vluchtelingen is nog een belangrijke hinderpaal voor een echte vrede tussen beide volkeren. Het zionisme heeft de joden na tweeduizend jaar een recht op terugkeer toegekend. Zijn de Palestijnen dan na vijftig jaar ook niet gerechtigd te eisen dat ze mogen terugkeren naar de gronden waar ze van weg zijn gejaagd? Of, in geval zij ertoe gebracht worden niet terug te keren, mogen ze dan misschien aanspraak maken op een vergoeding voor de eigendommen die hen zijn ontnomen? De erkenning door Israël van dit principe zou het Palestijnse volk eindelijk in zijn rechten herstellen. Dat zou de deur openzetten naar een waarachtige verzoening. De akkoorden van Oslo hadden het conflict etappegewijs kunnen oplossen als een vredesdynamiek het gehaald zou hebben op de politiek van het voldongen feit, die Israël sindsdien voert. Die kans heeft men jammer genoeg niet gegrepen.

We moeten rekening houden met de veel te ongelijke krachtsverhoudingen. Voorts kennen we de toegeeflijkheid waarop Israël vanwege de VSA kan rekenen. In die omstandigheden hebben de bilaterale onderhandelingen tussen Israëliërs en Palestijnen heel weinig kans tot slagen zonder de druk van de internationale gemeenschap, in het bijzonder van die van de Europese Gemeenschap. Het voortduren van de huidige situatie houdt een zware bedreiging in voor de vrede en de stabiliteit van het hele Nabije Oosten. Daarom vragen we aan de Belgische en Europese bewindvoerders het internationaal recht toe te passen en besluitvaardig op te treden opdat Israël er zich zou aan onderwerpen. Wij willen ook de tolk zijn van gelijkaardige oproepen die zijn uitgegaan van de organisaties die in uiterst moeilijke omstandigheden militeren in de schoot van het Israëlische Blok voor de Vrede. Wij delen de overtuiging van talrijke Israëliërs die uit zijn op vrede met hun Palestijnse burens en hen het recht toekennen op een soevereine en leefbare staat. Zij weten dat dit de beste waarborg is om in hun eigen staat in veiligheid te leven en er de democratische waarden te vrijwaren. Wat ons betreft, blijven wij gemobiliseerd tot een rechtvaardige en evenwichtige regeling een einde stelt aan een conflict dat tot nog toe alleen lijden en verslagenheid heeft gebracht.

Brussel, 25 december 2000 ■

Meer info:

Yves Minc, Nerviërslaan 137/103, 1040 Brussel.

MIJN DORP

*Stille oase van rust en vrede
met je kronkelende paden
en smalle steegjes.*

Paradijs van bloemen en kleuren.

*Alleen het paard is doodgebloed,
zijn kracht is nutteloos geworden,
zijn stappen voor eeuwig uitgewist.
Mechanische dieren hebben dit beeld
uit het veld verdreven.*

*Ik wil nog vaak je lied aanhoren
als 's zomers de wind
het gouden koren aait,
terwijl verliefde paartjes
- dwalend langs de bosrand -
mijn dorp om zoveel schoonheid loven*

Jozef Vandromme

**MASSA-
VERNIETIGINGS-
WAPENS
OP DEZE BASIS**

Burger Wapenspectie Team

16 april 2001 Kleine Broegel 12u

BOMSPOTTING III